

A FELKELO FÖLD ÁRNYÉKÁBAN
ÎN UMBRA PĂMÂNTULUI RĂSARE
IN THE SHADOW OF THE RISING EARTH

Kiadványunk a 2000. évi Minimum Party alkotótábor fényképes–írásos emlékkönyve. Dokumentálja a tavalyi táborot (*MP00 – a dobbantás/take off*), egyes írások, beszámolók az MP-táborok hangulatát ragadják meg, a táborot mint életformát tükrözik, mások meg a műhelyek részletes leírását tartalmazzák, ugyanakkor utalásszerűen a Minimum Party Társaság elképzeléseiről, kapcsolatairól is képet alkothatunk. Mindemellett beharangozza a 2001-ben megrendezendő táborot is. Ezért tűnik fel többszörösen is az oldalakon a tábor neve: *MP01 – A felkelő Föld árnyékában*. Mintha egy bekötött reklámplakát-sorozatot lapozna az olvasó: egyazon „termék” különböző találatokban kínálatik megvétele. E furcsa formai megoldás kicsit a tábor ígért sokszínűségét érzékelteti, kicsit a keresést, mint a művészi létezés egyik legfontosabb mozzanatát. Jó öreg empés filing itatja át ezt az emlékkönyvet.

Publicația noastră documentează prin articole și fotografii tabăra de creație de anul trecut (*MP00 – lansarea/take off*), unele scrieri încearcă să surprindă atmosfera taberei, altele ne prezintă tabăra ca mod de viață. Sunt descrise atelierele de creație, și putem citi articole referitoare la orientările, conexiunile și proiectele Grupului MP. În același timp face publicitate pentru tabăra din 2001, având titlul *MP01 – În umbra Pământului răsare*. Cititorul va avea impresia că răsfoiește o culegere de afișe publicitare ale unui singur „produs”. Această propunere de formă sugerează într-un fel coloritul bogat al taberei și susține ideea căutării, care reprezintă pentru noi principiul de bază al creației artistice. Catalogul nostru este îmbibat într-un feeling empe-ist profund.

Our publication is the photo-illustrated album of the Minimum Party 2000 Creative Camp. It documents the last year's camp (*MP00 – take off*), several writings flash the feel, the phenomena itself of the MP camps, others contain the detailed description of the workshops and we can read about the conception and the contacts of the Minimum Party Society. On the other hand it makes publicity for the next camp: *MP01 – In the Shadow of the Rising Earth*. The Reader will have the impression of turning over the pages of an advertisement-collection of a single 'product'. So the way the catalogue is done suggests the colourfulness of the camp and holds the idea of researching, which is the main principle of an artist's being. Our catalogue is imbued with a deep empee feeling.

TARTALOM/CUPRINS/TABLE OF CONTENTS:

A felkelő Föld árnyékában / În umbra Pământului răsare
/ In the Shadow of the Rising Earth (Attila Szabó) 5

Blöff-e avagy valóban művészet? (Lőrincz Ildikó) 6
Cacealma sau artă veritabilă? (Ildikó Lőrincz) 7
Is it Hoax or Real Art? (Ildikó Lőrincz) 9

Írásgyakorlatok nulla nulla/Exerciții de scris zero zero
/ Writing exercises zero zero (István Berszán) 11

What Happened? MPoo – A dobantás/Take Off 12

MUSIC 15

ART THEORY AND CRITICISM 19

INSTALLATIONS 23

ÉLBOY: *The Experiment's Experience / (a) Lefordíthatatlan szójáték 34*

THEATRE – RADIO 39

FILM – VIDEO 40

FOTO/PHOTO 45

LITTERATURE AND ART OF GESTURES 46

SEVENTEEN CIRCLES 49

MOTION THEATRE 54

CRAFT WORKSHOP 57

CAMP NEWSPAPERS 61

CHARTA MINIMUMIA, THE TOTAL ART REVIEW 64

MP01 – In the Shadow of the Rising Earth – Informations 66
A felkelő Föld árnyékában / În umbra Pământului răsare
információk / informații 67

KEIN KUNSZT...

A Minimum Party Társaság nem létezhetnék Minimum Party Alkotótábor nélkül. Miképpen tartalom sem forma nélkül.

A mi esetünkben a **TARTALOM** a Társaság szellemi légkörét jelenti, a **FORMA** pedig maga az Alkotótábor, ahol ez a szellemi légkör

A mondatot nem fejeztem be, mert *ez egyáltalán nincs így*, csupán a gondolatmenet kényszerpályája róvatta velem a sorokat.

A Minimum Party Társaság létezésének záloga az Alkotótábor megszervezése – Kásonjakabfalván vagy Kásonaltíz mellett egy tisztáson, de mindenképpen az Isten háta mögött. A Társaság nem tekinthető hagyományos értelemben alkotócsoporthoz. A CSOPORT megjelölés nem illik ránk, mert működésünk rendezőelve nem a művészetről vallott nézeteink egybehangzása – hacsak az alkotás, az alkotói attitűd iránti feltétlen tiszteletünket nem tekintjük „egybehangzó nézetnek” –, hanem az a lényegi felismerés, hogy a KÖZÖSSÉGBEN való létezés ösztökél leginkább a **SZÉP** (das Kunststück) létrehozására. Mi nem hozzuk létre a közösséget, de megteremtjük megjelenésének anyagi feltételeit. Én, a SZERVEZŐ, annyiban vagyok „különb” nálad, TÁBORLAKÓNÁL, hogy én hozom a villanygenerátort, és én szerződtetem Franciska nénit, a szakácsnőt, és nem te. Én vagyok a táborhely, te vagy a tábor. A Minimum Party Társaság a **FORMA**, az Alkotótábor (die Kunstarbeitlager) résztvevői a **TARTALOM**. Figyelmeztetek: nem az a Tábor, ahol élsz (majd) július 27. és augusztus 5. között, hanem AHOGY élsz, az a Tábor.

(for Romanian press one) 1

Societatea Minimum Party nu ar exista fără Tabăra de Creație Minimum Party. Precum nici conținut nu există fără formă.

În cazul nostru **CONȚINUTUL** reprezintă atmosfera spirituală a Societății, mulțimea ideilor și aspirațiilor artistice întrupate sub forma unor proiecte, iar **FORMA** este de fapt Tabăra de Creație unde

Nu am terminat fraza, deoarece *lucrurile nu stau deloc a a*. Doar inerția ordinei de idei false m-a determinat să scriu aceste cuvinte. Garanția existenței Societății Minimum Party este organizarea Taberei de Creație lângă

satul Plăieșii de Sus sau Iacobenii, în orice caz într-un loc uitat de Dumnezeu. Societatea nu poate fi considerată o grupare artistică, în formula obișnuită. Termenul de GRUP este impropriu în cazul nostru, deoarece principiul nostru de organizare nu este consensul în privința concepțiilor despre artă – doar dacă considerăm că respectul nostru absolut față de creație sau atitudinea creatoare este un „consens” –, ci recunoașterea faptului că conștiința existenței în sânul unui COLECTIV este forța motrică cea mai eficientă pentru realizarea **FRUMOSULUI**. Nu suntem noi făuritorii colectivului, noi oferim cadrul material al încheșării acestuia. Noi ORGANIZATORII suntem „mai presus” de voi PARTICIPANȚII, pentru că noi facem rost de generator de curent electric, noi o angajăm pe tanti Franciska, bucătăreasa, și nu voi. Eu sunt terenul, tu ești tabăra. Societatea Minimum Party este **FORMA**, iar locuitorii taberei sunt **CONȚINUTUL**. Atenție! Tabăra de creație nu este LOCUL în care vei trăi între 27 iulie și 5 august, ci MODUL în care vei trăi.

(pentru limba engleză apăsați doi) 2

The Minimum Party Society could not exist without the Minimum Party Creative Camp. How either content could not exist without shape.

In our case the **CONTENT** is the spiritual ambient of the Society, the mass of artistic ideas and aspirations, in form of projects, and the **SHAPE** in fact is the Creative Camp where

I didn't finish the sentence, *cause that isn't true at all*. Only the drift of ideas made me say that. Only by organising the Camp (at a some God forsaken place) we can guarantee the existence of Minimum Party Society. We are not an artistic group in the traditional sense. We are not together because we have the same ideas, but only because we realise that existence within a COMMUNITY stimulates the creation of **BEAUTY**. We, the ORGANISERS are “better” than you, the CAMP INHABITANTS cause we get the generator for electric light and we hire aunt Franciska the cook and you don't. We are the place (habitation) and you are the camp. The Minimum Party Society is the **SHAPE** and the camp inhabitants are the **CONTENT**. Attention! The Creative Camp Minimum Party isn't the PLACE where you will live between 27th July and 5th August, but the MANNER how you will live there.

MPT
1996-2000

MPT
2001

Említettük, hogy meggyőződésünk szerint a közösségben való lét kreatívvá teszi az embert. A közösségben való feloldódást egy olyan állandó kényszer óvja meg a szemlélődő tunyaságtól, mely kényszert, noha eszmei tartalmú, külsőségek érzékitik meg. Az egyik ilyen külsőség maga a tábor úgynevezett „címe” és „alkotótábor” mivoltának állandó hangoztatása, amely azonnal gerjeszti az „Én most alkotótáborban vagyok” önmeghatározást. A művészi hajlandóságú emberek tehát egyfelől élvezik azt az állapotot, amelyet a kollektív felelősségnélküliség esztétikai vonatkozásai hoznak létre, tehát úgy alkotnak, hogy munkájuknak közéről sincs megmértetés jellege, másfelől pedig a kényszert belső választásként élik meg: szabadságomban áll nem csinálni semmit, de én, a tábori közösségbe való beletartozásom igazolásaképp az alkotást választom. Érvényét veszti a művész „civil” jogállása, és megszűnnek azok a mozzanatok, amelyek az „elitbe” tartozással függenek össze. Nincs alkotói magány, nem lehet ráförmedni a szomszédos bokrban hegedülő festőre, hogy aszongya: „Hé te! Nem látod, hogy én itt műalkotok? Menj innen, ne zavarj!” Senki sem formálhat jogot a szerzőség magányos birtoklására, tehát a bokrban hegedülő festő nyugodtan belekontárkodhat a ráförmedős művész alkotásába, utóbbi pedig – à son tour – beletrafálhat a hegedülő festő előtt álló bokrba, miáltal a hegedűből előcsalt specifikus sound jótekonny módosulást szenved. A festő először méltatlankodik, majd belátja, hogy a soundmódosulás valóban és szubjektíve is jótekonny, a ráförmedős művész is megállapítja, hogy a hegedülő festő kalapácsütése révén vált befejezetté az alkotása. Olyan művészi promiskuitásnak kell a táborban létrejönnie, amelynek értelmében bárki bárkivel műalkothat, bárki elvitathatja bárkitől a szerzőség jogát, és ami a legfontosabb: a Többségnek sohase lehet igaza. (Egyébként is a többség fogalma összeférhetetlen a közösség fogalmával). Az Esztétikai Paradicsomi Állapotok (ahol mindenki mindenkivel stb.) az alkotási kényszerhez hasonlóan külsőleges megerősítésre lelnek a tábori minitársadalom szerkezeti sajátosságaiban, úgymint: kommunajleg, a civilizáció koloncainak ironikus lerázása (nem lehet hiteles isten–háta–mögötti létet élni ott, ahol például a tábori újságot villanygenerátorral üzemeltett számítógépen írják), a kommunikáció kultusza stb.

A FELKELO FÖLD ÁRNYÉKÁBAN.

A művészetnek a való világ a megihletője. Még a világot „tagadó” művészek is, közvetett módon ugyan, de a mi világunkról vallanak éppen azáltal, hogy nem vesznek róla tudomást. Mi nem vonulunk ki a világból,

csupán elhozzuk a táborba dédelgetett ötleteinket, és semmiképpen sem valaminek az ellenében határozzuk meg magunkat, kiváltságunk csupán az **ottani és akkori** együttlét. *Világból való kivonulósdit játsunk.* Tegyük fel, hogy feljött az égre a hatalmas éjjeli lámpás, a teleföld. Sugarai végigrobognak az űrön, jönnek, jönnek feltartóztathatalanul, és pár méterre a cél (a Hold felszíne) előtt megtorpannak. Megakadnak egy szoborban, amelyet egy táborlakó szándékosan a Föld sugarainak útjába tett.

Az árnyékba beül a hegedülő festő és a ráförmedős művész. Földkórosan.

(for Romanian press one) 1

Spuneam adineaori că apartenența la un colectiv sporește creativitatea individului. Participanții sunt constrânși să se manifeste în mod creativ. Constrângerea este de factură spirituală, cu toate că se manifestă prin elemente de formă, pur exterioare, cum ar fi „sloganul” taberei (*În umbra Pământului răsare*) sau definiția de „tabără de creație”. Aceste elemente generează în conștiința omului revelația permanentă: „Eu sunt într-o tabără de creație.” Artiștii savurează avantajele lipsei responsabilității artistice cauzată de dizolvarea individului în colectiv, munca lor nu are caracter competitiv. Constrângerea formei este asumată ca o pornire lăuntrică: am libertatea de a nu face nimic, dar tot aceasta libertate mă îndeamnă să justific apartenența mea la colectivul taberei prin creația mea artistică. Se anulează statutul „civil” al artistului, care își pierde astfel privilegiile „elitei”. Nu se respectă nici măcar autonomia creației, participantul are dreptul de a interveni în mod creativ în lucrarea celuilalt. În tabăra noastră trebuie să se instaureze o promiscuitate artistică paradisiacă, cu toții suntem coautori tuturor operelor născute aici, și nu în ultimul rând menționăm că Majoritatea nu poate avea niciodată dreptate. (De altfel, conceptul de majoritate este incompatibil cu conceptul de colectiv). Aspecte de formă vin în întâmpinarea acestei stări de spirit paradisiace, legate de caracteristicile structurale ale microsocietății taberei. (Caracter de comună, debarasarea de jugul civilizației materiale, cultul pentru comunicare etc.)

ÎN UMBRA PĂMÂNTULUI RĂSARE

Arta se inspiră din lumea reală. Până și artiștii care „neagă” existența lumii reale, se raportează la aceasta, prin simplul fapt că nu o iau în considerare, raportarea lor fiind una negativă. Noi, locuitorii taberei nu evadăm

din lume, singurul nostru privilegiu fiind că trăim împreună **hic et nunc**. *Ne jucăm doar de-a evadarea din lume.* Să presupunem că răsare Pământul plin. Razele lui străbat mii și mii de kilometri și înainte de a ajunge la destinație, pe suprafața Lunii, sunt obstrucționate și oprite de o statuie pusă dinadins de un locuitor al taberei în calea razelor terestre.

În umbra statuii se așează somnambulii Pământului.

(pentru limba engleză apăsați doi) 2

We told that being in community increases creativity. The participants feel they are constrained – in a spiritual manner – to express themselves and make use of their creativity. This constrain is urged by slogans and definitions (like the title of the camp: *In the Shadow of the Rising Earth*), that make one realise: “I’m in a creative camp”. Artists are absolutely free from all kind of artistic responsibility and this is because the individuals merge into community: their works have not to fulfil any kind of expectation. The formal constrain generates an inner impulse to justify with a creative act that they belong to the community. This annihilates the artist’s civic status so he loses his elite privileges. The autonomy of creative process will not be respected, one could get involved in other’s work. There has to be established an artistic paradisiac promiscuity. We are co-authors of every creation made here and we must mention that the Majority can never be right. (The concept of majority is incompatible with the concept of common interest.) Formal aspects come to meet that paradisiac feeling related to the structural characteristics of the micro-society of this camp. (Communal character, shaking off the yoke of material civilization, cult of communication etc.)

IN THE SHADOW OF THE RISING EARTH

Art is inspired by the facts, events and phenomena of real world. Even artists, who deny the existence of “real” world have a certain attitude toward it, but this is a negative one. We, the inhabitants of the camp, don’t try to escape from society. Our single privilege is that we live together hic et nunc. We just pretend that we escape from the world, we just play. Let’s say the full Earth rises. Its rays travel thousands and thousands of miles and before they reach the Moon, they are stopped by a statue deliberately put there by a camper.

In the shadow of the statue get set the sleepwalkers of the Earth.

SZABÓ ATTILA

“In the shadow of the statue get set the sleepwalkers of the Earth.”

BLÖFF-E AVAGY VALÓBAN MŰVÉSZET? Nap mint nap feltevődik ez a kérdés, amikor szembesülünk a művészetek tárházának, újabb és újabb, egyre színesebb *kiviteleivel*, a próbálkozások és a kísérletezés megannyi termékével. Ám addig amíg nem nevezhető meg az az alapvető tartalmi tényező, ami a kivitelt valóban művészivé teszi, fel kell függesztük a fenti kérdésfelvetést, és inkább a kérdést alkotó fogalmakat vizsgáljuk meg.

Mert voltaképpen mi is a *blöff*, és egyáltalán összeférhetetlen-e ez a művészi próbálkozásokkal?

Amikor valaki *blöfföl*, tulajdonképpen ügyesen elhítet másokkal valami olyasmit, aminek nincs valós alapja. Vajon amit már a '60-as évek óta művészeinek tekintenek, a minimalizmus redukáló tendenciája vagy a Concept Art tárgynélkülisége nem éppen azt teszik, amit egy *blöffölő* is tesz: megpróbálnak elképesztetni valamivel, ami csupán a gondolat, az ötlet szintjén áll fenn, ám a valóságban nem rendelkezik azzal az alappal, amivel a hagyományos művészetek rendelkeztek? (Ebben az írásban a *blöff* szót nem pejoratív értelemben használom, ezzel a fogalommal az értelem nélküli cselekedetet jelölöm.)

Addig amíg nem mutatható fel egy ilyen alap, a művészet tárgya csakis „önmaga csinálása”, létrehozása lehet. Ebben az esetben a fennmaradó dokumentáción, a „tárgyi emlékeztetőkön” túl maga az alkotás folyamata kerül előtérbe. E folyamat több szinten és több szempontból való áttekintését tette céljává a Minimum Party Társaság évente megszervezett alkotótáborában. Így 2000-ben betekintést nyerhettünk az installációk, különféle falfestmények, a koncept- és improvizatív zenei művek, a kísérleti színház, két rádiójáték, a fotó és film, egy ritmikus zenei és táncmű, pár irodalmi próbálkozás, a tábori lapok és a kézműves termékek megalkotásának folyamatába. Általában az MP alkotótáborokban egymás mellett, egyidőben kísérleteznek a művészeti ágak és műfajok eltérő módzataival.

A szabadjára engedett kísérlet kezdetben lehet üres szemfényvesztés is, vagy annak tűnhet, ám egy végigvitt alkotófolyamat a megérzés nyomán elvezethet a felfedezéshez és tartalommal telítődhet. Amikor az ideai táborban a zenészek levonultak a patakpartra, és a közönséget is meghívták, mondván, hogy ők koncertezni fognak, tulajdonképpen *blöfföltek*. Mégis az, ahogy ezt tették, és ahová végül elvezették közönségüket a land music segítségével, megalapozottá tette az általuk végigvitt folyamatot. Amennyiben egy kezdetben szemfényvesztőnek tűnő cselekvéssor alkotó energiával telítődik, és sikerül vele az emberekben gondolatokat ébreszteni, *blöffölésünk* úgy mond művészivé válik, s így e két fogalom közelebb

kerül egymáshoz. Már nem vagylagos viszonyt, hanem egyetlen folyamat egymást követő elemeit jelöli.

Amióta a művészet nem csupán egy elit réteg kiváltsága vagy egy vallási koncepció megvalósításának eszköze, hanem feloldódott az életben, a mindennapokban, az élet valós folyamatainak részévé vált, nehezen választható le az ironikus célzatú szemfényvesztésről az érték. Stílusok, művészeti ágak és irányzatok, művészi mozgalmak és megnyilvánulások, illetve értelmező avagy félreértelmező művészetkritikai írások és elméletek kaotikus forgatagában a Minimum Party Társaság alkotótáborát szervez, ahol mindenki részt vehet az alkotás folyamatában. Teszi ezt azzal a céllal, hogy a művész érzékenységeivel ébresszen rá azokra a művészeti változásokra, amelyek az utóbbi időben végbementek, és kikísérletezhessen, hogy mindebből mi vihető tovább úgy a gyakorlat, mint az elmélet vonatkozásában.

A természeti környezet új formavilág kivitelzésére avagy a meglévő átértékelésére adhat módot. Az alkotó tevékenység nem ismer határokat, sem gátakat. Lényege szerint végtelen, mint maga az univerzum, s ezért jöhet akár a szemfényvesztés felől is, ami adott esetben *blöff*. Ám ez utóbbi igazából akkor tud közeledni ahhoz a homályos fogalomhoz, amit ma művészetnek tekintünk, ha a szemfényvesztésen túllépve magával tud ragadni, gondolatokat ébreszt és elvezet egy szuggesztív formavilághoz vagy ennek fogalmi megragadásához. Teszi ezt olykor az elvontság szintjén vagy különféle utalásokon keresztül, ám a teljesség érdekében, olykor a tudomány és a technika súrolásával.

Mi az, ami adott esetben a *blöffölésből* kimozdítja az alkotót, mi az, ami alkotóenergiával telít egy bizonyos cselekvéssort? Az ideai tábor alapmotívuma a mozgás volt, amit a különféle műhelyekben való részvétel pályázataira is kiírt a Minimum Party Társaság: mozgásszínház, film- fotó és mozgás, építészet és mozgás, mozgás a különféle képzőművészeti alkotásokban, de az elméletibb jellegű irodalmi műhely is, a szokásos kerékvágásától eltérően, a mozgás segítségével kísérletezett alternatívabb írás- és olvasásgyakorlatokkal. E tábor tapasztalatai alapján azt mondanám, hogy éppen egy megmozdító és ismétlődésével mozgásban is tartó impulzusra való folyamatos ráhangolódás az, ami végső soron megalapozottá tehet egy spontán cselekvéssort. A már *késznek* tekintett mű akár tovább is mozgatható, mint például az ideai tábor egyik legkiválóbb termésművészeti alkotása, a *Hintaház*. Itt az alkotó folyamatban kezdeményezett mozgássort a befogadók továbbgondolhatták, továbblenyíthették, *eljátszva* e műalkotásban rejlő impulzusokkal.

Milyen mozgások felszabadításáról lehet szó? A legkézenfekvőbb válasz: éppen az alkotó folyamatban létező, nyílt vagy burkolt formában jelenlevő mozgásokról. Legegyszerűbb példa lehet erre egy zenemű megírása. A műnek valóságos rezgésekké kell válnia ahhoz, hogy feltárhasson.

Az alkotó folyamat során felfedett szerkezetek mind ritmushordozók. Itt a ritmus fogalmának tágabb jelentésére gondolok, a görög *rhütmos*-ra, amely minden rendezett állapotot, irányított mozgást kifejez, áramlást, hullámozást, mérhető szakaszok egymásutánját, az idő múlását, sőt emberi életfolyamatot, életutat és életmódot is. Ennek nyomán felfedezhető az a bensőséges szerves kapcsolat is, amely az alkotó folyamatban jelentkező ritmusok és a természeti jelenségek – a biológiai és kozmikus – ritmikus megfelelései között van.

A ritmusélmény egyik fő forrása az élő emberi szervezet, amelyet a szívverés, a lélegzés, a szervezet rendje és más élettani jelenségek határoznak meg. E folyamatok ritmikus szakaszai végső soron a Nap járásához, a Hold keringéséhez igazodnak, amelyek általában kételeműek: feszültségek és feloldódások mozzanataiból állnak. A művészi alkotó folyamat pedig valamiféle rendezőelv, irány követése, folytonosság, amely gyökereivel az egyetemes emberi lét éltető talajába kapaszkodik, és az említett ritmikus szakaszokhoz igazítja mozgását. Tehát azt mondhatjuk, hogy a művészi alkotófolyamat a ritmusélmény megtapasztalása, ami akár egy alaptalan cselekedet során is megtörténhet.

A művészi alkotó folyamatra való odafigyelés és az ebbe való betekintés, illetve ennek megtapasztalása felerősíti a *rhütmosz*-ból származó energiákat és megtapasztalóját hozzásegíti saját emberi volta újraéléséhez, rendezéséhez és átrendezéséhez. Ez az, ami a spontán cselekvéssoron, az egyszerű szemfényvesztésen vagy *blöffön* túllépve alkotó folyamatnak tekinthető. És ezt egyesítve a Minimum Party alkotótábor specifikus tér- és időkomplexumával létrejöhetnek a térrel is interakcióba lépő efemer művek, amelyek kontextusa minden egyes helyszínnel és minden egyes nézővel változik. Az itteni kísérletező jellegű tevékenység egyrészt a dinamikus témakezelés megoldását, másrészt a tábor terében és idejében való mozgás érzékeltetését generálja. Ugyanakkor ideális környezet adódik a forma és a folyamat kreatív megfigyelésére, illetve határtalan lehetőség a kommunikációra és a kifejezésre.

LÖRINCZ ILDIKÓ

...akkor tud közeledni
ahhoz a homályos
fogalomhoz, amit ma
művészetnek
tekintünk...

CACEALMA SAU ARTĂ VERITABILĂ? Această întrebare se pune zilnic, când vedem mereu înnoitele și din ce în ce mai coloratele înfățișări ale artelor, cu produsele tatonărilor și experimentelor. Dar, până când nu putem defini factorul esențial de conținut, cel care face într-adevăr ca înfățișarea să fie artistică, trebuie să suspendăm întrebarea pusă mai înainte. Este necesar să analizăm mai bine conceptele care alcătuiesc întrebarea.

În ce constă de fapt cacealma, și, oare este ea incompatibilă cu încercările artei?

Când cineva cochetează cu cacealma, el induce în eroare pe cineva, făcându-l să creadă ceva ce nu are nici un suport real. Oare, ceea ce începând din anii '60 este considerată a fi artistică – tendința de reducere, caracteristică minimalismului sau concept art-ul cel lipsit de obiect – nu este tot cacealma? Adică, acestea nu încearcă, oare, să ne uimească cu ceva, ce există doar la nivelul unei idei, însă nu dispune de un fond real? (Aici nu folosesc cuvântul cacealma în sens peiorativ ci ca unul care desemnează o acțiune lipsită de rațiune). Atâta timp cât nu poate fi dovedită existența unui astfel de fond, subiectul artei poate să rămână doar „producerea artei”. În acest caz, dincolo de documentația lăsată în urmă, de acele „urme obiective”, procesul de creație este cel care poate să devină tematic, intrând în prim plan.

Cu taberele de creație organizate anual, Grupul Minimum Party și-a propus analiza acestui fenomen pe mai multe nivele și din mai multe puncte de vedere. Astfel, în anul 2000 am putut observa procesul de realizare al unor instalații, al unor picturi murale, creații muzicale conceptuale și improvizate, teatru experimental, a două piese de teatru radiofonic, lucrări fotografice și de film, al unei piese de muzică ritmică și coregrafie, al unor experimente literare, al publicațiilor din tabără și a produselor meșteșugărești. În această tabără se fac experimente simultan și în același loc pe căile diferitelor domenii artistice.

Un experiment lăsat în cădere liberă ar putea părea, la prima vedere, scamatorie, lipsită de sens, dar procesul de creație poate să ducă prin intuiție, la descoperire și să fie umplut cu conținut, câștigând fond. Când, în tabăra din anul acesta, muzicienii au invitat publicul la malul pârâului, zicându-i că vor realiza un concert, acesta era de fapt o cacealma. Totuși, felul în care au făcut acest lucru, și locul unde au atras publicul cu ajutorul land music-ului, au dat fond acțiunii. Astfel, dacă o succesiune de acțiuni, care la început ar fi considerate înșelătorie sunt magnetizate cu ajutorul

energiei creatoare, și se reușește să se pună în mișcare gândirea, cacealma poate să devină artistică, astfel cele două concepte (cacealma și artă) nu mai sunt în relație de alterare, ci desemnează componente succesive ale aceluiași proces.

Din moment ce arta nu mai este proprietatea unei elite și nici nu este instrumentul ilustrării unor concepte religioase, ci s-a dizolvat în viață, în cotidian, devenind componentă a fenomenelor reale ale vieții, valoarea poate fi greu delimitată de ironie. Grupul Minimum Party organizează tabăra de creație în mijlocul cavalcadei haotice a stilurilor, curenților și domeniilor, a mișcărilor și manifestărilor artistice, respectiv a scrierilor de critică interpretative și noninterpretative, dând posibilitatea ca oricine să participe la procesul de creație. Scopul este ca, folosind sensibilitatea artistică, să ne pună în fața acelor transformări artistice, care s-au produs în ultima vreme, și să experimenteze cu ceea ce poate fi dezvoltat în continuare, atât în practică, cât și în teorie.

Ambientul natural poate să ducă la realizarea unui nou sistem al formelor sau la remodelarea celui existent. Procesul creativ nu cunoaște nici un fel de graniță. În esența ei, creația este infinită, asemenea universului, și astfel poate să sosească și din direcția păcălelii, care în acest caz este chiar cacealma. Dar aceasta (cacealma) se poate apropia de acel concept vag, pe care astăzi îl numim artă, doar atunci când poate să depășească simpla păcăleală, ne stimulează gândirea și ne conduce spre o lume mai sugestivă a formelor sau spre atingerea conceptuală a acesteia. Face acest lucru la nivelul abstracției sau prin diferite referiri, dar în interesul totalității, uneori întâlnindu-se și cu domeniul științei sau al tehnicii.

Ce anume poate să-l facă pe artist să depășească cacealma, ce dă energie creatoare unei succesiuni de acțiuni? Motivul de bază al taberei din acest an a fost mișcarea, pe care Grupul Minimum Party l-a impus diferitelor ateliere (teatru cinetic, film-foto și mișcare, arhitectură și mișcare, mișcarea în diferitele opere de artă plastică). Și atelierul literar, de orientare teoretică, spre deosebire de caracterul lui, a experimentat exerciții de scriere și lectură alternativă cu ajutorul mișcării. Pe baza experienței taberei aș spune că tocmai un dinamism plin de mișcare și în urma amplificării lui poate deveni esențial în timpul creației, ce poate da fond unei succesiuni spontane de acțiuni. O operă considerată „realizată” poate fi dezvoltată în continuare, ca de exemplu Casa-leagăn, una din operele de artă tridimensionale cele mai reușite ale taberei din vara aceasta. În acest caz, succesiunea de mișcări concepută

în timpul creației putea fi preluată și continuată de public, putând lansa, prin „joc”, impulsurile ascunse în această „operă de artă”.

Care sunt acele modalități de mișcare despre care poate fi vorba aici? Răspunsul cel mai la îndemână este: eliberarea mișcărilor deschis sau ascuns existente în procesul de creație. Exemplul cel mai simplu pentru ilustrare ar putea fi realizarea unei piese muzicale; opera trebuie să se transforme în vibrații sonore ca să devină perceptibilă.

Structurile descoperite în timpul creației sunt toate purtătoare de ritm. Mă refer la sensul inițial, grecesc, al conceptului rhytmos, care exprimă toate stările ordonate, mișcările coordonate, unduirea, șirul unor perioade de aceeași frecvență, trecerea timpului, chiar și cursul vieții umane, calea vieții și modul de viață. Pe baza acestuia se poate observa relația organică, care există între ritmurile din procesul de creație și fenomenele naturale – biologice și cosmice.

Una din sursele principale ale senzației de ritm este însuși organismul uman, care este determinat de bătaia inimii, respirația, structura organismului și alte fenomene anatomice. Perioadele ritmice ale acestor fenomene sunt în concordanță cu evoluția Soarelui și a Lunii, care sunt constituite din două componente: tensiuni și descărcări. Procesul de creație este un principiu de ordonare, de urmare a unei direcții, de continuitate, care își înfige rădăcinile în solul existenței umane și își adaptează mișcarea perioadelor ritmice amintite. Astfel, putem spune că procesul de creație este trăirea ritmului, ceea ce poate să se întâmple și în urma unui fapt fără vreun fond.

Urmărirea procesului de creație și trăirea lui amplifică energiile datorate ritmului și-l ajută pe „relevatorul” lui să-și reordoneze propria ființă. Acesta este ceea ce depășind simpla succesiune de acțiuni și simpla inducere în eroare (cacealma), poate fi considerată proces de creație. Și acesta împreună cu specificul complex de spațiu și timp al taberelor Minimum Party pot să devină opere efemere care intră în interacțiune cu spațiul. Contextul acestor opere se schimbă cu fiecare loc de desfășurare și fiecare privitor. Activitatea experimentală din cadrul taberei servește pe deoparte soluționarea dinamică a tratării temei, iar pe de altă parte sugerarea mișcării din spațiul și în timpul taberei. În același timp se produce un context ideal pentru observarea creativă a formei și a procesului și posibilități infinite de comunicație și exprimare.

LŐRINCZ ILDIKÓ

...Dar aceasta (cacealma) poate apropia de acel concept vag, pe care astăzi îl numim artă...

THAT WAS... MP00 TAKE OFF

mp00
a dobbantás
minimum party 2000

Is IT A HOAX OR REAL ART? This question is raised day after day when we meet the “brand new” and very colourful executions of art-treasure and we see many products of artistic efforts and experiments. Though we have to suspend the above mentioned question and we should rather clarify the concepts that make up the question. Before this we cannot define that fundamental element, which makes the execution really artistic.

Actually: what is hoax and after all: is this concept inconsistent with artistic attempts?

In fact when somebody hoaxes he/she manages to persuade people very artfully to accept something that has no basis. We may wonder if the trends that beginning with the sixties are considered to be artistic (the tendency of minimalism and the non-object-type of Concept Art) act like people who hoax. These tendencies try to take us aback by something that exists only on a conceptual level and has no particular basis in reality. (In this essay I do not attach negative connotations to the notion of hoax, I use this concept to denote baseless delusion, acts of no use.)

Until we can show a strong basis the theme of art can be only self-making, self-producing. In this case besides the durable documentation, besides the “object-like-memento” the process of creation itself becomes a thematic element, the process of creation comes into the light. In its yearly-organised creative camp the MP Society aims to study this process from many angles and on many levels. Thus in 2000 we have got an insight into the creative process of the following fields: installations, different types of wall-paintings, concept music and improvisational musical pieces, experimental theatre, two radio-plays, photos and films, a rhythmical-musical dance piece, some literary experiments, camp newspaper, hand-made articles. In this creative camp the participants made simultaneous experiments in the field of music, theatre, film and photo, handcraft, dance and fine arts. They were experimenting using the methods of the above mentioned fields.

At first sight free experiment might be or it might seem to be pure trickery but a complete process of creation – due to intuition – might lead to discovery and might give sense and basis for the process of creation. In this year’s camp the musicians hoaxed when they went down to the riverbank and they invited the audience to listen to a concert there. Though the way they realised the concert, the final point where they guided the audience with their landscape music provided a real basis for the process they carried out. Thus if the chain of actions (which at the beginning were taken as parts of a trickery) is filled up with creative energy and it manages to be thought provoking,

our hoax becomes an artistic act. This way these two concepts (hoax and art) aren’t yet in an alternative relation but they are the successive elements of the same process.

We can hardly detach value from hoax with ironical characteristic since art is not the exclusive property of an elite stratum, since art is not a means to carry out a certain religious concept. In fact art has melted into everyday life and it has become a part of this process. The MP Society organises a creative camp where everybody can take part in the process of creation. The Society does this in the vortex of styles, artistic trends, movements and expressions, interpreting and misinterpreting art criticism and theory. We would like (with the artists’ sensitiveness) to make the participants realise the artistic changes that recently have been produced; we aim to work out experimentally what can be realised in the future on practical and theoretical level as well.

The natural environment offers an opportunity to make new models/forms here or to revalue the existing ones. The process of creation has no boundaries or any kind of barriers. Essentially the process of creation is endless like the universe and this is why it (that is creation) may come right from the direction where delusion comes from, delusion, which in a given situation may be hoax. But hoax can come closer to today’s obscure concept of art only if it (that is hoax) is gripping, thought provoking and it leads us to more suggestive forms and models and to a conceptual apprehension. This is realised on abstract level using different kinds of allusions to achieve completeness; sometimes it touches the borders of science and technics.

What helps the creator to shift from *hoax*? What fills up with creative power a given chain of actions? Motion was the leitmotiv of this year’s camp. Young artists could make an application in this respect for participating in the workshops. Theatre and motion, film/photo and motion, architecture and motion, motion in different kind of fine art works – these were the combinations. But even the workshop for literature (that had a more theoretical character), getting out of the rut, used motion in its activity and it worked out experimentally alternative writing and reading exercises. Relaying upon the experience of this camp I would say that the stirring and moving dynamism is important, after all: this dynamism and its intensification can give basis for the spontaneous chain of actions.

The artefact that is considered to be finished may be kept on moving like the Swing-house that was one of the best creations in the field of arts experimenting with space. The receptive individuals could continue the chain of actions started in the process of creation; they could

stimulate the hidden impulses of the artefact by playing with them.

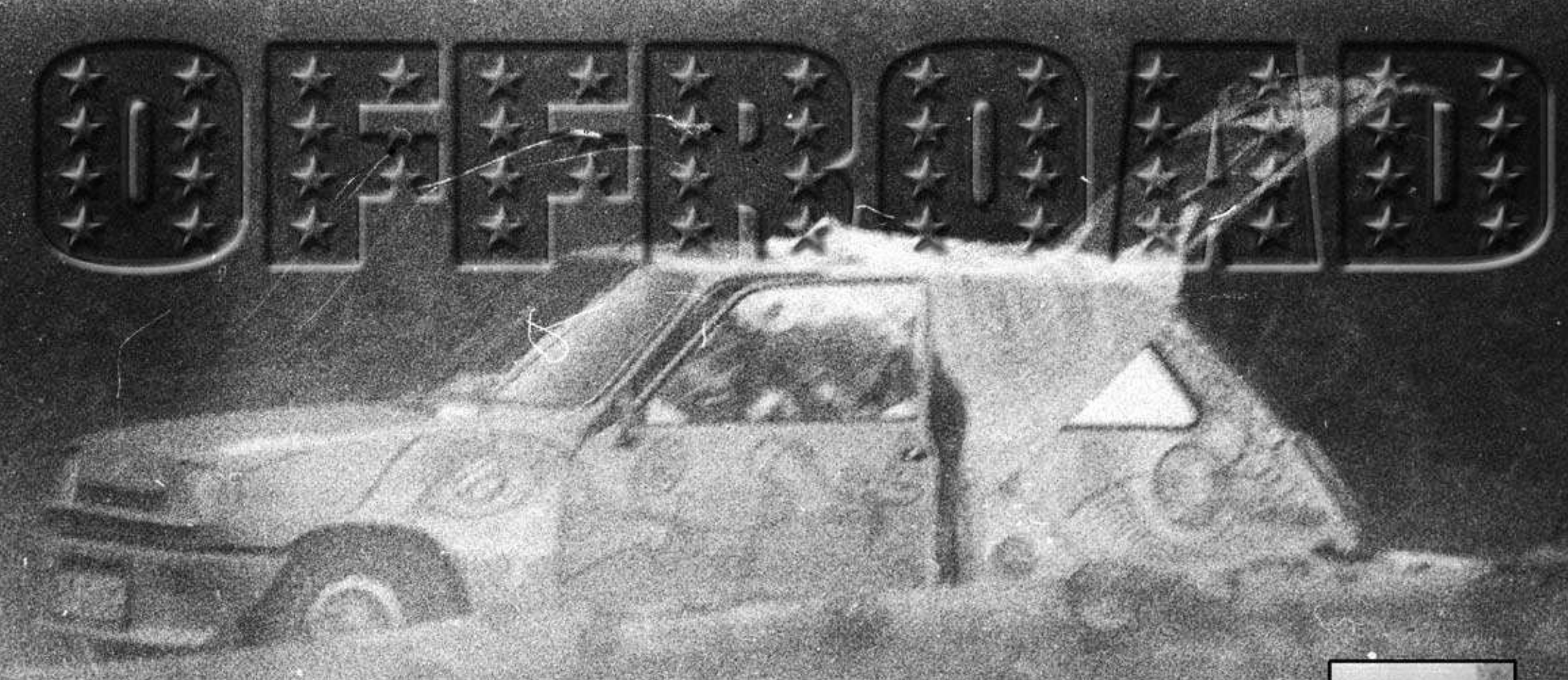
What kinds of motions are set free here? The most oblivious answer is that these are the explicit and implicit motions existing in the process of creation. We can exemplify this very easily by the process of composing a musical piece. The work of art has to turn into real vibrations in order to reveal itself.

The structures revealed during the process of creation are means of rhythm. Here I refer to the Greek word “rhythmos” that has a very large field of connotations: signifies every type of organised state, motion, waves, succession of regular and measurable phases, the progress of time; moreover it signifies man’s vital process, way and course of life. On the basis of the above mentioned elements one can discover a close organic relationship between the rhythms of the process of creation and natural phenomena (biological and cosmic). Human organism (determined by heartbeat, breath, the system of the organism and other vital functions) is one of the main sources of rhythm. The rhythmical phases of these processes are regulated by the revolution of the Sun and of the Moon, which generally is ambivalent; it is characterised by phases of tension and relaxation. The process of creation follows a kind of organising principle, a direction, a continuity that has its roots in the depths of human existence; the process of creation adjusts its movement to the phases mentioned above. So we would say that through the process of artistic creation, even be an act without any basis, one could experience rhythm.

If one tries to pay attention to the process of creation and to get an insight into this process and to experience it, his/her acts (attention, insight and experience) intensify the energies emanating out of “rhythmos”. These energies help people to re-live, to structure and to restructure his/her own state as a human being. And this is what we can consider to be a real process of creation, that one which passes over simple delusion or hoax. Ephemeral artefacts come into being if the subjective process of creation fuses with the specific space and time characteristics of the MP Creative Camp. The contexts of these ephemeral artefacts depend on the scene and on the interpreter, so it is liable to change. The experiments serve both to solve the dynamic treat of a theme and to perceive movement in the space and time of the camp. At the same time in our camp there are ideal conditions to study models, forms and process in a creative way and the participants has boundless possibility to expose their thoughts and to express themselves.

ILDIKÓ LŐRINCZ

...But hoax can come closer to today’s obscure concept of art...

mp01 in the shadow of the rising earth / minimum party the total art workshop

A sziklán zuzmó, madár. Alant a táborunk, mint a hangyaboly. Installáció élőben.

Az őz vett észre hamarabb, szerfölött kíváncsi. Köröskörül a meredek oldalon csapás-labirintus a fenyők között. Előretartja fejét, és föl-le mozgatja csillogó, nedves orrát. Kinyújtott tenyérrel indulok felé, terepszemlét tartok az éjszakai néma túrához.

Az élbay-ok megint azt játsszák, hogy mindenre rájátszanak, különösképpen a rájátszásra. Szabadtéri fenyő-alja-színház egy autó reflektorfényében. Azzal töltik a napot, hogy kitalálják az előadást. Csak a kuncogásukat hallani olykor az erdőből vagy a szín(a)padlásról: ott készülnek a nagy esti hahoták gyutacsai.

Találók a tisztáson egy zöldessárga galacsint. Azt hittem, a nemezelő kézművesek pottyantották el, de nem akar jönni, s ahogy jobban meghúdom, elszakad a gyökere. A nemezgombóc él! Az ösvénytaposók sem látak még ilyet, megyek a főfő tábori biológushoz (Rimapénteki). Gyomrozza, fésülgeti a mohabundás golyót, s közben mindenfelé húzódzkodik a szája, mintha a labdacsofot utánozná. Ennyit tud.

A hintapalotának jó híre van, de sose jön ennél közelebb, csak hallom, hogy egész nap kopácsolnak a födele-nincs pajta ormóttan gerendáin.

Csörgődobbal indítom útjukra az olvasó rend szerzeteseit. Mindenki mindenkit meglátogat erdei kuckójában. A vendéget a megtörtetett Hajnóczy-történet mondataival kínálják. Ez az én testem: az irodalom viselkedésművészet.

Németországi barátom felejtette nálam a hetedhét esőkabátot: elfér egyetlen gomblyukában. Zuhogó sétán nyírfataplót gyűjtök ajándékba – hunyd be szemed, tartsd ki a tenyered. Bezzeg száraz vagyok.

Előadás közben velem tart a hallgatóság. Arra figyelek, amit mondani kell, hogy ne vétsem el a ritmust. Százlábú kúszik a jegyzeteken, lassítok, míg lemászik a következő gondolatról. Valaki kérdez. Megvan, ezzel akartam folytatni.

Harmatos reggel. Látom a vásznon keresztül, hogy az iglu zenitpontján a két sátorlap között trónol egy sáska. Azonnal lepöccintem. Száztizenhétszer, tényleg száztizenhétszer mászott vissza. (Akkorra megszáradtak a fűszálak).

Pe stâncă lichen, pasăre. Dedesubt ca un mușuroi, tabăra. Instalație pe viu.

Ea a fost cea care m-a văzut prima. Căprioara, este deosebit de curioasă. De jur împrejur, pe coasta abruptă, labirint de cărări printre brazi. Ea își întinde capul și își mișcă în sus și-n jos nasul lucios, umed. Mă apropiu cu palma întinsă, inspectez terenul pentru escalada nocturnă.

Băieții „Élboy” joacă din nou exagerarea jocului, mai ales exagerarea exagerării. Teatru pe sub brazi, în aer liber și în lumina farurilor de mașină. Își petrec ziua cu inventarea jocului. Din pădure sau din fân se aud doar chicotelile: acolo sunt pregătite focarele marilor incendii de răș nocturne.

Găsesc pe poieniță o bilă verde-gălbui. Credeam că au pierdut-o meșteșugarii-pâslari, dar n-a vrut să miște, și cum trăgeam de ea mai tare, i s-a rupt rădăcina. Gălușca de pâslă trăiește! Nici bățătorii de cărări n-au pomenit așa ceva, merg la expertul taberei, la Rimapénteki, ce turtește, piaptână bila cu blană de mușchi în timp ce se strâmbă în fel și chip, parcă ar imita mingiuța. Atâta știe.

Palatul leagănelor are renume, dar nu vine niciodată mai aproape, aud doar cum toată ziua se ciocnesc grinzile deformate ale grajdului fără acoperiș.

Cu tamburina îi pornesc la drum pe călugării ordinului cititoresc. Fiecare îi vizitează pe toți ceilalți în colibele din pădure. Musafirilor li se oferă câte ceva cu propozițiile frânte ale lui Hajnóczy. Acesta este trupul meu: literatura, artă a comportamentului.

Prietenul meu din Germania și-a uitat la mine pele-rina șapte mări și șapte țări: încapă într-o gaură de nasture. În plimbarea ploioasă adun iască de mesteacăn – închide ochii, întinde mâna. Vezi, nu sunt umed.

În timpul seminarului audiența mă urmează. Se concentrează asupra vorbelor, care trebuie rostite, să nu greșesc ritmul. Goangă cu o sută de picioare pe notițe, încetinesc, până coboară de pe următoarea idee. Cineva întreabă. Asta e, cu asta am vrut să continui.

Dimineată cu rouă. Văd prin pânză, că în zenitul igluului, între cele două prelate stă înscăunată o lăcustă. Imediat o gonesc. De osutășaptesprăzece, serios, de osutășaptesprezece ori s-a cățarat înapoi. (După aceea s-au uscat firele de iarbă.)

Lichen and bird are on the rock. Down there is our camp like an anthill. It is a living installation. The deer has perceived me earlier; it is excessively inquisitive. Path-labyrinth is among the fir-trees all around on the mountain-side. The deer pushes forward its head and moves its glittering, wet nose up and down. I am approaching to it with an open palm; I survey the place for the silent trip.

The élboys play again that they play upon everything, most of all upon play itself – there is an open-air, fir-tree-foot theatre in the spotlight of a car. They spend their day with finding out the performance. Now and then one can hear only their giggle coming from the forest or from the hayloft: there are prepared the fuse for the great evening laughter.

I find a yellow-green pellet on the clearing. I thought that the felting craftsmen flopped it down. But the pellet does not want to come out and as I pull it stronger its root comes out of the earth. The felted-dumpling is alive! Even the path-treaders have not seen such a thing yet. I go to the chief-chief biologist of the camp. He touches and combs the moss-coated ball. During this process he only moves his lips as if he imitated the pellet. He can do nothing else.

The Swing-palace has become famous, but it never comes closer, I can only hear that people are hammering all day long on the joists of the roofless barn.

I use a winding drum to send off the monks of the reading-order. Everybody visits everybody in his/her nooks in the forest. The sentences of the broken Hajnóczy-story are offered to the visitors. This is my body: literature is art of gestures.

A friend of mine from Germany has forgotten his raincoat here... During the wet walk I gather birch-tinder to give them as a present – close your eyes and open your palm. I am truly dry.

During my lecture my audience is with me. I pay attention to what I have to tell them so as not to miss the rhythm. A centipede creeps on the notes, I slow down until it crawls off the next idea. Somebody asks a question. That's it! I wanted to continue with this.

It is a dewy morning. I see through the linen that on the zenith-point of the igloo between the two flop of the tent a locust sits enthroned. I flip it down at once. It crawls up again *one hundred and seventeen times*, but really one hundred and seventeen times. (Until then the blades of grass have become dry.)

Down there is our camp like an anthill. It is a living installation...

A MINIMUM PARTY ÖSSZMŰVÉSZETI ALKOTÓTÁBORT idén július 29. és augusztus 5. között Kászonaltíz mellett, Tiszásfőn (Erdély, Hargita megye) szervezte meg a MINIMUM PARTY TÁRSASÁG.

Tábori program:

HU

JÚLIUS 29., SZOMBAT

érkezési nap

JÚLIUS 30., VASÁRNAP

de.: ♦ a műhelyvezetők bemutatkozása, a műhelytevékenységek ismertetése, bejelentkezés a műhelyekbe;

du.: ♦ Berszán István: *Irodalom és viselkedésművészet avagy rituális írás- és olvasásgyakorlat* – I. NAP: tréning: gesztusgyakorlatok;

de.–du.: ♦ kézművesműhely Mezei Erzsébet vezetésével: bevezetés a nemezelés rejtelseibe; első nap: nemezelt labda készítése;

♦ Lukács Ágnes – Irsai Zacsék: *Minimum Party kultúra*;

este: ♦ Élboy: *A farkas, a róka és a B. csempész*;

♦ éjszakai néma túra Berszán István vezetésével;

JÚLIUS 31., HÉTFŐ

de.–du.: ♦ Berszán István: *Irodalom és viselkedésművészet*, II. nap: olvasási gyakorlat;

de.–du.: ♦ kézművesműhely Mezei Erzsébet vezetésével: nemezelt egysíkú dísz tárgyak készítése különféle mintákkal;

♦ Starmüller Géza és Székely-Benczédi László: *Lidércrönkök a zöld fűvön* – installáció;

este: ♦ Élboy: *Hamlet avagy a másik Komikus Pár*;

AUGUSZTUS 1., KEDD

de.: ♦ Berszán István: *Irodalom és viselkedésművészet*, III. nap: előadás: *A bergsoni tartam továbbgondolása*;

♦ Lukács Ágnes–Irsai Zacsék: *Tejcsarnok*;

♦ Györfi Zsolt: fotókiállítás: *Mongólia*;

♦ Jánosi Andrea: *Tábori tájékoztató térkép: MP98*;

de.–du.: ♦ kézművesműhely Mezei Erzsébet vezetésével: nemezelt tarsoly készítése;

du.: előadás: ♦ Pogány Gábor művészettörténész (Bp.): bolyongás a kortárs képzőművészetek útvesztőiben Tom Wolf *Festett malaszt* c. írása alapján;

este: ♦ Élboy: *Charles Bronson avagy a Jelenidejű Színház*;

AUGUSZTUS 2., SZERDA

de.: *Tizenhét körök* – ♦ Sipos Zoltán irodalmi / kísérleti prózaíró műhelye;

♦ Székely-Benczédi Attila: *Installáció* festett és írott kövekkel;

♦ Korodi Attila: *Falfestmény*;

♦ Irsai Zacsék–Koncz Árpád: *Akasztofa*;

♦ Szabó Csongor: *Belső inerciák* – happening;

de.–du.: ♦ kézművesműhely Mezei Erzsébet vezetésével: nemezelt dimenziós tárgyak készítése (kalapok, tarsolyok);

14.00 óra: ♦ *Landscape music* – „koncert” a patakparton a természet hangjainak manipulálásával – improvizációs zeneműhely ifj. Márkos Albert zeneszerző vezetésével;

du. ♦ Pogány Gábor filmvetítéssel egybekötött, kortárs festészetről szóló előadása (*Művészet és/vagy szemfényvesztés, A sárga tengeralattjáró*);

este: ♦ Élboy: *A labdajátékok története*;

AUGUSZTUS 3., CSÜTÖRTÖK

♦ Irsai Zacsék–Koncz Árpád: *A kocka el van vetve...*;

♦ Székely-Benczédi László: *Ingatag légfogó fasuhogással elkötelezve*; de.–du.: ♦ kézművesműhely Mezei Erzsébet vezetésével: szalagszövés borda segítségével és csuhébábkészítés természetes anyagok felhasználásával, valamint batikolás;

♦ csoportos falfestő akció Starmüller Géza vezetésével;

14.00 óra: ♦ *Rádiójáték*: Gáspárik Attila színházműhelye és a rádiós műhely Karácsony Benő és Lázár Ervin műveket dolgozott fel közösen;

du.: ♦ Asztalos Zsolt, Hadnagy Árpád, András Lóri: *„Minimum Banjo”* (Calypso, Conga, Bembe) – koncert ütőshangszerekkel az erdei tisztáson;

este: ♦ Longauer Csaba–Lőrincz Ilona: *Hintaház* – térinstalláció; Korodi Szabolcs: *Órák* – installáció;

♦ Élboy: *4 perc*;

AUGUSZTUS 4., PÉNTEK

de.: ♦ a kézművesműhely kiállítása – nemezből készült különféle tárgyak (kalapok, labdák, táskák, font szalagok, csuhébábok, szemüvegtartók, batikolt ruhák, karkötők stb.);

♦ Zöldi Emese – Korodi Attila: *Flying bedroom* – installáció;

♦ Lőrincz Ildikó: *MÉRT ART* – installáció;

du.: ♦ az improvizatív zenei műhely koncertje;

este: ♦ *TH-no izomközösség* – a mozgásszínház műhely bemutatója;

Élboy: ♦ *Harmadik típusú találkozások*;

Irsay Zacsék: ♦ *Tábortűzi akció*;

buli reggelig;

AUGUSZTUS 5., SZOMBAT

sátorbontás, hazautazás.

A fenti programokon kívül a tábor idején és a tábor szelvényében megjelent 3 lapszám Demeter Szilárd, Papp Sándor Zsigmond és Szabó Tünde illetve Máté Adél és Bíró Zoltán szerkesztésében, Bíró Zoltán tördelésével és designjával. Megjelent egy alternatív lap az installátorok és a „brassóiak” közös munkájaként. Ebéd idején a Gergely Zsuzsa és Szuszámi Zsuzsa szerkesztette tábori rádió szólt. Bíró Zoltán kommunikációs játékot működtetett, amelynek köszönhetően a tábori résztvevők a játék szabályait betartva megismerkedhettek egymással. A film és fotó műhelyek résztvevői által készített képekből válogattuk az ideai katalógus illusztrációit.

Az előző évek hagyományától eltérően, idén új helyen, Tiszásfőn volt a tábor; az új környezet újabb és újabb ötletekkel, lehetőségekkel szolgált úgy a szervezők, mint a táborba alkotni jövők számára.

MP000
take off

**AN ACCOUNT OF THE MINIMUM PARTY SOCIETY'S
CREATIVE CAMP ORGANISED BETWEEN 29TH JULY – 5TH
AUGUST 2000 NEAR PLAIEȘII DE SUS**

Camp Programme

29TH JULY, SATURDAY

arrival, registration

30TH JULY, SUNDAY

a.m. the leaders of the workshops introduced themselves and described the activity of the workshops, registration;

p.m. ♦ István Berszán: *Literature and Art of Gestures or Ritual Writing and Reading Exercises*; 1st day: gesture-exercises;

In the morning and in the afternoon as well: ♦ Craft Workshop led by Erzsébet Mezei;

♦ Ágnes Lukács-Zacsek Irsay: *Minimum Party Culture*;

In the evening: ♦ Élboy – *The Wolf, the Fox and the B. Runner*; ♦ silent hiking during night-time with István Berszán's guidance;

31ST JULY, MONDAY

a.m.–p.m. ♦ István Berszán: *Literature and Art of Gestures*; 2nd day: reading exercise;

a.m.–p.m. ♦ Craft Workshop led by Erzsébet Mezei;

♦ Géza Starmüller and László Székely-Benczédi: *Goblin-billet on the Green Grass* (installation); **In the evening:**

♦ Élboy – *Hamlet or the Other Comic Couple*;

1ST AUGUST, THURSDAY

a.m. István Berszán: *Literature and Art of Gestures*; 3rd day: lecture – *Re-interpreting the Bergsonian Concept of Duration*; ♦ Ágnes Lukács – Zacsek Irsay: *Creamery*;

♦ Zsolt Györfi's photo exhibition: *Mongolia*;

Andrea János: *The Informing Map of the Camp MP98*;

a.m.–p.m. ♦ Craft Workshop led by Erzsébet Mezei;

p.m. ♦ Art historian Gábor Pogány (Budapest) delivered a lecture on contemporary art (starting point: Tom Wolf's *Painted Divine Grace*); **In the evening:** ♦ Élboy – *Charles Bronson or Present Time Theatre*;

2ND AUGUST, WEDNESDAY

a.m. ♦ Seventeen Circles – Zoltán Sipos: prose writing experimental workshop; ♦ Attila Székely-Benczédi: *Installation* (painted and "written" stones); ♦ Attila Korodi: wall-painting containing space-elements; ♦ Zacsek Irsay–Árpád Koncz: *Gallowstree*; ♦ Csongor Szabó: *Inner Inertia*;

a.m.–p.m. ♦ Craft Workshop led by Erzsébet Mezei;

p.m. ♦ *Landscape Music* – concert given on the riverside using the sounds of nature. There was a concert of

the improvisational music workshop (led by Albert Márkos);

♦ Gábor Pogány delivered a lecture illustrated by films on contemporary art (*Art and/or Deception*, *The Yellow Submarine*); **In the evening:** ♦ Élboy – *The Story of Ball Games* (experimental theatre);

3RD AUGUST, THURSDAY

♦ Zacsek Irsay – Árpád Koncz: *Alea iacta est...*;

♦ László Székely-Benczédi: *Unstable Air-pincers Engaged By Tree-whistling*;

a.m.–p.m. ♦ Craft Workshop led by Erzsébet Mezei;

♦ Collective wall-painting action led by Géza Starmüller;

p.m. ♦ Radio play – co-operation between Theatre and Radio Workshops: Attila Gáspárik adapted for radio the works of Benő Karácsony) and Ervin Lázár;

♦ Zsolt Asztalos, Árpád Hadnagy, Lóri András: *Minimum Banjo* (Calypso, Conga, Bembe) – percussion concert on the clearing;

In the evening: ♦ Csaba Longauer – Ilona Lőrincz: *Swing-house* – installation; ♦ Szabolcs Korodi: *Clocks* (installation) ♦ Élboy: *Four Minutes*;

4TH AUGUST, FRIDAY

a.m. ♦ the exposition of the Craft Workshop;

♦ Emese Zöldi–Attila Korodi: *Flying Bedroom* (installation); ♦ Ildikó Lőrincz: *Measured Art* (installation);

p.m. ♦ Concert of the Improvisational Music Workshop;

♦ *TH-no Muscle-community* – a performance of the Motion Theatre Workshop;

♦ Élboy: *Close Encounters of the Third Kind*;

♦ Zacsek Irsay: *Camp-fire Action*;

Party until morning;

5TH AUGUST, SATURDAY

Leaving the Camp.

Near the above mentioned programmes there were three editions of the camp-newspaper (Szilárd Demeter, Zsigmond Sándor Papp, Tünde Szabó – editors, Zoltán Bíró – make-up) and an alternative newspaper (edited by other participants). During lunch time we listened to the Camp Radio produced by Zsuzsa Gergely and Zsuzsa Szuszámi. During the camp Zoltán Bíró organised a *collective play* that helps the participants in making acquaintances. Thanks to the participants of the Film and Photo Workshops we have many photos about the camp activity.

Apart from the tradition of the years before this year we organised our camp at a new place, at Plăieșu de Sus. The new environment helped the organisers and the young people (who came to the camp to create) to have new ideas and possibilities.

RO

TABĂRA DE CREAȚIE MINIMUM PARTY, organizată de Grupul Minimum Party în acest an a avut loc lângă Plăieșii de Sus (Jud. Harghita) în perioada 29 iulie – 5 august.

Programul taberei:

◊ Vezi versiunea în limba engleză

În afară de programele de mai sus în timpul taberei și în spiritul taberei au apărut trei ziare redactate de Szilárd Demeter, Zsigmond Papp Sándor și Tünde Szabó, tehnoredactate de Zoltán Bíró, respectiv o publicație alternativă datorată colaborării a mai multor participanți ai tabărei. În afară de acestea în timpul mesei de prânz și-au făcut auzite sunetele emisiunilor radio redactate de Zsuzsa Gergely și Zsuzsa Szuszámi. Totodată Zoltán Bíró pe toată perioada taberei a pus în funcțiune un joc popular datorit căreia, respectând regulile jocului, participanții au făcut cunoștință unii cu alții. Fotografiele din acest catalog au fost realizate de participanții atelierului foto.

Față de tradiția anilor precedenți, anul acesta tabăra a avut un loc de desfășurare nou, la Plăieșii de Sus, iar noul spațiu a inspirat noi și noi idei, noi posibilități – atât pentru organizatori, cât și pentru tinerii dornici să creeze în tabără.

Play it
again

Próbáljuk meg egy picit behatárolni azt a zenét, amit ti játszottatok ebben a táborban.

Kétféle zenét lehetett hallani, az egyik az úgynevezett landscape music volt, amikor a patakparton köveket csapkodtunk egymáshoz. Ezzel a hallgatóságot arra készítettük, hogy a természet hangjait zeneként hallgassák. Ez egy elég régi ötlet, már többen meglovagolták, de itt most elég újként tudott hatni. Próbákon keveset játszottunk, ott kevésbé avatkoztunk be a természet hangjaiba. Az előadás már sablonosabb lett.

Milyen természeti hangok voltak ott?

Volt egy patak, voltak fák, amiket fújt a szél, voltak madarak, kabócák, és ott voltak az emberek, ahogy másképp a természet. Ezt fogtuk fel zeneként. De bele akartunk avatkozni egy kicsit ebbe a világba, más értelmet akartunk neki adni. Ezt úgy értük el, hogy az egész koncertnek neveztük, s kiültünk oda halálkomoly pózával. Úgy vettem észre, hogy elhitték nekünk, hogy ez koncert.

Furcsa dolog ilyen zenét játszani, mert kell hozzá önirónia, nem tudom, hogyan lehet ezt halálkomolyan csinálni. Nem olyan, mint mikor az ember eljátszik egy Corelli-szvitet, egy Tortelier-szvitet, ennek más az indíttatása, más a motivációja.

Tehát nem csináltátok komolyan?

De. Úgy gondolom, hogy az olyan tevékenység, amely nem hivatkozik, nem próbál szimbólumokkal játszani, nem utánoz valamiféle rituális cselekményt, ilyen például a játék, beleillik ebbe a környezetbe. Én ott építettem valamit, és akkor pont azt játszottuk, hogy olyan hangokat produkálunk, amiknél nem mesterkéltem a cselekvést, hanem természetes, akár a járás, a teaivás, tehát a hétköznapi mozgás, cselekvés által kiadott hangnak a zenei értelmezéséről volt ott szó.

Mire alapszik az az improvizáció, amelyet a másnapi koncerten adtatok elő?

Az a koncert már szerkesztettebb volt. Az ember eszköztárat alakít ki magának. Ez pont olyan, mint egy nyelv, mint ahogy én vagy te most beszélünk, csak a nyelvnek az eszközei nem verbálisak, és nem a szokásos mimes hangokat hozod ki a csellóból, a brácsából, a gitárból és a furulyából, amire a hangszer tulajdonképpen készült, hanem mást csinálsz velük, nem eredeti rendeltetésüknek megfelelően használod a hangszer.

Lehet ez akár zöreij is?

Persze. Tehát kialakít magának az ember egy eszköztárat, és azt használja. Ez néha olyan, mint a párbeszéd. Volt is egy ilyen etűd, a budapesti srácok hoztak darabokat,

holott én arra kértem őket, hogy ha darabokat írnak, ott írják meg a helyszínen. Ezek a darabok rövidek voltak, és az is érdekes volt, ahogy a kompozícióhoz képest a helyi kompozíció, a szabad improvizáció és a vezetett improvizáció viszonyát meg tudtuk mutatni.

Négyféle dolog volt: komponált zene, szabad improvizáció, vezetett improvizáció és dramatikus improvizáció. A dramatikus improvizáció olyan mint a párbeszéd, mintha mi beszélgetnénk, csak nem szavakkal, hanem gesztusokkal.

Előbb, a patakparti koncerttel kapcsolatban említettél, hogy nem minden illik bele az adott környezetbe. Melyek azok a hibák, amelyek az ilyen hangszerez improvizációk közben becsúszhatnak?

Mondok egy példát: egy trió által valamilyen rendszer alapján előadott dramatikus improvizáció esetén, ahol ketten játszanak, mintha beszélgetnének, az a feladat, hogy kommunikáljanak ketten, és amikor a harmadik úgy érzi, hogy ez a kommunikáció egy bizonyos mederbe terelődik, vagy egyáltalán valamilyenné lesz, tehát megérti azt, hogy mi a kettőjük közti kommunikáció iránya vagy elve vagy rendszere, akkor ő harmadikként beleszól, és azt az irányt megváltoztatja. Azután az első kettő közül valamelyik kilép, s a harmadik meg a második párbeszédet alakít ki, amely mikor újra érthetővé válik, akkor az szól bele, aki eddig nem játszott. Ilyen esetben az lehet hiba, ha valaki nem figyel eléggé, vagy félreért valamit, vagy nem érez rá arra, ami történik.

Aki nem ért a zenéhez, hogy tud bekapcsolódni ebbe az improvizációs párbeszédbe?

Erre a kérdésre két válasz jut eszembe. Az egyik nem is az én válaszom, hanem egy angol úriemberé, aki azt mondta, hogy az improvizációban az a nagyon érdekes, hogy annak ellenére, hogy 20 éve játszol egy hangszeren, és barokk, klasszikus vagy romantikus zenét is tudsz játszani rajta, mégis úgy nyúlsz hozzá, mintha életedben először éretnéd. A második válasz nagyon praktikus, ugyanis ha nem csak zenészek jöttek volna a műhelybe,

akkor másféle etűdöket csináltunk volna, és más lett volna az eredmény is. Viszont a patakzenébe bárki be tudott volna kapcsolódni. Sőt, próbákon voltak is, aztán amikor koncertre került sor, akkor megijedtek, azt már nem vállalták.

A zeneműhely bemutatta A hettita c. darabot, amely javarészt szövegre épített ének. Mondanál erről pár szót?

Tulajdonképpen az egy Weöres Sándor szövegre épülő vezetett improvizáció volt, ami eléggé színpadiasan, és komikusan hatott. Röhögött a közönség, nagyon élvezték, és megértették a poénokat, bohóctréfaszerű részeket. Holott, akik csinálták, halálkomoly pózával csinálták, és ettől még komikusabbá vált. Bujdosó Márton talált egy szöveget, elkezdte azt elemezgetni, és gondolkodott rajta, hogy mit lehet vele színpadon kezdeni úgy, hogy nem használunk hangszereket, csak a hangjukat. A fonikus költészet nem új dolog, megvannak a szabályszerűségei, iskolái, könyveket írtak róla. Marci arra is figyelt, hogy kikkel adja elő, az ő ötleteiket is beépítette a darabba.

Szükséges néha, hogy nézőként jelen legyél egy-egy ilyen improvizációnál?

Igen, nagyon fontos a közönség, mert mivel improvizáltunk, a közönséget is, meg a terem akusztikáját is felhasználtuk. Ezt a zenét normális ember nem hallgatja, ugyanis tényleges látvány nélkül ez a zene nem hatásos. Bejátszol például egy olyan részt, ahol hallatszik, hogy megy valami recsegős, ropogós, nyöszörgős zene, és közben halod, hogy a közönség röhög – ha ez rádióban megy, akkor nem érted, hogy bizonyos részeknél miért nevetnek az emberek.

Sikerünk annak tulajdonítható, hogy az eltelt hét alatt mindvégig együtt voltunk a közönséggel, s így azok, akik minket hallgattak, nap mint nap láttak bennünket ahogy próbálunk, hülyéskedünk, komolykodunk, és nyilván ez is közrejátszott. Aztán pedig eléggé nyitott társaság volt ez, tehát nem kellett sokat hajtani ahhoz, hogy a közönség vegye a lapot.

KÉRDEZETT: SZUSZÁMI ZSUSZA

DE VORBĂ CU COMPOZITORUL ALBERT MÁRKOS JR.

Se puteau asculta două feluri de muzică, unul fiind landscape music, când pe malul pârâului am izbit pietre una de alta. Prin asta am făcut publicul să asculte sunetele naturii ca pe o muzică.

Este un lucru straniu să faci astfel de muzică, pentru că îți trebuie autoironie și nu știi cum poți să faci acest lucru prefăcându-te că îl iei în serios. Nu este același lucru când interpretezi o suită de Corelli sau Tortelier, pentru că acelea au altă motivație.

Cred, că o activitate care nu se fălește, care nu lucrează cu simboluri și nu stimulează o acțiune rituală – de exemplu jocul, își are locul aici. Eu am construit acolo ceva, în acel moment când tocmai ne jucam că reproducem sunete care să nu aibă la bază o acțiune artificială, ci naturală, ca umblatul sau băutul unui ceai. Am realizat interpretarea muzicală a mișcării cotidiene, a sunetelor rezultate în urma unei activități naturale.

Celălalt concert era mai bine structurat. Această muzică este la fel ca o limbă, cu felul în care vorbim noi acum, dar cu diferența că sunetele artificiale pe care le scoți din violoncel, violă, chitară și fluier nu sunt cele pentru care sunt făcute aceste instrumente, ci faci ceva total diferit cu ele, le folosești în alt scop decât pentru ceea ce au fost făcute.

Câteodată este la fel ca un dialog. Au și existat astfel de studii, pe care le-au adus băieții din Budapesta, deși i-am rugat, dacă scriu studii să le scrie la fața locului. Aceste studii au fost scurte, și era interesant cum am putut să accentuăm relația dintre cele compuse la fața locului și cele elaborate și respectiv între cele de improvizație liberă și improvizație coordonată.

Au existat patru tipuri de muzică: muzică compusă, improvizație liberă, improvizație comandată și improvizație dramatică. Improvizația dramatică este asemănătoare cu un dialog, dar în loc de cuvinte folosim gesturi. Rostul atelierului nostru nu a fost să realizăm capodopere ci să lucrăm și să cunoaștem lucruri pe care nu le-am făcut încă.

Ceea ce este interesant în improvizație este faptul că, chiar dacă cânti la un instrument deja de 20 de ani, și te pricepi să interpretezi muzică barocă, clasică sau romantică la el, totuși îl iei în mână de parcă ai cânta pentru prima oară în viața ta la acel instrument.

După interviul realizat de

ZSUZSA SZUSZÁMI

One could listen to two kinds of music in this camp. The first was the so-called landscape music. The main point was to make the audience listen to natural sounds and accept them as music. The second kind of music was improvisational one and we presented it at our concert – this was more organised. One develops its own system of instruments. It is just like a language, but you do not use the cello, the viola, the guitar, the flute for what they were made. On the contrary you use them for something else.

There were four kinds of stuff: composed music, free improvisation, guided improvisation and dramatic improvisation. Dramatic improvisation is like a dialogue, as if you and I would talk using gestures, not words. These pieces were short and it was very interesting how we managed to show the relationship between ad-hoc composition, free composition and guided composition.

The aim of this workshop was not to create masterpieces, but simply to work, to be acquainted with things we have not known before.

PÉNTEK DÉLUTÁNI KONCERTJÜK MŰSORA
/THE PROGRAMME OF THE IMPROVISATIVE MUSIC
CONCERT:

1. SZAKÁCS AJTONY CSABA: *Un sonatin fölletre*, előadta/performed by: BARTHA GÉZA (klarinét/clarinet); 2. *Improvizáció/Improvisation*: BALÁZS ÁRPÁD (brácsa/tenor violin), DÉNES JÓZSEF (gitár/guitar), BARTHA GÉZA (klarinét/clarinet); 3. BUJDOSÓ MÁRTON: *A hettita/The Hittite*, előadták/performed by: BARTÓK GYÖRGY, BUJDOSÓ MÁRTON, SZAKÁCS A. CSABA, SZERVÁC ATTILA; 4. BARTÓK GYÖRGY: *cliy76,kk*, előadta/performed by: SZAKÁCS A. CSABA (cselló/tenor violin); 5. BARTÓK GYÖRGY: *A kecskerőka meglátja az ördögöt/Goat-fox Sets Eyes on the Devil*, előadta/performed by: BARTHA GÉZA (klarinét/clarinet); 6. *Improvizáció/Improvisation*: DÉNES JÓZSEF, MEZEI SZILÁRD, SZAKÁCS A. CSABA, SZERVÁC ATTILA; 7. *Improvizáció/Improvisation*: BARTHA GÉZA, DÉNES JÓZSEF, MÁRKOS ALBERT, MEZEI SZILÁRD; 8. *Improvizáció/Improvisation*: BARTÓK GYÖRGY, BUJDOSÓ MÁRTON, DÉNES JÓZSEF, MÁRKOS ALBERT, SZERVÁC ATTILA; 9. *Improvizáció/Improvisation*: MÁRKOS ALBERT, MEZEI SZILÁRD; 10. SÁRY LÁSZLÓ: *Hangok a lenyugvó Naphoz/Sounds to the Westering Sun*, előadták a jelenlévők/performed by all those who were present at the concert.

"On the contrary, you use them for something else..."

ALBERT MÁRKOS

Cellist, composer

I was born in 1967 (Cluj/Kolozsvár). I have begun my studies in classical music in Cluj/Kolozsvár and I have finished them there as well – after two years of study I left the Music Academy of Cluj/Kolozsvár.

Between 1988–1992 I worked with symphonic orchestras from Cluj/Kolozsvár, Targu Mures/Marosvásárhely, then I became a member of Chamber Orchestra Concordia.

I finished my carrier as a classical musician in 1992.

I deal with improvisational, theatrical, Electro-Acoustic and experimental music. I have been living in Hungary since 1993.

I have co-operated with many active orchestras.

I played at many festivals in the following cities: Budapest, Pécs, Szeged, Krakow, Warsaw, Copenhagen, Barcelona, Moers, Belgrade, Hamburg, Frankfurt, etc.

Many of my compositions have appeared on cassettes and LPs.

I am a member of Radio Forbidden and I organise the Improvisational Music Festival "Rest".

MÁRKOS ALBERT

cellista, zeneszerző

**KÖSZÖNET LÁSZLÓFFY
ZSOLTNAK A ZENEMŰHELY
LÉTREHOZÁSÁÉRT.**

**MULȚUMIRI LUI ZSOLT
LÁSZLÓFFY PENTRU
ORGANIZAREA ATELIERULUI
DE MUZICĂ.**

**THANKS TO ZSOLT LÁSZLÓFFY
FOR ORGANISING THE
MUSICAL WORKSHOP.**

MUSIC

MEZEI SZILÁRD

Born in 1974, Zenta, YU

Actually: student at the Music Academy, Bratislava, 4th year, composer

MUSIC

MINIMUM
THE TOTAL ART WORKSHOP

we hunt your

I D E A S

INTERJÚ DR. POGÁNY GÁBOR MŰVÉSZETTÖRTÉNESSZEL, A SOPRONI EGYETEM ALKALMAZOTT MŰVÉSZETI INTÉZETÉNEK TANÁRÁVAL

Sikerült-e valamilyen képet kialakítani ittléted alatt a Minimum Party táborról?

Tökéletes képet három nap alatt nem lehet kialakítani a Minimum Party Alkotótáborról, de elmondhatom, hogy az tetszik elsősorban, hogy – néhány embertől eltekintve – gyakorlatilag itt lázas tevékenység folyik. A nemezekesek gyúrnak, a táncosok készülnek, a zenészek gyakorolnak vagy morfondíroznak vagy éppen próbálják kitalálni, hogy mi van. Ami ennek az együttlétnek valószínűleg a pozitívuma, s amit én ebben értékesnek látok, az az, hogy folyik itt a munka, és közben mindenki követheti a mások tevékenységét.

Mennyire tökéletesek vagy tökéletlenek azok az alkotások, amelyek itt-ott-amott feltűnnek?

Azok az alkotások amelyek itt készülnek, tábori munka eredményei, látszik, hogy nincs mögöttük magasfokú műhelyháttér, hanem abból tevődnek össze, ami éppen van. Viszont a tábori munkának éppen az a lényege, hogy viszonylag spártai körülmények között minél több gondolatot tudjon kihozni. Például a tisztás végén, egész hátul van az a három faág fehérre festve és előtte az a fehérre festett kő felirattal – ez olyan konceptuális munka, amely bárhol megállja a helyét. Vagy ott van az a furcsa sok lábbal és sok fejfel rendelkező alakzat itt a karámban. Ami egészen professzionális az az, amit a nemezelők csinálnak, s azért professzionális, mert ezt így kell csinálni akármilyen körülmények között, s bevallom, hogy nekem ez tetszik a legjobban, ugyanis ilyen tevékenységet még nem láttam, és sokáig törtem a fejem, hogy mitől is lesznek azok a nemezmunkák olyanok, mint amilyenek lesznek. Sejtettem, hogy valahol távoli rokonságban van a papírmérettel, de nem gondoltam, hogy éppen ilyen. A tegnap esti *Élboy*-ban az tetszett, hogy megmutatták, egy Goldoniból mit lehet kihozni ilyen körülmények között – a két úr konceptuális szolgája. Úgy láttam nagyon-nagyon sikeres volt. És ez a másik dolog, ami nagyon fontos ennek a tábornak az életében – s javasolom, hogy ezt őrizzék meg a jövőben is –, hogy itt mindenkit minden érdekel, tehát mindig ott vannak az emberek a másoknak az eseményén, a nézőtérén egy követ nem lehetett leejteni, olyan sűrűn voltak és hatalmas tetszést nyilvánítottak a végén. Az én száraz és elméletibb előadásomat is hangzavar nélkül, érdeklődéssel végighallgatták – ez is azt mutatja, hogy itt mindenre nyitottak az emberek.

Amiben hiányt érzek, az az – s ezt ti is felvetettétek már –, hogy nincs elég elmélettel foglalkozó szakember, olyanok, akik előadást tartanak, s az egészet figyelemmel kísérik. Erre kellene talán több figyelmet fordítani a jövőben.

Le tudnád-e írni pár szóban azt, hogy beszélhetünk-e valami olyansmírről, mint a Minimum Party szelleme, észlelhető-e valamiféle ideológiai keret, vagy trend, amibe besorolható lenne ez a próbálkozás?

Hát ez az, amibe ez alatt a három nap alatt nem láttam bele eléggé, de talán ennek a csíráját az előző táborokról kiadott katalógus tartalmazza. A legújabb trendek a művészet különböző ágazataiban új jelenségek iránti érdeklődést mutatnak – talán ezzel próbálkozik a Minimum Party is, amely valóban egyrészt Minimum Party, ahol minimális körülmények között alkotnak, de másrészt Maximum Party, mivel a maximális eredményt próbálják kihozni.

Ennek a próbálkozásnak az útja összművészeti kell legyen, vagy megvalósulhat külön-külön az eltérő művészeti ágazatokban?

Elvben megvalósulhat külön-külön is, de most éppen-séggel arrafele van a csákány köszörülve, hogy összművészetben kezdenek gondolkodni. Azaz hogy a festő nem csak a vászonnal meg olajjal, hanem valami egészen mással is próbálkozik, az egész társul a zenével, a drámai előadásoknak pedig képzőművészeti vetülete van – errefele lehetne még keresgélteni.

Kérdezett: LŐRINCZ ILDIKÓ

INTERVIU CU ISTORICUL DE ARTĂ GÁBOR POGÁNY, PROFESOR LA INSTITUTUL DE ARTE APLICATE DIN CADRUL UNIVERSITĂȚII DIN SOPRON (UNGARIA)

Ai avut posibilitatea, ca în timpul petrecut aici să-ți formezi o imagine despre tabăra Minimum Party?

În trei zile este imposibil să-ți formezi o imagine perfectă despre ceea ce se întâmplă aici, dar pot să spun, că în primul rând îmi place faptul, că aici toată lumea – cu puține excepții – lucrează cu entuziasm. Păslarii frământă, coreografii fac repetiții, muzicienii exersează sau tocmai se gândesc la ce se poate face. Ceea ce este probabil pozitiv în această conlucrare – și îl consider valoros – este faptul că toată lumea lucrează și în același timp este atentă la ceea ce face celălalt.

Ceea ce este într-adevăr profesionist este ceea ce fac păslarii, pentru că aceste lucruri trebuie făcute în același fel, indiferent de condiții. Vorbind subiectiv, pot să recunosc, că mie personal asta îmi place cel mai mult, pentru că nu am mai văzut cum se face și nu știam până acum din ce constă tehnica, deși de multe ori m-am gândit cum devin aceste lucruri ceea ce sunt. Presupunem, că undeva, păslăria este înrudită cu fabricarea hârtiei veline, dar nu credeam să fie chiar identică cu aceasta.

Celălalt lucru foarte important în viața taberei, și pe care-l apreciez foarte mult, și vă recomand să-l păstrați și în viitor, este interesul pe care oamenii îl arată pentru tot. Astfel ei au participat de fiecare dată la evenimentul celuiilalt, și toate locurile erau ocupate, în așa fel încât nici un ac nu se putea scăpa. Erau foarte mulți și la sfârșit și-au arătat entuziasmul.

Am simțit lipsa – și asupra acestui aspect și voi a-ți reflectat – prezența teoreticienilor care să țină prelegeri și să urmărească cu atenție tot ce se întâmplă. Acest lucru ar trebui realizat în viitor.

Cele mai noi trend-uri artistice prezintă, în diferitele domenii ale artei interes pentru noile fenomene – poate, acest lucru încearcă și Minimum Party, care într-adevăr, pe de-o parte este Minimum Party, în sensul că creează în condiții minimale, pe de altă parte însă este Maximum Party, pentru că încearcă să obțină rezultat maxim.

A întreat: LŐRINCZ ILDIKÓ

DR GÁBOR POGÁNY:

I like it very much that – excepting some people – practically here one can see a very feverish activity. The felting people are kneading, the dancers are preparing for the performance, the musicians are playing or brooding over new themes, they are just finding out what they want to do. I think the best thing about this being together is that people work together and at the same time everybody has the possibility to see what the others do.

Here everybody is interested in everything, everybody goes to see the performances made by others, in the auditorium you cannot drop even a pebble, there were so many people and at the end they showed their great appreciation. You can see that the participants are open and they are interested in many things.

In different branches of art the newest trends show interest for new phenomena – maybe the Minimum Party tries to do the same. On one hand this party is a real Minimum Party where the participants create under minimal conditions, on the other hand this party is a Maximum Party because it tries to achieve the maximum.

GÁBOR POGÁNY

(Born on 8th September 1944, Budapest)

Studies:

1962: Secondary School of Fine and Applied Arts, sculptor branch

1969: University "Eötvös Loránd", Faculty of Liberal Arts (History and Art History Branch)

Work Places:

1963–1974: museologist, Literary Museum Petőfi

1973–1979: artistic director, Young Artists' Studio

1980–1981: artistic director, Enterprise Picture Gallery

1982–1983: museologist, Museum János Tornyai, Hódmezővásárhely

1990–1991: director, Gallery Aurél Bernáth, Kaposvár

1992–1994: director, Gallery István Csák

1994–1996: director, Gallery Csontházy

Since 1996 he teaches art history at the Institute for Applied Arts – University of Sopron.

Since 1994 he is an outside member of the Committee for Education and Culture of the Local Government of Ferencváros.

Scholarly Activities:

Field of research: contemporary Hungarian minorities' artists who live outside Hungary.

He works as a specialist and critic and he organises exhibitions where an artistic problem is exposed and the materials analyse the situation of a given branch of art. The most important are:

Hungarian National Gallery (1978): The Jubilee Exhibition of Young Artists' Studio

Museum of Applied Arts (1979): Borderline Cases

Paris, Grand Palais (1979): Studio de Budapest – Exhibition of Young Artists' Studio

Nagyatád (1985, 1988): Wood-carvers' National Triennial Exhibition

Esztergom (1993, 1995, 1997): National Pastel Biennial Exhibition

Kaposvár and Budapest (1996): The Corpus in the Contemporary Art of the Carpathian Basin

Gallery Hatvani (1997): "St. Adalbert" – Exhibition of Religious Works of Art

Gallery Pest Centre (1997): "Symbiosis" – Jewish–Hungarian Cultural Co-existence in Contemporary Hungarian Art. In 1997–1998 Gábor Pogány organised the 3rd collection of the Contemporary Hungarian Gallery (Dunaszerdahely, Slovakia). Hungarian artists' works from Transylvania, Croatia, Slovenia and Ukraine were in this collection.

Published Works:

Bogey-man Playing the Violin, Ernő Tóth, Békéscsaba, 1982

Artists' Biography – Rezső Szij, Attila Tasnádi, Budapest, 1985, Képcsarnok

József Németh, Budapest, 1998, Workshop Corvina

György Fusz, Szekszárd, 1993

Anthony Gáll, Gábor Pogány, Ilona Madar: The People and Church of Siklód, Budapest, 1998

Churches of the Historic Hungary, Budapest, 2000, Publi-CITY "1492"

Besides these: forewords to catalogues, reviews about exhibitions and criticism published in periodicals.

Public Activity:

Member of: Hungarian Artists' National Association, Hungarian Painters' Society, Hungarian Artists' and Industrial Designers' Association, AID – 13 (Budapest, district 13, Artists' and Industrial Designers' Association), ART'9 (Budapest, district 9, Artists' and Industrial Designers' Association)

Curator of: Autumn Art Exhibition of Vásárhely/Hódmezővásárhely, Contemporary Hungarian Gallery (Dunaszerdahely, Slovakia)

...most bajban van a mélyen tisztelt közönség, mert amióta „minden művészet, a művészet minden”, többé nincsenek etalonok, nem bízhat senki másban, csak saját magában. Ám egyvalami nem művészet: az, ami dilettáns.

Ha egy képet néz az ember minőségérzéssel kell rendelkeznie. Egy alkotás – festmény, zene, irodalom, multimédia – megítéléséhez elvesztek az etalonok, így gondolkodás és belemélyedés nélkül nem tudom megmondani, hogy egy mű jó-e vagy nem. Korábban művét odatette az ember a mérce mellé, ha olyan volt, hasonló volt, akkor az korszerű, ha nem volt hasonló, akkor el vele. Most minden egymás mellett létezik, a hagyományos tájképfestéstől kezdve az elektronikus multimédia-képcsinálásig, és mindennek megvan a maga létjogosultsága, mindegyik műfaj alkalmas arra, hogy kifejezen valamit a művész szándékából. Most van a legnehezebb dolgunk: gondolkodni kell. Félre kell tenni az előítéleteket és csakis az érzéseinkre hagyatkozhatunk a kortárs művek megítélésékor.

Am amikor az érzéseinkre hagyatkozunk, nem szabad mindent elhinnünk, amit művészeként tárnak elénk. Sőt, az elméletekben is kételkedni kell. Én abban bízom, hogy az igazi műalkotás meg tudja védeni önmagát, és végül hatni fog a közönségre. Az igazi műalkotáshoz nem kell elmélet. Az magától kell hogy működjön. Valahonnan a háttérből hirtelen előléptek a magyarázó emberek, és egy bizonyos ideig ők csak magyarázták azt, amit a művész csinál, aztán hirtelen váltással kezdték előírni a művészeknek, hogy mit csináljon. A nemzetközi kiállítótermek falán, a nemzetközi művészeti folyóiratok hasábjain nagyjából ez a műtörténészek által előírt művészet jelenik meg. Ez csak addig működik, míg a közönség öntudatosabb magatartást nem vesz fel, mint ahogy tette azt az absztrakt expresszionizmus végén, és lesöpörte azt az asztalról, s azt mondta, hogy most valami érthetőt akarok – és jött a pop art. Most újra az értő, viszonylag művelt értelmiségi embertömegnek és nem annak a néhány vájtfülűnek/szeműnek kellene meghatározni, hogy mi legyen a mi korszerű művészetünk, amit az utókorunk hagyunk. Én azt hiszem, hogy ez az idő már közeledik. A nap még nem jött fel, de már valahol pirkad.

GERGELY ZSUZSA

POGÁNY GÁBORRAL készített interjúja alapján

A real artefact does not need theory. That artefact (that is the real one) has to function by itself.

Now again the connoisseurs (little in number but learned) and not those few sharp-eared and sharp-eyed persons have to determine how our modern art should be, the art that we hand over to our posterity. I think the hour draws near. The sun has not risen yet, but it is dawning somewhere.

GÁBOR POGÁNY

O operă veritabilă de artă nu are nevoie de scutul teoriei

...acum se află în dificultate stimatul public, pentru că de când „totul este artă, arta este totul”, nu mai există etaloane și nimeni nu se poate baza pe celălalt ci doar pe sine însuși.

Mai de mult omul compara opera cu etalonul, dacă era identică sau asemănătoare era acceptată, dacă nu, atunci era dată la o parte. Astăzi întâlnim de toate, simultan, începând cu peisajul tradițional și până la crearea multimedia electronică a imaginii, și fiecare are dreptul lui la existență; fiecare gen este adecvat pentru a reda ceva din voința artistului.

Acum suntem în situația cea mai grea: trebuie să ne gândim. Pentru a forma o opinie despre o operă de artă contemporană este necesar să alungăm prejudecățile și să ne lăsăm în voia simțurilor. Dar, când ne lăsăm în voia simțurilor nu trebuie să credem tot ce ni se vinde ca artă. Mai mult: trebuie să fim sceptici și față de teorii. Eu cred, că o operă adevărată poate să se autoapere și în sfârșit va avea efect asupra publicului. O operă veritabilă de artă nu are nevoie de scutul teoriei. Trebuie să funcționeze independentă. De undeva, din spate au ieșit dintr-odată criticii, care au început să explice ce face artistul, iar mai apoi, cu o rapidă schimbare de direcție, au început să-i prescrie acestuia ce are de făcut.

Publicul relativ cultivat și cu simț pentru artă ar trebui să determine care ar trebui să fie arta noastră modernă, ce lăsăm generațiilor viitoare, și nu o elită subțire. Eu cred, că această vreme se apropie. Soarele nu s-a ridicat încă, dar undeva se pregătește deja răsăritul.

După interviul de ZSUZSA GERGELY
cu GÁBOR POGÁNY

INSTALLATIONS

INSTALLATIONS

INSTALLATIONS

SZÉKELY-BENCZÉDI ATTILA

Szül./Born: 1972, Nyárádszereda
(Miercurea Nirajului)
Jelenleg/Actually: Kolozsvár (Cluj),
Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskola,
design, IV. éves

Cím nélkül / Without title
installáció / installation

„Láttam nemzedékem legjobb elméit az
őrület romjaiban”

„Kik nyomorúság és rongyok és üres
tekintetű intelligens pofájú cigarettázás a
lassú jazz városain átlebegő...”

Felhasznált anyagok: kő, fa, fekete olaj-
festék

JÁNOSI ANDREA

Szül./Born: 1979, Szászrégen (Reghin)

*Tábori tájékoztató térkép: „MP♀♂” / The
Informing Map of the Camp* – installáció

útbaigazítja a táborlakókat a tábor
területén és azon kívül

Felhasznált anyagok: tiszásfői rovarfogó, fa,
nylon, olajfesték

close encounters of the 3rd kind

LUKÁCS L. ÁGNES

Szül./Born: 1976, Kézdivásárhely (Târgu-Secuiesc)
Jelenleg/Actually: Kolozsvár (Cluj), Ion Andreescu
Képzőművészeti Akadémia, Fotó–
videó–elektronikus képfeldolgozás szak, IV. éves.

KIÁLLÍTÁSOK/EXHIBITIONS:

1996 Kézdivásárhely, KITT csoport – fotókiállítás
1997 Kézdivásárhely, 0-dik Udvarter – fotókiállítás
1998 1. Kolozsvár, K.L. Galéria – egyéni fotókiállítás
2. Kolozsvár, *Refgurări* (K.L. Galéria) – csoportos kiállítás
1999 1. Lautremonde – workshop, *alternatív art* – fotókollázs **2.** Kolozsvár, *Visszaszámlálás* – fotókiállítás **3.** Kolozsvár, *Musica Turcorum* – egyéni fotókiállítás **4.** Kásonjakabfalva, Minimum Party Alkotótábor – egyéni fotókiállítás
2000 1. Kolozsvár, *Mátyás Napok* – csoportos fotókiállítás **2.** Kásonzfeltíz, Minimum Party Alkotótábor – installációk

ALKOTÓTÁBOROK/WORKSHOPS:

1996, 1999, 2000 – Minimum Party művészeti fesztivál és alkotótábor
1999 – IMPACT Fotótábor – Arantosbánya

VERSENYEK/COMPETITIONS:

1999 – La Donna – fotó – Kolozsvár (fődíj)
2000 – Adolencia – Kolozsvár

LUKÁCS L. ÁGNES – IRSAI LÁSZLÓ ZSOLT:
MP Kultúra / “MP Culture”
progresszív installáció
/ progressive installation

Pozitív dekonstruktív szemlélet
Felhasznált eszközök: bábrészek, fa

IRSAI LÁSZLÓ ZSOLT „ZACSEK”

Szül./Born: 1969, Kolozsvár (Cluj)
1989 – 1995: Kolozsvár (Cluj), Műegyetem,
anyagok tanulmánya szak
Jelenleg/Actually: vállalkozó

KIÁLLÍTÁSOK/EXHIBITIONS:

1999: Lautremonde – workshop, alternatív art – fotókollázs
1999: Kásonjakabfalva – Minimum Party Alkotótábor – Átlátás – installáció
2000: Kásonzfeltíz – Minimum Party Alkotótábor – installációk: *MP Kultúra*, *Haj a tejben*, *Két felvonásban*, *koMPetencia* – akció

ALKOTÓTÁBOROK/WORKSHOPS:

1996, 1999, 2000: Minimum Party művészeti fesztivál és alkotótábor
1999: IMPACT Fotótábor – Arantosbánya

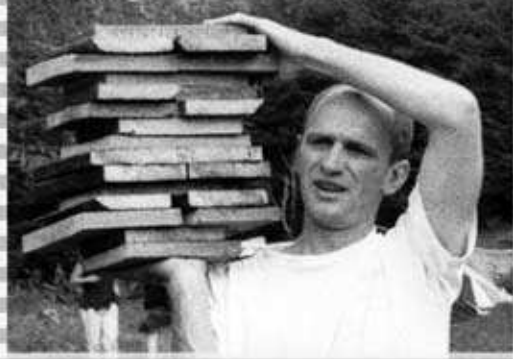
LUKÁCS L. ÁGNES – IRSAI LÁSZLÓ ZSOLT ZACSEK:
Haj a tejben / “Hair in Milk” – regresszív installáció
/ regressive installation
Instabil és regresszív megjelenítése annak az
undorító jelenségnek, amelyet tudatosan agresszív
nyelvmozgások és köpködések sorozata képez.
Felhasznált eszközök: gumikesztyű, paróka,
marhakoponya, fa

MP

a perspective of the running time

KORODI SZABOLCS

Szül./Born: 1973, Tusnádfürdő
(Băile Tușnad)

1999, Kolozsvári Műszaki Egyetem,
műépítészet

Jelenleg/Actually: Budapesti Műszaki
Egyetem, Építészeti Kar, doktorandusz,
K-1 Építész Stúdió

Órák / Clocks – installáció

Másfél nap kell ahhoz, hogy kilépj a városi
ritmusból, és hogy minimum partysra
átállj. Sokan reflexből itt is a
technikát igénylik. Ez ellen is: azonos forma
és sajátos egyéni idők szerint.

Felhasznált anyagok: fa

LŐRINCZ ILDIKÓ

Szül./Born: 1971, Székelyudvarhely
(Odorheiu-Secuiesc)

1997 – Kolozsvár, Babeș-Bolyai
Tudományegyetem, filozófia

Jelenleg/Actually: BBTE, Művészettörténet,
IV. éves diák, Transindex internetes újság,
szerkesztő.

LŐRINCZ ILDIKÓ:

MértArt / Measured Art
installáció

Mérleg MP96, MP97, MP98,
MP99, MP00 és MP? súlyokkal.
Ingatag mérleg, bárki
beleütközhet és szétesik.
Összerakásakor mindenki maga
dönti el, hogyan helyezi a
súlyokat ahhoz, hogy
egyensúlyba kerüljön a fa és a
fémvány.

Felhasznált anyagok: a tábor
helyszínén talált fa, fémtárcsa,
növények, huzal, fonott kötél,
fekete és piros porfesték .

KONCZ ÁRPÁD

Szül./Born: 1977, Piatra Neamț
Jelenleg/Actually: Kolozsvár, Műszaki Egyetem,
műépítészet, VI. év

LUKÁCS L. ÁGNES–IRSAI LÁSZLÓ ZSOLT ZACSEK–KONCZ ÁRPÁD:

...két felvonásban / ...two acts – installáció

Első felvonás: *Az életvonal / Life-line*

Második felvonás:

A kocka el van vetve avagy A hazardjáték vége / Alea iacta est

Örömteli negativista elmélet színrevitele

(Happy End) avagy A generátor jövője

Felhasznált eszközök: bábu, lánc, fa, kötél, papír

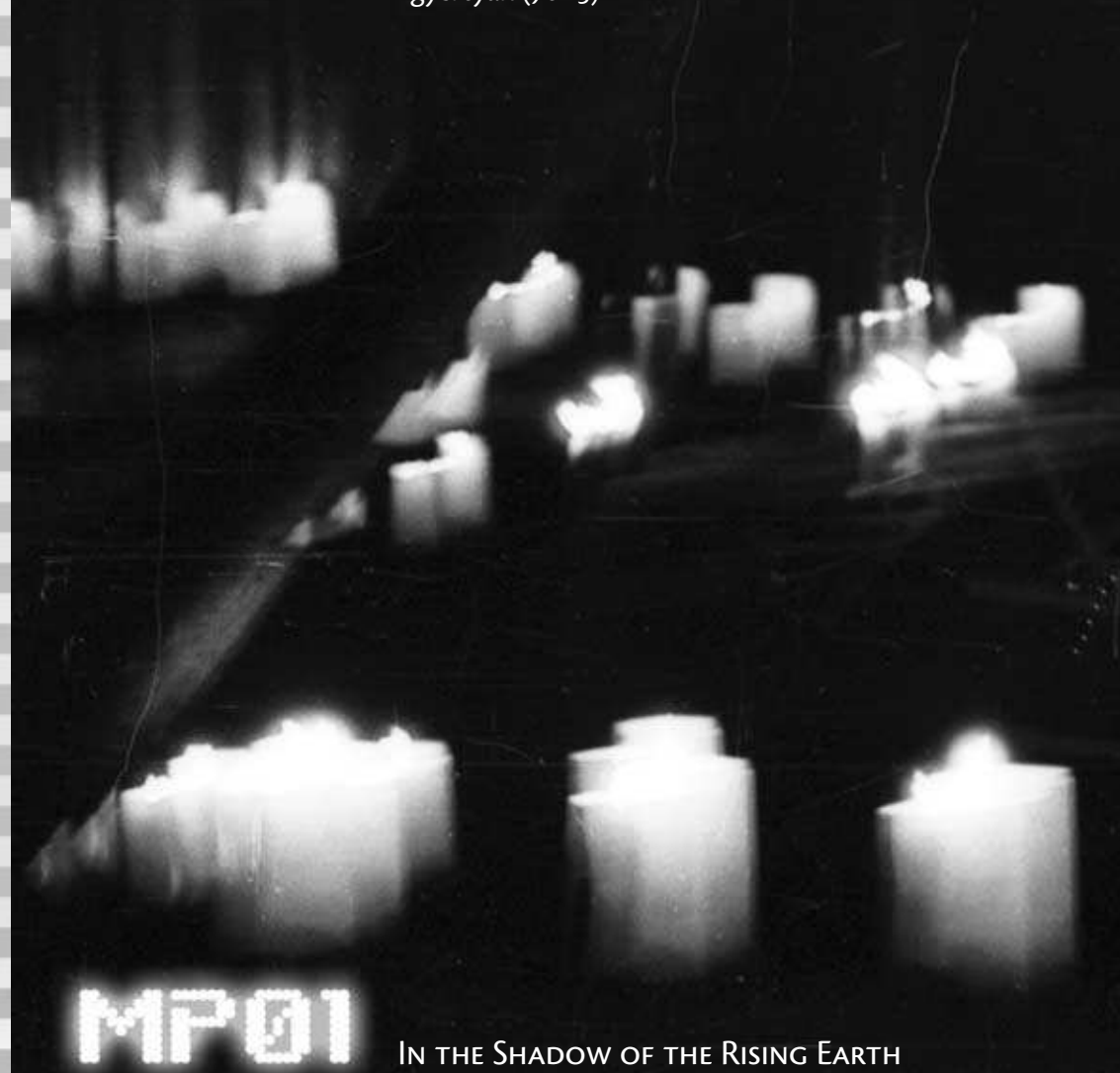

LŐRINCZ ILONA – LONGAUER CSABA:

Hintaház/Swing-house – installáció

Az ellentétek találkozóhelye. Az ellentétes
elemek felváltva működnek ugyanabban a
térben, ebből születik a mozgás.

Felhasznált anyagok: fa, kötél, spárga,
gyertyák (76+5)

MP01

IN THE SHADOW OF THE RISING EARTH

swing-house

LŐRINCZ ILONA „MÓKA”

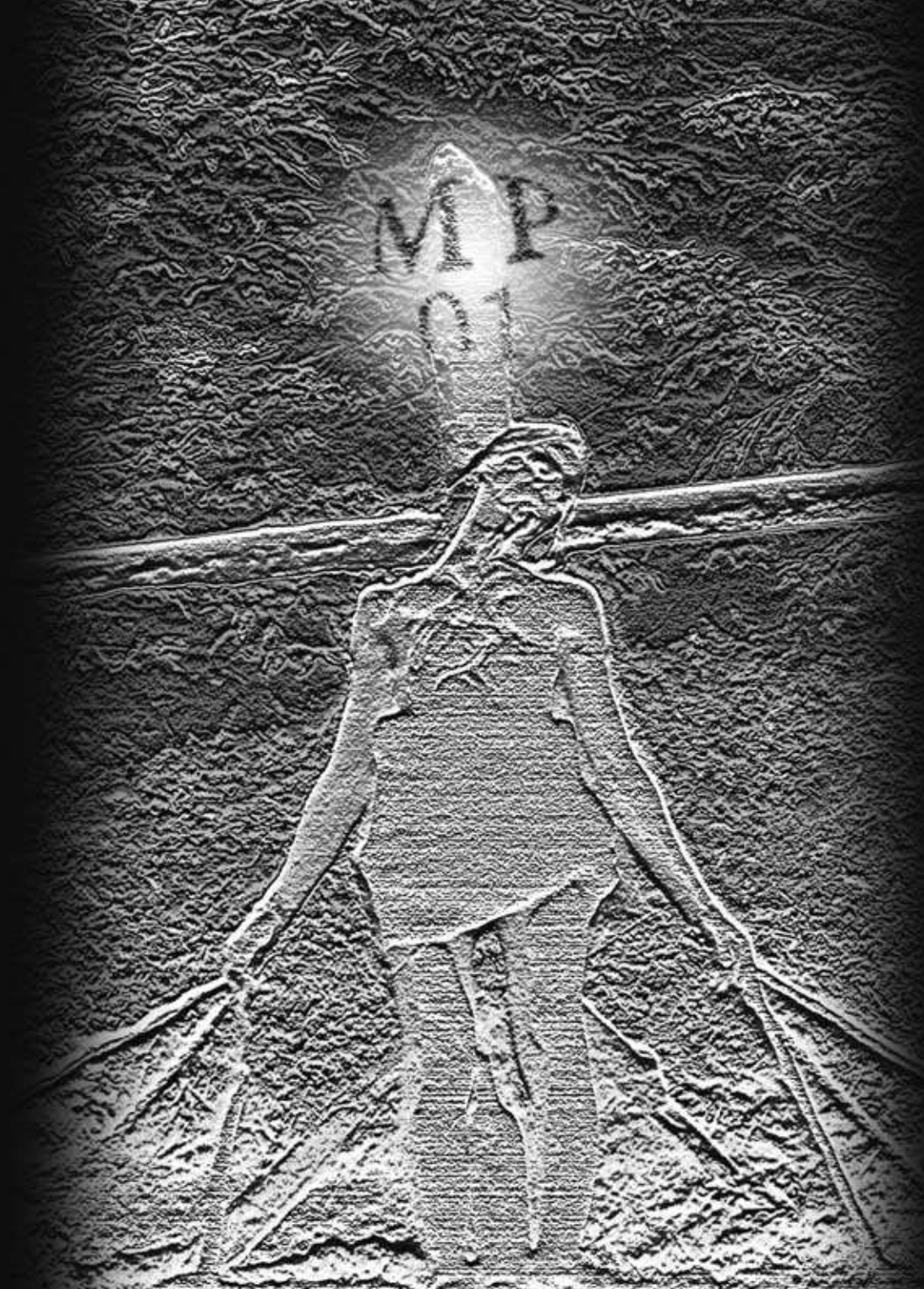
Szül./Born: 1976, Kolozsvár
(Cluj)

Jelenleg/Actually: Kolozsvár,
reklámtervező (designer)

LONGAUER CSABA „PATA”

Szül./Born: 1968, Brassó (Braşov)
1998, Kolozsvár, „Ion Andreescu”
Képzőművészeti Főiskola, design
Jelenleg/Actually: Brassó, designer

SZABÓ CSONGOR

Szül./Born: 1980, Csíkszereda (Miercurea Ciuc)

Jelenleg/Actually: Temesvári Műszaki Egyetem, AC

Belső inerciák/Inner Inertia *installáció*

Vizuális megfogalmazása egy olyan tudatalatti érzésnek, amelyet mindenki ismer: a tehetetlenség. Lényegében egy felületből való kiszabadulás lehetetlensége. Felhasznált anyagok: fa, alumínium, festékanyagok, lánc, vászon, karton, géz.

STARMÜLLER GÉZA

Szül./Born: 1966, Kolozsvár (Cluj)

Data nașterii / Birth: 1966, Cluj

1998: Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskola, szobrászat /
Academia de Arte Vizuale, „Ion Andreescu” / Ion Andreescu
Visual Art Academy, sculpture

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK / GROUP EXHIBITS:

1996–97: Temesvár, Timișoara

1998: Kovászna, Covasna

1999: Kolozsvár, Cluj

1996, 1998: Ravenna

1997: Roma, Bucharest

1999: Roma, Stockholm

2000: Nyíregyháza, workshop

SZÉKELY – BENCÉDI LÁSZLÓ

Szül./Born: 1971, Székelykeresztúr
(Cristuru-Secuiesc)

Jelenleg/Actually: Marossárpatak,
családorvosi rendelő, orvosi asszisztens

natur-art

STARMÜLLER GÉZA / SZÉKELY-BENCÉDI LÁSZLÓ:

*Lidércrönkök a zöld fűvön /
Goblin-billet on the Green Grass*

installáció

Mentáldinamikus (volt)zöld levél, tűzijátékszerű függőbokor. Természetadta formák, rönkök megsemmisülésük előtti utolsó ünnepélyes találkozása pár kővel, hogy a kövek se unatkozzanak. A természet second hand kezelése után kiválasztott formákról lemosódott, lefagyott az eredeti élő növényforma, és megmaradt az esztétikai lényeg természetadta formája. Az alap köré a vastagabb rönkök kíváncsoztak súlykiegyenlítésül. Fölötte a széljárta könnyed emelkedés. Mint szerkezet, a legszervesebb állapotában a legmegtámadhatóbb, és bár ő senkit se bántana, hanyatlania kell. Lehetséges olvasatok: tömeges elfásulás, végső összetartás, utolsó pillanatok a szétmállás előtt.

Felhasznált anyagok: ágak, kőtömbök, farönkök

Ingatag légfogó fasuhogással elkötelezve /
Unstable Air-pincers Engaged by Tree-
whistling – installáció

(Eredetileg társadalmunkat, intézményeinket
jelképezte volna, de ez teljesen mellékes, csak
belemagyarázás.)

Felhasznált anyagok: faágak, kötél, papír, festék,
ragtapasz, ecset.

Formalizáció bukása, figuralitás visszafojtása
(alfestmény)

Felhasznált anyagok: olajfesték, tábori házfal

alea iacta est

mpoo a dobbantás / take off

ZÖLDI EMESE

Szül./Born: 1977, Marosvásárhely (Tg. Mureș)

Jelenleg/Actually: Pszichológia,
IV. éves hallgató

Flying bed-room, – installáció

Az autó halad, a hálószoba repül benn,
és minden színes, tarka, harmonikus
nonszensz. Felmászott a tetőre, mert
mozoghatnékja van.

Felhasznált anyagok: minden, ami a tábor
területén található

KORODI ATTILA

Szül./Born: 1977, Tusnádfürdő (B. Tușnad)

Jelenleg/Actually:
közgazdász hallgató, VI. év

Szerkezeti csomópontok keresése
installáció

Flying bed-room – installáció

Fotók

100%

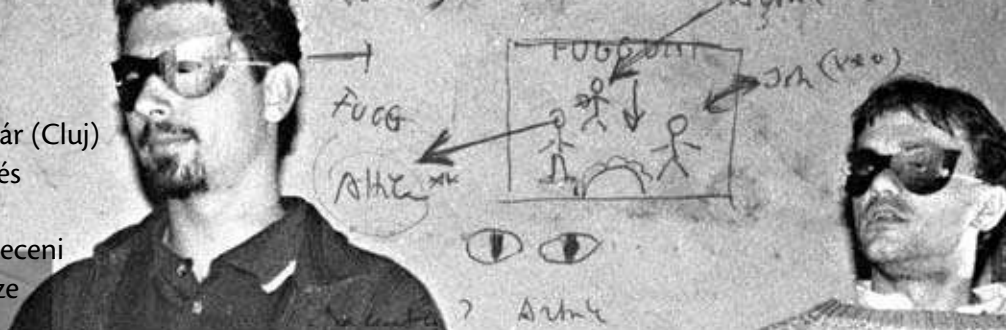

enjoy

EXPERIENCE of EXPERIMENT

VRANYECZ ARTÚR

Szül./Born: 1975, Kolozsvár (Cluj)
1999: Budapesti Színház és
Filmművészeti Főiskola
Jelenleg/Actually: a debreceni
Csokonai Színház színésze

SZABÓ ATTILA

Szül./Born: 1968, Kolozsvár (Cluj)
Jelenleg/Actually: Bukaresti
Színház és Filmművészeti
Egyetem, színházi kar,
rendezői szak, IV. év

Molnár Isti: (higgadtan) Az Élboy nem mű, hanem életforma: három ember egy csónakban.
Szabó Attila: Az Élboy (esztétikai) nézőpont kérdése, válasza és kinyilatkoztatása, hogy mit nevezünk Élboynak. Megkérdezzük harmadmagunktól, hogy mi az Élboy és esténként előadás formájában válaszolunk rá. A tábor végére az emberké egy csomó mindent megtudnak rólunk, a befogadás folyamatát nevetések szakítják meg mindegyre. E kedélynyilvánítások tartama alatt a kérdésekre való válaszolás folyamata felfüggesztődik.

(mindketten el)

ÉLBOY EXPERIENCE OF EXPERIMENT (a) LEFORDÍTHATATLAN SZÓJÁTÉK

Szabó Attila: (alig lépte át a XXX-et, viccesen bejön. Láccik rajta, hogy rendezőszakos hallgató.)

Vranycz Artúr: És fiatal házas...

Szabó Attila: (megrovóan néz Artúrra, majd mosolyogva) Na, az Élboy nézőpont kérdése...

Várj csak! Az Élboy nézőpont kérdése, hogy mi... Nem! Az Élboy nézőpont kérdése, hogy mit is nevezünk Élboynak. Megkérdezzük harmadmagunktól, hogy mi mit is nevezünk Élboynak és esténként előadás formájában válaszolunk. A tábor végére az emberké egy csomó mindent megtudnak rólunk, a befogadás folyamatát nevetések szakítják meg. E kedélynyilvánítások tartama alatt a kérdésekre való válaszolás folyamata felfüggesztődik. Isti azzal egészítette ki a gondolatot, hogy a kérdések feltevését (vagyis a próbát) is mindegyre

Vranycz Artúr: Ha! Ha! Ha!

Szabó Attila: (mint fenn) ... szakították meg.

(tapsvihar-függöny)

(vgy)

ÉLBOY CSOPORTKÉP:

(jel)magyarázat:

* ki ez a pálcikaemberke? Attila.

** ki az az Artúr? Ez a pálcikaemberke.

*** ki ez a nyíl? Isti és ez a pálcikaemberke azaz:

Attilát a nevére ismerik

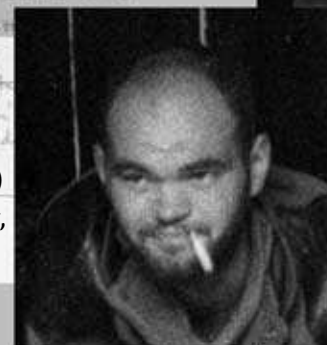
Artúrt a pófájáról

Isti meg a nyílról és erről a pálcikaemberkéről

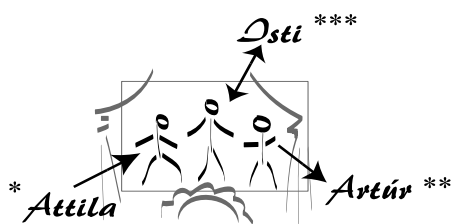

MOLNÁR ISTVÁN

Szül./Born: 1972,
Marosvásárhely (Tg. Mureş)
Jelenleg/Actually: Kolozsvár,
fizikus, designer

ÉLBOY

**INTERJÚ AZ ÉLBOY TAGJAIVAL
(MOLNÁR ISTVÁN – SZABÓ ATTILA – VRANYECZ ARTÚR)**

Mit takar az Élboy név? Szótársításról lenne szó?

M.I. Tulajdonképpen nem szótársítás, csak másodlagosan vált azzá. Az „élboly” magyar szó. Azt a csapatot nevezik élbolynak, ami pl. hosszútávfutásban leszakad a többi versenyzőről, és vezeti a versenyt. Kihagytuk az „l” betűt, és így jött létre egy olyan szó, ami szótársításnak tűnik - az „él”-nek és a „boy”-nak, a fiúnak a társítása. Persze, ez így is értelmes, szándékosan találtuk ki, mert a szóvégi „fiú” jelzi, hogy a csapatban csak fiúk vagyunk. Lehet, hogy furcsa, de mi ebből konceptet csináltunk: akkor is mi hárman játszunk, ha néha elkelne egy-egy női figura is. A Shakespeare-i hagyományt követjük, miszerint a színházat férfiak művelik.

Hogyan működnek az Élboy próbák, és mi az ami működteti azokat olyan intenzíven, hogy képesek vagytok minden estére egy új előadást létrehozni?

V.A. Reggel úgy kelek, hogy tudom: este lesz előadásom. Olyan kényszerűséggé válik ez, amibe nagyon könnyen

belemegy az ember. Nagyon érdekes tapasztalat és tanulságos, hogy egy nap alatt összeállítunk, bepróbálunk valamit, és este előadjuk.

SZ.A. A próbák egy rövid beszélgetéssel kezdődnek. Először levonjuk a következtetéseket az előző előadásból. Konkrétan, a tegnapi próbán megállapodtunk abban, hogy az intellektualitás nem feltétlenül azt jelenti, hogy sok információt kell belesűríteni az előadásba. Egy frappáns „formai” ötlet önmagában gondolati természetű. Ezért nem ijedünk meg attól, hogy „rádiójátékokat” játszunk, mert ennek éppen a képi megvalósulása döbbsenti rá az embert, hogy milyen kimeríthetetlen az emberi fantázia. Egy egyszerű szójáték, ami különben elsikkadna a szavak tengerében, következetesen kiaknázva és feldúsítva egyéb ötletekkel, kialakíthatja egy előadás vázát.

Miért vagytok csak hárman? Miért zárul be a kör mások előtt?

M.I. Ennek inkább történeti vagy sorsszerű magyarázata van. Hat évvel ezelőtt, egy amatőr alternatív társulatban voltunk együtt a kolozsvári Zsebszínházban. Ebből a színházi vonalból megmaradtunk hárman. Az Élboy az egyetlen lehetőség arra, hogy együtt dolgozzunk, sőt, mint barátok együtt legyünk. Ezért ebben a táborban fenntartjuk egymásnak és magunknak azt a jogot, hogy csakis mi hárman játszunk ebben a csapatban. Ez a mi ajándékunk egymásnak.

Mennyi a kritika és mennyi az önkritika a parodisztikus hangvételben?

SZ.A. Mi egy kicsit hermetikus színházat művelünk, ezért nem reflektálunk kritikailag semmi táborbeli eseményre. A színházra viszont igen. A színház a mi lételemünk és mi „színháziszonyban” szenvedünk. (Ez olyan, mint amikor egy hal víziszonyban szenved, szörnyű lehet neki!) A hétköznapi életben be vagyunk skatulyázva egy bizonyos színházi konvencióba, és ebből próbálunk mi kitörni. Artúr most már profinak számít, jómagam „profi-növendék” vagyok. Belekóstoltunk abba, hogy mit jelent az „izzadságszag”, a fásultság és a színházi intrikák. Miből áll tulajdonképpen a színház? Egy abszolút folyamat, ezen kívül nincs semmi. Interperszonális. Ezen kívül: történés. Mi kétségbe vonjuk az abszolút folyamat létét. Miért ne léphetne ki önmagából, miért ne fordíthatná fegyvereit önmaga ellen? Itt jön szóba a konceptuális művészet. A konceptuális művészet tudniillik, mindig önmagára reflektál, a művészet lényegére kérdez rá. Ez a színház, amit mi csinálunk, mindig azt a kérdést járja körül (mint a macska a forró kását), hogy mi a színház tulajdonképpen. És ahogy megválasztottuk, rögtön keresünk egy cáfolatot is, és azt is megvalósítjuk. Így kerülünk a teljes viszonylagosság állapotába.

Az önkritika: önmagunkat, a keresésünket, a fontoskodásunkat is kigúnyoljuk.

V.A. Annyit szeretnék hozzáfűzni, hogy az Élboy egy ideális társulat. Általában az ember kénytelen nem maga választotta kollegákkal dolgozni. Előzetes tapasztalataink alapján úgy döntöttünk, hogy mi hárman együtt akarunk, és tudunk dolgozni. Így mi választottuk ki a színészeket, a rendezőt, a díszlettervezőt, a jelmeztervezőt, a látványtechnikust, a sűgöt és a díszletmunkásokat is.

Tehát az Élboy jó házasságnak vagy legalább jó partinak bizonyul?

V.A. Igen.

Mi az Élboy alternatívája?

M.I. Az Élboynek gyakorlatilag nincs alternatívája. Mi reménykedünk abban, hogy máshol és máskor is együtt dolgozhatunk. Szinte virtuális színháznak is nevezhetnénk, mert megszokott környezetéből kiragadott színházról van szó. Nyaralás közben, a hegyek között láthatnak színházat – ez abszurd. Egy kicsit virtuális, egy kicsit agyament az egész.

MÁTÉ ADÉL

DE VORBĂ CU MEMBRII GRUPULUI ÉLBOY (ISTVÁN MOLNÁR – ATTILA SZABÓ – ARTÚR VRANYECZ)

I.M.: „Élboly” este un cuvânt maghiar. „élboly” este grupul care de exemplu în atletism, la alergarea de lungime, se desprinde de ceilalți alergători și conduce concursul. Noi am lăsat la o parte litera „L” și astfel s-a născut un cuvânt, care pare a fi un joc de cuvinte compus din „él” (frunte, frunză) și „boy”, adică băiat în engleză. Desigur și asta are un sens, l-am inventat intenționat, fiindcă „băiatul” din urma cuvântului arată că în trupă suntem numai băieți. Poate că pare ciudat, dar noi am făcut din acest lucru un concept, și atunci când ar fi necesar un personaj feminin, jucăm tot în aceeași formulă masculină. Urmăm tradiția shakespeariană după care teatrul este cultivat de bărbai.

A.V.: Este o experiență foarte interesantă și instructivă că într-o zi întocmim ceva; facem probe și seara prezentăm spectacolul.

A.Sz.: Noi facem un teatru puțin ermetic, astfel nu reflectăm critic asupra întâmplărilor din tabără. Mai mult asupra teatrului. Teatrul este elementul nostru vital și noi suferim de „teatrofobie”. În viața de zi cu zi noi suntem închiși într-o convenție teatrală, din care încercăm să evadăm. Artúr este socotit deja profesionist. Eu însumi sunt un viitor profesionist. Am gustat ce este „mirosul de sudoare”, apatia și intricile teatrale. În ce constă de fapt teatrul? Este un proces absolut, nimic altceva. Este interpersonal. În afară de aceasta: întâmplare. Noi punem sub semnul întrebării existența procesului absolut. De ce n-ar putea ieși din sine, de ce n-ar putea să întoarcă armele împotriva lui însuși? Aici intră în discuție arta conceptuală. Arta conceptuală reflectează întotdeauna asupra ei însăși, întreabă asupra esenței artei. Teatrul acesta, pe care îl facem noi pune întotdeauna întrebarea: ce este de fapt teatrul? Și cum o răspundem, căutăm imediat și dezmințirea și o realizăm și pe aceasta. Astfel ajungem în starea relativității totale. Autocritica: noi facem haz de noi înșine, de căutarea noastră, de faptul că ne dăm importanță.

A.V.: Élboy-ul este ceva ideal. În general omul este nevoit să muncească împreună cu unii colegi pe care nu și-i alege el. Pe baza experiențelor anterioare ne-am decis că noi trei vrem și putem să lucrăm împreună. Astfel

noi am ales actorii, regizorul, decoratorul, costumierul, tehnicianul de imagini, sufleurul, și hamalii din spatele scenei.

I.M.: Élboy-ul practic nu are alternativă. Noi sperăm că vom putea lucra împreună și altundeva, și altădată. L-am putea numi aproape și un teatru virtual, fiindcă este vorba de un teatru smuls din mediul său obișnuit. În timpul viliagiatarii (concediu de vara), printre munți poți să vizionezi teatru – ceva absurd! Totul este puțin virtual, puțin trăsniit.

după intervalul realizat de ADÉL MÁTÉ

TALKING WITH ÉLBOY MEMBERS (ISTVÁN MOLNÁR – ATTILA SZABÓ – ARTÚR VRANYECZ)

I. M: There are only boys in this group. Maybe it seems odd but we have made a concept out of this and only we (three) play even if sometimes a woman-figure would be necessary. We follow the Shakespearean tradition according to which only men practise dramatic art.

A.V: During one-day time we invent something, we practise it and in the evening we perform it and this is a very interesting and wholesome experience.

A.Sz: The rehearsals begin with short discussions. First of all we draw an inference about the former performance. The bones of the performance may be a simple play upon words if we make the best of it. Otherwise this simple paronomasia would get lost among other words.

I.M: The Élboy offers an opportunity to work together, moreover – we as friends may come together. In this group only we (three) play and we reserve this right. This is our gift to each other.

A.Sz: We practise a kind of a slightly hermetic theatre; that is why we do not criticise the events of the camp but we refer to theatre itself. Theatre is the place where we can exist but at the same time we have a “horror of theatre”. What is theatre in fact? It is an absolute process; there is nothing outside it. It is interpersonal. And in addition to these it is a happening. We refuse to believe that absolute process exists. Why couldn't it pass its own borders? Why wouldn't it turn its own weapons against itself? And this is the main point of conceptual art. And as a matter of fact this kind of art refers always to itself and it makes up questions about the essence of art. The theatre we make always puts up the question: What is theatre in fact? And when we have answered this question we state just its opposite and we make it as well. So we reach the state of complete relativity.

Adaptation after interview realised by ADÉL MÁTÉ

Moi

we help you to get started

GÁSPÁRIK ATTILA:

A színház műhelyt átalakítottuk hangjáték műhellyé, s ez annyira jó kaland volt, hogy nekem, őszintén szólva, azt hiszem, a legnagyobb sikert hozta ezen a nyáron, ugyanis kipróbálhattam azt is, hogyan lehet rádiójátékot csinálni.

Egy tábori környezet, egyetlen mikrofon és nem bélelt stúdió, illetve térmikrofon tengerében – mindezekhez képest tényleg mindenkinek sikerélményt adott, s amikor az embernek sikerélményt hoz a munkája, olyankor magát is túl tudja szárnyalni. Ez alapvető emberi dolog, nem miattam lettek tehetségesek az emberek, hanem önmaguktól, mert szerették, amit csináltak.

Mivel sok volt a nő a műhelyben, hát Lázár Ervinből, az íróból lett írónő, fiából lett kislánya, a két megjelenő úriemberből lett két hölgy, és olyan örömet okozott az embereknek, hogy egy nagy híres írónak beledolgoztunk a munkájába anélkül, hogy az megsérült volna. Sőt azt hiszem, hogy még hozzá is adtunk a dolgokhoz.

Abszolút elégedett vagyok ezzel a rádiójátékkal. Nem tudom, hogy a világban ki tud még ilyen minőségű rádiójátékot csinálni egy húszéves Sony magnóval, két könyvvel, tízből nyolc avatatlan emberrel egy szénapadláson. De hát végül is a döntés joga a hallgatóké lesz.

THEATRE -

HARCSAI

Rádiójáték/Radio Play

Karácsony Benő *Harcsai* c. novelláját rádióra írta GÁSPÁRIK ATTILA és PAPP SÁNDOR ZSIGMOND.
Adaptation for radio made by ATTILA GÁSPÁRIK and ZSIGMOND PAPP SÁNDOR after BENŐ KARÁCSONY.

SZEREPLŐK/PLAYERS:

Narrátor: KOVÁCS KATI, Harcsai: SOÓ ÉVA
Jablonszky tanár úr: GÁSPÁRIK ATTILA
Igazgatónő: MÁTÉ ADÉL, Srank Ilona: PREZSMER
BOGLÁRKA, Biri Irma: ALBERT CSILLA
Zommer: SZABÓ TÜNDE, Jonathán: SZUSZÁMI ZSUZSA

ATTILA GÁSPÁRIK:

Am transformat atelierul de teatru în atelier radiofonic și acest lucru a fost o aventură fantastică pentru mine, sincer vorbind, cred că pentru mine a fost cel mai mare succes din această vară, încât am putut să experimentez cum se face teatru radiofonic.

Deoarece la lucrările atelierului au participat foarte multe fete, atunci l-am transformat pe scriitorul Ervin Lázár în scriitoare, pe băiatul lui în fetiță, din cei doi gentilomi am făcut dame, și a satisfăcut foarte mult oamenii faptul că am avut ocazia să ne amestecăm în munca unui mare scriitor, fără ca aceasta să se deterioreze. Mai mult, cred, că am reușit să-i adăugăm ceva în plus.

Sunt absolut mulțumit de acest teatru radiofonic. Nu pot să-mi imaginez cine în lume ar mai putea să facă o piesă de asemenea calitate cu ajutorul unui magnetofon Sony de 20 de ani, într-un pod, cu două cărți, cu participanți, în marea lor majoritate amatori (în proporție de 8 din 10). Dar, la urma urmelor, audiența are dreptul de decizie.

GÁSPÁRIK ATTILA

Szül./Born: 1965, Nagyvárad (Oradea)
Jelenleg/Actually: Marosvásárhelyi
Színművészeti Egyetem, tanár-színész
Rádiójáték: *Utazás a múltban Karácsony Benővel*. Egy író alkotási gyötreimeiről.

ATTILA GÁSPÁRIK:

We transformed the Theatre Workshop into a Radio Play Workshop and this was such a good adventure that, frankly, I think, during this summer it was the most successful thing I have done because I had an opportunity to see how to make a radio play.

I am absolutely satisfied with this radio play. I wonder if anyone else in the world would be able to make a radio play of this quality with a twenty year old Sony radio cassette recorder, a hayloft, two books and ten people, eight of which are amateurs. But after all the audience has the right to judge.

GERGELY ZSUZSÁNNA MARGIT

Szül./Born: 1970, Csíkszereda (Miercurea Ciuc)
1997, Babes-Bolyai Tudományegyetem,
magyar-néprajz szak
Jelenleg/Actually: Kolozsvári Rádió,
szerkesztő

SZUSZÁMI ZSUZSA

Szül./Born: 1972, Temesvár (Timișoara)
Jelenleg/Actually: Babes-Bolyai
Tudományegyetem, művészettörténet-
történelem szak, IV. év, Kolozsvári Magyar
Rádió, szerkesztő

NO

HARTYÁNDI JENŐ

Született/Born: Győr, HU

Jelenleg: a MEDIAWAVE fesztivál főszervezője

Actually: MEDIAWAVE Festival Director

Két rövidfilmhez is gyűjtöttetek anyagot. Hogyan áll össze egy rövidfilm, mi ennek a folyamata?

Témákat találtunk ki, s ezután indult be a forgatási folyamat. A filmkészítés első lépése a téma kijelölése, ez a legnehezebb általában. Voltak itt fiatalok, akikkel a kamerakezelési problémákat kellett tisztáznunk, akiknél ez már jó volt, más típusú feladatokat kaptak – mindenki számára mást jelentett ez a műhely. Van aki egy kicsit megismerkedett azzal, hogy mit jelent filmet készíteni, van aki néhány új dologgal, gyakorlati tapasztalattal maradt.

Hogyan szaktátok kiválasztani a szereplőket, az interjú-alanyokat?

Ha interjú, dokumentáris stílusú filmről van szó, illetve játékfilmnél is, nyilvánvalóan mindenképpen „figurákat” keresünk. Sokszor meglepő dolgokra képesek ezek az alanyok – itt azonban biztosra kell menni, ezért a figurák azok, akik sikeressé teszik a filmet.

o p i a
-
v i d e o
-
f i l m

Mennyiben változik időközben a filmkészítés menete, a kidolgozás – az ötlet megszületésétől kezdve a kivitelezésig –, hogyan jönnek be újabb elemek?

Nem mindegy, hogy dokumentumfilmről, játékfilmről vagy akár olyan etűd-filmről, beszélünk, ami képekből áll. Eltérő ezeknek a rendszere. Kell egy alapötlet, amiből elindulhat az illető, s ami például dokumentumfilmnél ezer irányba szétágazhat. Ez attól függ, hogy a felderítés folyamata, ahogy próbálja az ember körüljárni a témát, az merre visz, vagy egyáltalán visz-e valamerre, s hogy az lesz-e belőle, amit az ember kigondolt, ugyanis a riportalanyok teljesen mást hozhatnak ki belőle. Persze vannak erősen koncepciózus gondolatok, alkotások, annál nyilván számít, hogy miből indult ki, és hogy eljut-e egyáltalán a kijelölt pontig. Lent a faluban egy kicsit problémás volt a dolog, ott szereplőket kellett találni, meggyőzni őket, hogy próbálják eljátszani a szerepet. Mivel mindenki amatőr, sokkal bonyolultabbá válik a dolog, a szereplők képességei nagyon különbözők, s a forgatás közben derül ki, hogy az illető rá tud-e érezni a szerepre vagy nem. Az etűdfilmeknél, amelyek valamilyen képi világot tükröznek, valamilyen zenére vagy zajokra alapoznak – ott sem lehet igazán előre biztosra menni, mert az elképzelt képeket nem biztos, hogy úgy lehet megvalósítani, ahogy előre elképzelte az ember, de azért itt mégis több mindent lehet előre tudni, tervezni lehet legalábbis. Végül, minden a vágásnál dől el, az a kulcsa az egésznek, és a fiatalok is akkor jönnek rá leginkább, hogy mit szúrtak el, addig nem nagyon tudják elhinni, hogy miért mondjuk nekik, hogy így nem lehet kamerával dolgozni, vagy hogy tegyék álványra a kamerát. Van egy csomó apró trükk, amelyek nem tudása gyakorlatlan embereknek tévútra vezet, nagyon sok hibás nyersanyagot hoznak létre, és bizonyos jeleneteket ezért egyszerűen nem lehet berakni a filmbe, mert annyira remeg, vagy annyira rossz a hangja, vagy annyira alulexponált – sokféle hibalehetőség adódhat, s általában nincs lehetőség utóforgatásra, ezért az ilyen filmek zömében nem tökéletesek – főleg ilyen tábori körülmények között nem lehet tökéletesen megcsinálni.

A közönség a legfontosabb része a filmezésnek, sok filmes fiatal azt hiszi, hogy tét nélkül csinálja az egészet. Persze, mi szeretnénk, ha bemutatnánk ezek a filmcsekéket. Augusztus végén lesz Magyarországon a diákfilmszemle, ahol ezeket levetítjük. Akár egy 50 fős közönségnek is olyan kisugárzása van, hogy azt nagyon lehet érezni, melyik része unalmas, melyik része működik, melyik nem – ez nagyon tanulságos, nem is

hiszik el a kezdők, hogy mennyire fontos közönséggel tesztelni le a felvételt. Nem véletlen, hogy Amerikában próbavetítéseket csinálnak, s utána erősen átvágják a filmet. Ugyanabból a képi anyagból nagyon sokféle filmet ki lehet hozni, s az arányokon is lehet változtatni, ami javít vagy ront az egészen.

Kérdezett: SZUSZÁMI ZSUZSA

KÖSZÖNET TUROCZKI EMESÉNEK ÉS DOBONDI LEHELNEK A MPOO FILMES DOKUMENTÁLÁSÁÉRT.

EN

JENŐ HARTYÁNDI:

We invented themes and then the shooting process has begun. There were young people whom we had instructed how to use a camera. Those who have already known how to use it had to do something else. This workshop means different things for each of the participants. Some of the participants gained information about filmmaking some of them made themselves familiar with new things; they have gained practical experiences.

HARTYÁNDI JENŐ:

Prima dată am căutat teme, după care am început turnarea. Primul, și de obicei cel mai greu pas în realizarea unui film este alegerea temei. Au fost aici tineri, cu care trebuia să clarificăm problemele de operare a camerei de filmat, alții erau mai avansați și le-am dat probleme de alt gen – pentru fiecare acest atelier însemna altceva. Pentru unii era ocazie pentru a face cunoștință cu ce înseamnă a filma, iar pentru alții a însemnat experiențe noi.

Este necesară o idee de bază, cu care să poți începe, și care, de exemplu, în cazul unui documentar, poate duce înspre nenumărate direcții, depinde dacă procesul de descoperire, felul în care omul încearcă să analizeze tema, în ce direcție îl duce, evident, dacă îl duce într-o oarecare direcție. De asemenea este important, dacă va deveni filmul ceea ce a dorit artistul, pentru că subiecții interviurilor pot duce filmul în total alte direcții. Desigur, există și creații cu o linie conceptuală foarte puternică, în cazul cărora este foarte important de unde s-a pornit și dacă s-a ajuns la rezultatul căutat sau nu. În sat era problematic că trebuia să căutam actori, și să-i convingem să încerce să joace rolul. Deoarece toți sunt amatori, este foarte dificil, aptitudinile figuranților sunt foarte diferite, și în timpul turnării aflăm dacă respectivul este sau nu capabil să se identifice cu rolul.

Până la urmă toate se văd la montare, această operație fiind cea mai importantă. La tăiere pot să observe și tinerii unde au greșit, până în acel moment nu cred când le spunem de ce trebuie ținută camera într-un fel și nu în altul. Există o serie de mici trucuri, a căror necunoaștere îi duce pe diletanți pe căi greșite, realizând foarte multe materiale defectuoase, și din această cauză anumite pasaje nu pot fi puse, pur și simplu în film, pentru că tremură foarte tare, sau au sunete foarte rele ori sunt sub-expuse. Se ivesc foarte multe posibilități de a da greș, și de obicei nu este posibilă realizarea unei turnări ulterioare, filmele rămânând astfel imperfecte – și mai ales în condițiile unei tabere nu este posibil să fie realizate perfect.

Din același material filmat se pot scoate foarte multe tipuri de filme, și, în același timp și proporțiile pot fi schimbate, lucru care strică sau îmbunătățește totul.

După interviul realizat de Zsuzsa SZUSZÁMI

FÉNYÍRÓK FESZTIVÁLJA ANOTHER CONNECTION 2001

GYŐR / ROMÁND (HUN) / DUNAJSKÁ STREDA (SLK) / NICKELSDORF (AUT) 2001

ÁPRILIS 27 – MÁJUS 5. • ÁPRIL 27 – MAY 5, 2001

FÉNYÍRÓK FESZIVÁLJA

ANOTHER CONNECTION

FÉNYÍRÓK FESZTIVÁLJA – ANOTHER CONNECTION – 2001

Mediawave 2001. April 27 – May 5. Győr and Románd (Hungary) /
Dunajská Streda (Slovakia) / Nickelsdorf (Austria)

Special theme: – 21ST CENTURY – GAME OVER –

ANOTHER CONNECTION expects the applications of artists, who have their individual way of creation independent of fashion streams, for whom technique is the means but not the purpose, who attempt to create an individual film code set, whether they live in a minority group or in a less exposed part of the world. We want a festival where an abundance of original, new and particular views will play a major role instead of exotic productions and tricks, where artists with different ways of thinking and free thoughts will come together. Our geological borderline situation gives us a chance to consciously mediate between the artistic movements of the Eastern and Western- European region, still rather isolated from each other. Our purpose is not to unify them, but to show local values and characteristics. On the border of East and West, in the eastern border fortress of the old political and the newest/modern cultural and economical iron curtain, we attempt to show the products of modern age migration in film, a program supplemented by other visual performances (theatre, movement theatre, exhibitions) and folk-music, improvised and alternative music concerts. We prefer films that are excluded from the traditional structure of distribution, thus they are rarely shown in cinemas and television, and we especially welcome art-works with themes appropriate to the profile of the festival: - documentary films: with the emphasis on the image and film realisation, instead of verbalism, - musical films: associated with jazz, contemporary or archaic folk music, also musical films creatively using or dealing with ethnic-based contemporary or improvised music, - dance and movement films: inspired by the subjects of dance and movements (with the exception of documentation of these), - animation films: based on different animation techniques, especially those expanding the limits of animation, - erotic films: with artistic contents, - films adapting and comparing East and West European visual and cultural values

Additional informations: Mediawave Alapítvány, 9028 Győr, Soproni út 45., Hungary

Tel: +36 96 328 888 Fax: +36 96 415 285 e-mail: hartyand@arrabonet.gyor.hu

internet: <http://www.interlog.com/~filmgyor>

ALTER- NATIVE

INTERNATIONAL SHORT FILM FESTIVAL

Organiser: Maros Megyei MADISZ

Additional informations: MADISZ 4300 Târgu-Mures str. Gh. Doja nr. 9/81 CP 97, Romania
Tel/Fax: +40 65 168 573 e-mail: madisz@netsoft.ro

החל
החל

የፌዴራል ፖሊስ

RADU IGASZÁG

Szül./Born: 1953, Diószeg (Diosig)
Bukaresti Képzőművészeti Akadémia, festészet szakot végzett.

A bukaresti Filmművészeti Főiskolán filmrendezést tanult.

Jelenleg/Actually: vizuális művész, animációs filmrendező, videó- fotóművész. A bukaresti Animafilm filmrendezője és animátora, a Művészeti Akadémia fotó-, video-, szakán és a Színművészeti Főiskola multimédia szakán tanít. Animációs rövidfilmet, gyermekrajzfilmet, kísérleti és dokumentumfilmet, multimédia produkiót készített. Sok díjat nyert filmjeivel, video, grafikai és multimédia munkáival.

A Radu Igazság vezette csapat Kásonjakabfalván (a Minimum Party tábor közelében) állította fel fotóműhelyét. GYENGE ZSOLT így írt róluk:

Zsuzsa: a kicsi tehén, a nagy tehén, a kutya és a gazdák kislánya. Az ajtón plakát, Radu és Victor a levegőből köszönti egymást. A jakabfalvi udvaron, az istállóban, a disznóólban, a nyúlketrecnél lehetlennél lehetetlenebb helyzetből fényképezkedő alakok, kedvencük a kontyos, illetve a kopasznyakú tyúk, de a bikák is sok filmkockát kapnak. Megjöttek Jenőék, a hátsó udvarban már pózolnak is az ötvenéves gép előtt. Kicsit hosszú ideig tart a beállítás, reménykedünk, megéri a fáradságot. Csak délután derül ki, hogy túlexponáltak mindent. Radu bent mutatja a tegnapi felvételeket, még a szárítókötelen lógnak. Legalább száz éves, fából készült gépet vesz elő a kamrából, mondja, ezzel dolgozott a tegnapi. Különleges fénybeállítások, nagyon jó portrék, néhol ugyan beszűrődött a fény, de ez adja a varázsukat.

Victor ♥ Ana. Fotó: RADU IGASZÁG

PHOTO

Mongólia. Fotó: GYÖRFI ZSOLT

A katalógus fotóinak készítői:

LUKÁCS L. ÁGNES

Szül./Born: 1976, Kézdivásárhely
(Târgu-Secuiesc)
Jelenleg/Actually: Kolozsvár, Ion Andreescu Képzőművészeti Akadémia, Fotó-vidéo-elektronikus képfeldolgozás szak, III. éves.
lásd még: installációk, 25. oldal

SZABÓ CSONGOR

Szül./Born: 1980, Csíkszereda
(Miercurea Ciuc)
Jelenleg/Actually: Bukaresti Műszaki Egyetem, AC
lásd még: installációk, 31. oldal

A tábori fotólabort SZABÓ CSONGOR működtette, ugyanakkor a fotóműhely résztvevői az Igazságék csapatával is dolgoztak.

GYÖRFI ZSOLT

Szül./Born: 1975, Székelyudvarhely
(Odorheiu-Secuiesc)
Jelenleg/Actually: Bécs, programozó, szerszámkészítő
Mongólia – fotókiállítás/ photo exhibition

PHOTO

INTERJÚ BERSZÁN ISTVÁNNAL

Irodalom és viselkedésművészet – így hirdtetted meg az általad vezetett műhelyt. Mit fed szerkezetileg ez a név?

Azt hiszem a szokatlan társítás tűnik fel először ebben a megnevezésben, merthogy viselkedésművészeteknek hagyományosan olyan tánc- és színházszerű művészeti ágakat neveznek, ahol a test végrehajtható mozdulatai a meghatározóak. Az irodalomról azt gondolnánk, hogy nem sok köze van a viselkedésművészetekhez, mivel tisztán az értelmezés szférájában zajlik. Ez az, amit én nem tudok elfogadni. Kutatásaimban éppen azokat a mozgástereteket keresem – írás- és olvasásgyakorlatokban –, amelyek kivezetnek a jelölők játékának, az értelemkonstrukciónak a mozgásteréből.

Milyen kísérletezések folytak a táborban, és ezek hogyan befolyásolták a résztvevőket?

Nem lehet rögtön messzevivő írás- és olvasásgyakorlatokat elindítani, mert olyan mértékű gyakorlatlanságból startolunk, ahonnan előbb valahogy ki kell mozdulni. Ezért kezdtem egyszerű gesztusgyakorlatokkal. Például esőt játszottunk: körbe ültünk, és egymáshoz igazodva kezünkkel, lábunkkal keltettünk susogást, pittyegést, kopogást. Az, ahogy ezek a hangok egyre erőteljesebben körbefutnak és eluralkodnak, majd fokozatosan elcsendesednek olyanszerű, mintha egy szénapadlásról hallgatnád végig az esőt. Voltak más ritmusgyakorlatok is, többek között egy indián vadásztánc, melyben a táncos hol vadász, hol meg szarvas. Azt igyekeztem elérni, hogy olyan gyakorlatokban találkozzunk, amelyeknek ideje van; ennek az időnek a tartama volt fontos.

A kísérletezések bizonyára a csoport összerázódását is befolyásolták, megteremtették a szükséges egymásfigyelést.

Természetesen. De még ezek után a bevezető gyakorlatok után sem került sor kimondott olvasásgyakorlatokra. Előbb egy éjszakai néma túrára mentünk el. Körülbelül két és fél órát tartott, nem volt kimerítő, de azért erőfeszítést igényelt. Sötét erdei ösvényen indultunk, egy rönkön átkeltünk a patak fölött. Szálerdőben kaptattunk ki egy meredek lejtőn, míg egy fakitermelő útra értünk. Mentünk rajta egy darabot, aztán kimáztunk a mart fölötti bokrok közé, ahol a felgyújtott lámpa fényében feltűntek a himbálódzó málnaszemek. Lakmározás után egy erdei vakút kanyarulatáig folytattuk a túrát, ahol tüzet raktunk, és körbeültük, amíg csak le nem lankadt. Aztán vissza. Újra és újra segitenünk kellett egymásnak, én vezettem őket, s ők követtek. Sok gesztus kapcsolt össze, de nem beszélünk. Azzal voltunk elfoglalva, hogy odafigyeljünk a táj és a túra impulzusaira. Arra kértem őket, hogy pár napig ne meséljék el senkinek, sőt egymás között se tárgyalják meg azt, ami történt, mert szándékomban állt, hogy olyan írásgyakorlatot kapjanak, amelyben pár soros passzusok erejéig írnak meg két-három túrabeli testemléket. Utolsó találkozásunkkor megszabott sorrend nélkül – beszélgetésképpen – felolvastattuk egymásnak ezeket a passzusokat.

Közben sorra került egy hosszabb olvasásgyakorlat is, ami abból állt, hogy mindenki kapott nyolc-kilenc találmóra kiválasztott mondatot egy ollóval felsabdalt elbeszélésből. Az volt a feladat, hogy – kuckójába vonuló szerzetes módjára – próbáljon mindenki "utánamenni" azoknak az impulzusoknak és gesztusoknak, amiket a mondataiban talál. Nem úgy, hogy illusztrálja a leírtakat valamilyen hadonászással, mégis a testemlékezést bevetve kellett megkeresnie azokat a rezgéseket, melyek azoknak a mondatoknak a gyakorlása közben tartanak. Az olvasószerezetese megfigyelték egymást – mindenki mindenkire –, s a vendégfogadó újra és újra elmondta vendégének a mondatait. Így olvastuk el a kiválasztott elbeszélést.

Hogyan kapcsolódik a műhelyed az alternatív művészeti tábor fogalmához?

Két kérdést érzékelek itt. Ami az alternativitást illeti, azt hiszem, nagyon is idetalál, mert ami történt az az irodalom gyakorlásának határozottan egy alternatív módját munkálja ahhoz képest, amit ma a meghatározó elméletek, s részben a gyakorlat olvasásnak/írásnak tartanak. Másrészt a műhely ehhez a helyhez – a kásonokbéli táborhoz – kapcsolódik. Lehetne a városban is próbálkozni, de másfajta gyakorlatokkal. Itt az a nagyszerű, hogy napokig csaknem folyamatosan rítusokban lehetünk együtt. Nem úgy gondolom, hogy amit csináltunk, helyhez kötött vagy hely-specifikus lenne, de azt hiszem helyenként más-másképpen kellene hozzákezdeni.

Szó volt az egyik találkozón „a rituális írás és olvasás moccanásai”-ról, illetve „az értelmezésből kivezető tартam”-ról. Hogyan függ össze a hallgatás ezekkel?

A hallgatás fogalma legalább olyan problémát jelent, mint a rituális olvasásé. Nagyon kitágítva, minden olyan

viselkedés gyakorlatot hallgatásnak nevezek, amelyik nem jelölő viselkedés. A hallgatás tehát nem valami mozgásszünet, inkább nagyon intenzív mozgás gyakorlat, csak hogy nem a jelölőhasználaté, hanem rítus- avagy diskurzus-csend.

Lehet-e a hallgatás alternatíva az irodalomban?

Hogyha elfogadjuk, hogy az irodalom a mozgás tere, vagyis idő, akkor az én alternatívám ezen belül az, hogy a temporizációt nem próbálom leszűkíteni a jelölők mozgásterére. Ha az irodalom az, ami olvasás és írás közben történik, akkor attól függően, hogy milyen gesztusok ritmizálják ezt a történetet, különböző olvasás gyakorlatok lehetségesek. Ilyenek a referenciális, a retorikus és a rituális olvasás.

Nem válaszoltam arra a kérdésre, hogy hogyan hatottak ezek a kísérletezések a résztvevőkre. Nagyon örülök, hogy ez a rövid idő is elég volt nekik arra, hogy felfedezzenek új mozgástereteket. Nem is szántam egyébreknek ezt a műhelyt, mint rituális késztetésnek. Mert nem elég elmagyarázni valakinek, hogy az olvasás rítusát így vagy úgy csinálja. El kell kezdeni valamit, és ha én, aki elkezdem, hitelesen követek gesztusokat, akkor abba be lehet kapcsolódni. Nagy öröm, hogy – noha többször hibáztam – az elmúlt napokban ez történhetett.

Lejegyezte: MÁTÉ ADÉL

RO

ISTVÁN BERSZÁN:

Arta comportamentului este un termen cu care se definesc de obicei artele dansului și a teatrului, unde mișcările permise de corpul uman sunt cele care sunt definitorii. Despre literatură am crede că nu prea are de-a face cu arta comportamentului, fiindcă ține doar de domeniul interpretării. Acesta este un lucru pe care nu-l accept. În cercetări caute exact acele spații de mișcare – în exerciții de scris și citit –, care ne îndepărtează de spațiile de mișcare definite de jocurile indicatorilor, de construcțiile interpretării.

Aici în tabără am început cu simple exerciții de gest. De exemplu ne-am jucat de-a ploaia: stăteam în cerc, și, conformându-ne cu ceilalți, am creat șoaptă, piuit, ciocănit cu ajutorul mânilor și a picioarelor. Modul în care aceste sunete ne-au încercuit tot mai tare și

au devenit puternice, apoi treptat s-au liniștit, a creat acea senzație pe care o ai când ascuți ploaia într-un pod cu fân. Am încercat să ajung să ne cunoaștem prin experiențe care sunt coordonatele timpului; durata acestor timpi a fost importantă.

Apoi am plecat împreună într-o tură nocturnă. A durat cam două ore și jumătate, nu a fost oboseală dar totuși a necesitat efort. A trebuit să ne ajutăm reciproc, eu îi conduceam și ei mă urmau. Ne-au unit multe gesturi, dar nu vorbeam. Am fost ocupați cu observarea energiilor peisajului și a turei. I-am rugat să nu povestească nimănui câteva zile, chiar mai mult, nici între ei să nu discute ceea ce s-a întâmplat, fiindcă aveam de gând să le dau exerciții de scris în care să scrie în două-trei pasaje de câteva rânduri amintirea fizică din tură. La ultima ședință, fără o ordine determinată – ca o conversație – am citit aceste pasaje.

Între timp a mai fost un exercițiu de citit mai lung, în care fiecare a primit opt-nouă propoziții accidentale decupate cu foarfeca dintr-o povestire. Tema a fost să încerce fiecare – ca un călugăr retras în propria-i colibă – să „urmeze” acele impulsuri și gesturi pe care le descoperă în propozițiile lui. Asta n-a însemnat să ilustreze prin gestică cele descrise, totuși, cu ajutorul amintirii-corporale a trebuit să găsească acele vibrații care durează în timpul practicării acelor propoziții. Călugării ordinului cititor s-au vizitat între ei – fiecare pe fiecare – și gazda i-a spus mustrului de repetate ori propozițiile lui. Am citit astfel povestirea aleasă.

AR PUTEA FI TĂCEREA O ALTERNATIVĂ ÎN LITERATURĂ?

Ideea tăcerii este o problemă cel puțin la fel de grea ca și cea a cititului ritualic. În sensul foarte largit, se consideră tăcere fiecare exercițiu-comportament care nu este comportament marcat, indicativ. Deci tăcerea nu este o pauză a mișcării, ci mai degrabă un exercițiu de mișcare foarte intensiv – nu a folosirii însemnării, ci tăcerea în rit sau în discurs.

Dacă acceptăm că literatura este spațiul mișcării, adică este timp, atunci alternativa mea în cadrul acesteia este că nu încerc să strâng temporalitatea la spațiile marcatelor. Dacă literatura este ceea ce se întâmplă în timpul citirii și a scrierii, atunci, în funcție de tipul gesturilor care dau ritmul întâmplării, sunt posibile diferite moduri de a citi. Astfel există citire referențială, citire retorică și citire ritualică.

după interviul realizat de ADÉL MÁTÉ

DR. ISTVÁN BERSZÁN

university lecturer

Babeș-Bolyai University, Cluj
Department of Hungarian Language and Literature
3400-Cluj, str. Horea 31, Romania
E-mail: iberszan@lett.ubbcluj.ro

Birth: 1966, Baraolt (Romania, Covasna)
1990: graduated at Babeș-Bolyai University, the Faculty of Letters, section Hungarian-Russian
from **1990:** assistant, from 1993 reader, from 1997 lecturer at Babeș-Bolyai University, Hungarian Language and Literature department, collegiate education of the theory of languages and comparative literature
1998: doctoral dissertation: Toward the Cultic Practices of the Writing at the Reading
from **1999:** tutor at Invisible College from Cluj, from **2000:** editor at a magazine dealing with problems of theory of literature, L(eg)k(isebb)k(özös) t(öbbszörös)
2000: prize for his activity in the field of the theory of literature Kanyó Zoltán, University of Sciences from Szeged

ISTVÁN BERSZÁN:

In my research – in reading and writing exercises – I am looking for those moving spaces, which show us the way out from the moving space of the play of the signifiers, of the constructions of meaning. That is why I have begun with gesture training. For example we played rain falling: we made up a circle and sat down, we tried to find a common rhythm and by using our hands we sighed and pattered. We made other rhythm exercises as well, among others an Indian hunter-dance in which the dancer, that is the performer now was a hunter then was a deer. I tried to find exercises with duration, by these exercises we got together. It was important the duration of this time.

We went for silent hiking during night-time. We were busy to pay attention to the impulses of the environment and to the process of hiking itself.

Then there was a longer reading exercise. Everybody got at random 8–9 sentences of a short story cut up by scissors. Everybody had to “go after” the impulses and gestures of his sentences – like a monk who withdraws to his room. He/she had not to illustrate the written down “things” by a kind of wild gesticulation, but he/she had to try to find those oscillations that lasted during we were exercising with those sentences. They had to realise this by putting body-memory into action.

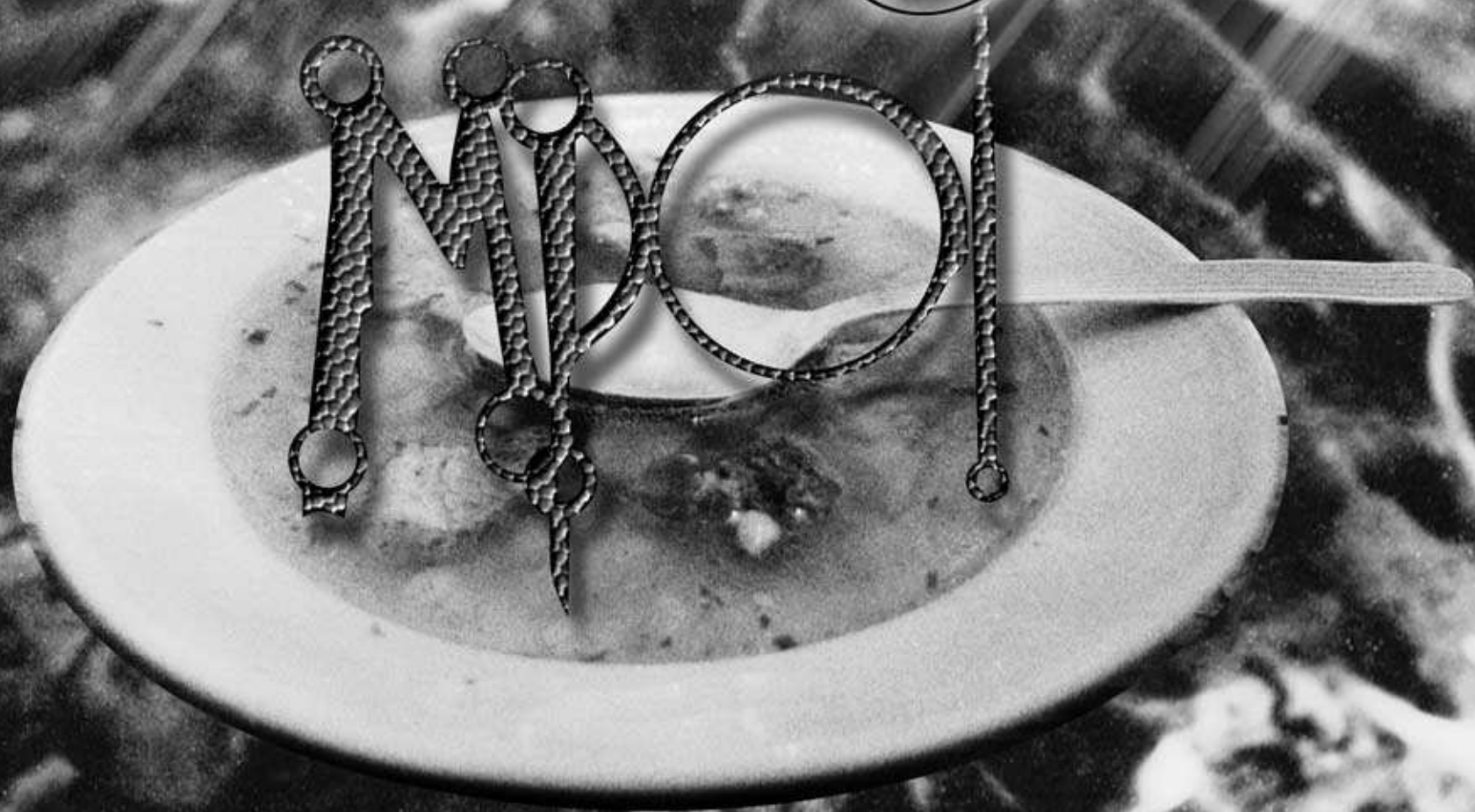
The above mentioned method is obviously an alternative literature practise if we compare it to that type of reading and writing practice what today's most important and relevant theories (and in fact practice) accept.

The great thing about this activity was that we could be together in these rites by practising them.

If we accept that literature is a moving space, that is: time, then I do not try to restrict temporisation to the moving space of signifiers. If literature is equal to those things that happen during reading and writing then – depending on the gestures that make the happening rhythmic – different reading exercises exist, such as: referential, rhetoric and ritual readings as well.

Adaptation after interview
realised by ADÉL MÁTÉ

La grande Bouffe

SIPOS LÁSZLÓ ZOLTÁN

Szül. Kolozsvár, 1980.

Isk. Báthory István líceum, Kolozsvár
Jelenleg/Actually: Babeş-Bolyai Tudományegyetem,
filozófia szak (II. év.)

Born in: 1980, Cluj

Actually: Cluj, Babeş-Bolyai University,
Philosophy, 2nd year

TIZENHÉT KÖRÖK – kísérleti prózaműhely

KALÓZMESE

Most adott egy férfiember, na nem olyan nagyszakállas, hanem csak olyan „gatyából éppen kinőtt de a nyakkendő még lötyög” férficsemete, értitek, semmi fölös tekintély, farmerdzseki, oldalt kiszakadt varrással, (azonnal megfordul lelki szemeim előtt, és bizalmasan mutatja), szóval van egy fiatalember, akit nem hagnak hidegen az irodalmi dolgok, sőt. Különösen a Don Quijotéért meg Kerouacért rajong (most bosszusan megrázza fejét, és meglobogtatja a Csokonai Lilit, melyet eddig olvasott), bocsánat, Esterházy a kedvence. Aztán mikor mesélnek neki a Minimum Partyról, így a Minimum Party meg úgy a Minumum Party, alkotótábor a természet lágy ölén (elkezd fintorogni az ebadta, hogy ő ízig-vérig városi kölyök, mit neki természet ha nincs tévé, de ezt ne mondjam el senkinek), szóval mikor megtudja, hogy létezik egy ilyen tábor, rögtön elhatározza, hogy szervez egy kísérleti próza kört a la Esterházy, a neve Tizenhét körök lesz (oh, yes), jó név, hogyne, senki nem fogja tudni mit jelent, és tolni fognak majd az emberek, ki is talál egy istentelenül bonyolult tevékenységet (most meg vérig sértve néz rám) amely ráadásul nagyon infrastruktúraigényes, hát persze, nem tudta, hogy a hegyekben nincs konnektor, és elmegy gyorsan a káemdéeszbe, hogy elmesélje Ildikónak. Hátha meg lehetne csinálni. A beszélgetés érzelmi hullámváza: udvarias és rövid összefoglalása az elképzelésnek-halovány érdeklődés. Kifejtés, lelkesen-enyhe szkepticizmus. Hogy jobban át kellene gondolni. Át van gondolva. Menni fog-dac. Bonyolult, mondja Ildikó-a fiatalember elszontyolódik. Néhány reménykeltő mondat. Írja meg a plakát szövegét. Mély kétely, önbizalom teljes hiánya. De lesz ami lesz, belevág (hősöm nem szól, kontemplál).

Ugorjunk.

Helyszín: Minimum Party. Közös ülés, majd tájékoztató (kínos, Papsi meg Szilárd hülyére röhögik magukat, asszem rajtam). Áram, az nincs, de van Berszán, azonnal kiesik egy pár nap (három, sűgja). Aztán van generátor, de áram még mindig nincs (porlasztó, mármint borasztó ez a hegy). Aztán van áram, nincs Berszán, de jelentkező sincs (csak egy pár, mormogja nekik hálásan a főszereplő). Szóval tiszta lebógés (na mi van, most ezért én vagyok a hibás?). Ha megmondanám neki az őszinte véleményemet erről az egészről, többet nem sugna nekem, és nagy bajban lennék, úgylát bőlcsen hallgatók. De szerencsére van egy maroknyi lelkes ember, akik írnak. Hasonfekve a fűben, ülve a fűben, napon vagy

árnyékban, fának dőlve, padon, sátorban, ihletetten vagy ihlet nélkül, folyamatosan-szívósan vagy az utolsó pillanatban. Aztán van elkészült szöveg, áram is van, de nincs üres gép. Az újságot szerkesztik velük, játszanak rajtuk, beszélgetnek mellettük, meg egymás. De az utolsó előtti nap aztán már van gép is. Pötyögtetés is van tehát, meg éjszaka is, minden jó, de egy részeg tag kigitteli hősömet (ki gondolta volna, azt hittem, hogy csak magányos szegény, és szelíd emberi szóra vágyik). De hajnal felé teljesen feléled – voilà, nyomtatás! Néhány téves kapcsolat, rossz helyre dugott dugó, két áramszünet és hosszasan gyönyörködik a csillogó betűkben (Times New Roman, 14-es, hadd teljen a lap). Gyorsan kiteszi a szövegeket száradni, hadd legeltesse szemét rajtuk az, akit érdekel az ilyesmi, és aztán lazulás! (na így képzeltem én el ezt a táborozást, ezt okvetlenül írd oda, hallod?)

Ugorjunk még egyet, avagy epilógus.

Október, Kolozsvár. Ildikó behívja hősünket a káemdéeszirodába, mert kellene írni valamit a katalógusba, erre a felelőtlen marha az én nyakamba szózza az egészet, mivel neki nincs ötlete, meg lusta, és úgyis fog sügni nekem, pontosít majd, szóval nem nagy ügy ez az egész, és persze megkért, hogy ez a mi közös titkunk legyen, de sajna, haver, ezt én írtam, az elejétől a végéig, a te hülye közbeszólásaidat legszívesebben kivágnám az ablakon veled együtt, és ezt le is írom, akkor is, ha többet nem beszélsz velem.

Fin

SIPOS ZOLTÁN

EN

SEVENTEEN CIRCLES

Experimental Prose-writing Workshop

Fortunately there are a handful of enthusiasts who write lying flat or sitting on the grass, being in sunshine or shadow, leaning against a tree, sitting on a bank, in a tent, being inspired or not, continually-persistently or just in the last minute. After all we see the finished text.

ZOLTÁN SIPOS

A labirintust kívülről kell megfejteni
(Vilmos atya)

Szeretnék minél távolabb kerülni a lámpa-
fénytől. Hátramaradok.

A gallyak ide-oda dobálnak, játszanak velem.
Nem kellemetlen. Követem az előttem baktató
fehér árnyat.

Fent vagyunk. Lenézünk. A tábor felől állan-
dó morajlás hallatszik. Hangfoszlányok terjed-
nek, aztán elporladnak. Kinyújtom a kezem.
Csend.

A gallyak újra ide-oda dobálnak, játszanak
velem.

Név nélkül

passzusok

irodalom és viselkedésművészet

Porba markoltam, növény nélküli sivatagi
homokba: egy lépés előre, két – tántorgással
megszakított – csúszás hátra, kezemben repülni
is megtanult földdel: porszemekkel. De ott vol-
tak Isten mézesmadzagai: a kezek. Láttam őket,
megfoghattam. Csak lábammal érintettem a
földet, kezemet a magasba emeltem. Már vár-
tak.

BODA EDIT

Amikor elől eltűnt a lámpa fénye, a testem
enyhén meggörbült s a kezeim ugrásra készen
várták az esetleges veszélyeket. Egy apró ág
a szemem mellé csapódott s attól kezdve tíz
percen keresztül apró fények suhantak szembe,
megérintettem az előttem haladót, hogy ír-
nyítson.

Név nélkül

Fájdalmas fíntorba ránduló arc válasza a
reásuhintó gallynak.

Kis pihenő.

A csönddel egyezkedünk.

A csönd nem egyezkedik, csupán van, azért
hatalmas.

Csak minél kevesebb reakció, inkább átadás,
feladás működik.

SIPOS ZOLTÁN

BALIVERNE

Acum avem aici, în fața noastră, un bărbat,
cum să spun, un domnișor, fără barbă lungă,
din ăla pe care încă atărnă cravata, fără nici
un surplus de autoritate, cu geacă de blugi, cu
cusătura laterală desfăcută (de parcă l-aș vedea
în fața ochilor, cum se întoarce spre mine și-mi
arată), deci avem în față un domnișor, care
nu rămâne rece la chestiile literare, dimpotrivă.
Este atras mai ales de Don Quijote și Kerouac
(acuma își scutură capul supărat arătând-o pe
Csokonai Lili pe care tocmai o citea), mă scuzați,
Esterházy este favoritul lui. Iar când începem
să-i vorbim despre Minimum Party, Minimum
Party în sus, Minimum Party în jos, tabără de
creație în dulcele poale ale naturii (se uită
urât nemernicul, ce îi vorbim despre natură, el
este un citadin în trup și în suflet, pe el nu îl
interesează natura dacă nu este televizor, dar
să nu spun acest lucru nimănui), deci când află,
că există o astfel de tabără decide imediat să
organizeze un cenanclu experimental de proză
la Eszterházy, cu numele de 17 cercuri (oh,
yes), e un nume bun, cum să nu, nimeni nu
o să știe ce înseamnă, și o să se grăbească
oamenii, oare cine o să găsească o activitate
cât mai complicată (iar acum se uită la mine
jignit), care în plus să necesite și infrastructură,
desigur, nu știa, că în munți nu există priză, și
se grăbește imediat la usemece să-i povestească
lui Ildikó. Poate s-ar putea realiza. Oscilația
sentimentală a discuției: prezentarea elegantă
și succintă a ideii – interes reținut. Prezentare,
entuziastă – scepticism moderat. Că ar trebui
analizat mai bine. Este bine gândit. O să func-
ționeze – încăpățănare. E complicat, spune
Ildikó – tânărul se dezumflă. Câteva cuvinte
de incurajare. Să scrie textul afișului. Îndoială
profundă, totală lipsă a încrederii în sine. Dar
să se întâmple ce-i menit să se întâmple, începe
(personajul meu nu spune nimica, contemplă).

Să sărim o treaptă.

Loc de desfășurare: Minimum Party. Ședință
plenară, apoi o ședință orientativă (penibil, Papsi
și Szilárd râd în hohote, probabil de mine).
Curent electric nu este, dar este Berszán, dintr-o
dată trec câteva zile (trei, îmi suflă în urechi).

Apoi s-a găsit și generatorul, dar curent tot
nu este (este groaznic muntele ăsta). Apoi,
în sfârșit este curent, dar nu mai este nici
Berszán, nici participanți (doar câțiva, le spune
cu mulțumire eroul nostru). Deci, eșec total
(ce te uiți așa la mine, eu sunt de vină?) Dacă
i-aș spune în mod sincer ce părere am despre
toată chestia asta, probabil nu mi-ar mai sufla,
deci mai bine tac inteligent. Dar norocul este că
totuși este un pumn de oameni entuziaști, care
scriu. Culcat sau stând în iarbă, la soare sau
în umbră, rezămat de copac, pe bancă sau în
cort, inspirat sau mai puțin inspirat, cu îndârjire-
perseverent sau în ultima clipă. Apoi avem și
texte și curent dar nu este computer liber. Se
redactează la ele ziarul, se joacă pe ele, discută
lângă ele, etc. Dar în penultima zi avem deja
și aparat la dispoziție. Deci și redactare este,
și noapte, totul este în ordine, dar un beat îl
bate măr pe personajul meu, cine ar fi crezut,
m-am gândit că săracul este prea singur și are
nevoie de o vorbă omenească.) Dar spre zori,
în sfârșit se trezește – voilă, listare! Câteva
conectări greșite, două întreruperi de curent
și admiră îndelungat caracterele strălucitoare
(Times New Roman de 14 puncte, să umple
pagina). Pune repede la uscat textele, să le
privească cu voluptate cei pe care îi interesează
astfel de lucruri și după aia la culcare! (așa
mi-am visat eu tabără, ai înțeles? să specifice
acest lucru!)

Să mai sărim o treaptă. Epilog.

Octombrie, Cluj. Ildikó îl cheamă pe eroul
nostru în biroul usemece, pentru că ar trebui
scris ceva în catalog, iar nemernicul aruncă
totul pe spinarea mea, pentru că el nu are idei,
și este leneș, și oricum o să mă ajute, mă asigură
în cele din urmă, nu este nu știu ce, și evident
m-a rugat ca acest lucru să fie secretul nostru,
dar îmi pare rău, amice, eu l-am scris de la
început și până la capăt, și cel mai bine ar fi
să arunc pe fereastră intervențiile tale stupide
împreună cu tine., și chiar specific acest lucru
aici, chiar dacă n-ai să mai vorbești cu mine.

Fin

ZOLTÁN SIPOS

201

ld árnyékában
mântului rășare
ow of the Rising Earth

TIZENHÉT KÖRÖK KÍSÉRLETI PRÓZAMŰHELY

A KEZDŐ SZÖVEG:

ESZTERHÁZY PÉTER: CSOKONAI LILI – TIZENHÉT HATTYÚK (részlet)

A tóru fel szállt vala a pára. Hattyúk úsztanak, tizenhetet számoltunk össze. A tizenhet az primszám, monda Kéri uram. És hogy mi vóna a primszám. Primszám kedig az vóna, az mi csak önmagával és eggyel vóna osztható. Osztható meg az, hogy maradék nélkül megvan. Igen, a tizenhet prim tényleg.

1.

...De nem érté felhívásomat, hogy ugorna már ki, akár ajtómon is, csak tenné bé maga után! Nem érté azt sem, én sem vagyok ép eszemnél, ugornék én es bárhova, ugyan külsőleges kényszer nélkül. Ahogyan az Istenember mondta vala, bévül vagyon az Isten Országá. De ugyanitt a pokol es, s az ürdöngök meg angyalok ugrasztják a halandókat ide meg oda, okkal es, oktalanul még inkább. (...) És ez nem nekem, szerencsétlen asszonyi állatnak juta osztályrészül! Törődöm es én az ő bal léptével, ahogyan nevezé, az ő erőfeszítésével, amellyel bocsánatomért esd – hiszen nem vétett nekem semmit, nem bántott, mert nem bántathott, vele szemben legyőzhetetlenül és bévehetetlenül felvérteztem. Szavai leperegnek rólam, ahogyan az enyéim is leperegének, ha eléjeszornám őket, hiábavaló pazarolás, gyöngy a disznó elé. Bézáródtam volt én már régen, még jöve tele előtt, s ő nem ugorhat értem. Magam kellene szöknöm. Meg es tenném, ha Isten engem úgy segélne, de nem úgy segél, hanem másilyenképp, aminek szintűgy fel nem foghatom az értelmét, mint ahogy az én szavaim gyöngyének ízét sem érezné senki. Mondhat akármit ő es, más es, lökheti ki a szájából a szókat elém, ugyanily undorral fordulnék el. Ne szóljon szám, a fejem úgyis fáj. Ugorjunk már.

Baj vagyom elég most es, s vala es, léssen es mindég.

BAKK-DÁVID TÍMEA

2.

És mivelhogy ő szereti Istent és bízik abba, hogy segítségére jó, még egyszer megkér, hogy kegyeskedjek feledni a tegnapi balléptét és hogy kiengeszteljen kegyes figyelmével. De mivel nekem ez az ajánlat sehogys sem teccetős, így másodszor es megmondám szájam ízét. Hiszen még emlékezém tennapi kedvösködésére.

Kedvösködése abból állt vala, hogy mikoron az ebédnél arra készülődék hogy leűjje, ő hirtelen segítségemre jöve a széket ahelyett hogy felém tolta volna, megrántá és mellé ülék jól megütén magam. Ő másodszori fenyegetésem hallatán nagyon elkeseredé: térdreborula lábamnál jajgatásba kezdve. Elpanaszolá hogyha nem fogadom őt kegyeimbe neki szüve nyomban megszakna.

Íghát én szörnyen megsajnálám és megpróbálék kegyesebben szólni hozzá. Azután elmagyarázom néki az udvarlás fortélyait, csínját-bínját. Megígérteti véllem, hogy a másnapi estebéd után kegyeskedjek elfogadni meghívását egy kerti sétára. Bár szüvem nem azt diktálá amit szájam mondani kíván mégis elfogadám meghívását és elmenék. (...)

NÉV NÉLKÜL

3.

Akkor másodszor mondam neki, hogy szedje esszéb magát, és takarodjék, amíg a javán van, de mivel ő nem érte a szép szavakbúl, esment így rimánkoda: a deli, az meg szereti Istent... Ennek hallatán fellobbana az agyamnak veleje, és végképp kikelék magamnak képibül. Szemeimet reavettem vala, és szemeim tüze erőst megpirongathatta vala, ennek bizonyítékául elsomfordált az ajtóm elől. Ennek láttán szüvem lelkem repülni kezdett örömbé, örvende ezen hirtelen csend kellemének. De szüvemnek öröme nem tarta sokáig annál az oknál fogva, hogy a másnapnak reggelén egy papirost találék lócám tetején. Elkezdém betűzni ezen levél sorait, s midőn elolvasom az első szavakat, a hajam égnek álla mérgibe, s remegő kezemnek legkönnyebb munkájává odadett, hogy földhöz csaphassa e szüntelen könyörgő embernek kézírását. Ámbár nem érezhetém újjaim között e levél formáját, nem láthatám szemeimmel ez szerencsétlen ember ügyetlen kezeirását, mégis egyre jobban feldúlá az eszemet e levélnek a földön való jelenléte.

(...) bétoppant az a személy, akivel inkább szerettem volna, ha nem találkozom. Reám szórt átkát meghallgatá Isten, mert ahogy bétoppána, számat ordításra nyitám, és mivel nem léteze hang, mely torkomat elhagyja, így hát neki adatott meg az a lehetőség, hogy fölöttem győzzön. Megadatott neki ez az esély annál az alkalomnál fogva, hogy akkoron vala születésnapom és mivel senkim sem volt, oly jól esék a tőle érkező meglepetés, hogy nem állt módombá más, mint megbocsájtani néki.

BECZE MAGDOLNA

ANDRÁS LÓRÁNT

HADNAGY ÁRPÁD

ASZTALOS ZSOLT

MOZGÁSSZÍNHÁZ ÉS ÜTŐHANGSZEREKET KÉSZÍTŐ MŰHELY

Táncmester: ANDRÁS LÓRÁNT, zenei kísér(ő)et: HADNAGY ÁRPÁD és társai.

Első lépésben „primitív” ütő- és nem ütőhangszereket készíthettek Hadnagy Árpád útmutatásával, második lépésben ritmikai zenekurzuson vehettek részt Asztalos Zsolt-nál (afro-amerikai pulzust üt), a harmadik lépésben maszkot és jelmezt készítettek a résztvevők Lőrincz László irányításával. Negyedik lépésben „impulzustáncot” jártak a táncosok, András Lóránt koreografált.

ANDRÁS LÓRÁNT

zenész, táncos, koreográfus, tánctanár
1996-tól: Kolozsvári Magyar Állami Színház
1996-tól: Babeş-Bolyai Tudományegyetem Színházművészeti Tanszék
1999-től a Guadalquivir együttes táncos koreográfusa

HADNAGY ÁRPÁD

Szül./Born: 1975, Székelyudvarhely
Kolozsvár, Gheorghe Dima Zeneakadémia és Bécs, Universität Für Musik und Darstellende Kunst, gitárszakos diák

ASZTALOS ZSOLT

Szül: 1974, Marosvásárhely (Tg. Mureş)
1993 – Bolyai Farkas Líceum
Jelenleg: biztosító ügynök és szabadúszó zenész

MOTION THEATRE WORKSHOP AND WORKSHOP FOR MAKING PERCUSSION INSTRUMENTS

Lóránt András was the dancing-master; Árpád Hadnagy and his mates supplied background music. In the first phase the participants might make percussion and other kind of music instruments. Árpád Hadnagy guided this. In the second phase they got acquainted with Afro-American rhythms (Zsolt Asztalos, percussion). In the third phase they made masks and customs (László Lőrincz guided this). In the final phase participants learned impulse-dance (choreography: Lóránt András).

LÓRÁNT ANDRÁS

Musician, dancer, choreographer, dancing-master
Since 1996: Hungarian Theatre of Cluj
Since 1996: Department of Dramatic Art, Babeş-Bolyai University, Kolozsvár/Cluj
Since 1999: dancer and choreographer of the band Guadalquivir

ÁRPÁD HADNAGY

Born in 1975, Székelyudvarhely/Odorheiu Secuiesc
Studies: Music Academy Gheorghe Dima, Cluj/Kolozsvár
Universität Für Musik und Darstellende Kunst, Wien (he studies guitar playing)

ZSOLT ASZTALOS

Born in: 1974, Marosvásárhely (Tg. Mureş)
1993 – Bolyai Farkas College

Are you ready?

Milyen elemekből építkeztél, honnan ismered azt, amit felhasználtál?

A mozgásszínház műhely négy alműhelyből állt: ritmikai zeneműhely, hangszerkészítés, táncműhely és maszkkészítő műhely. Első szakaszban hangszereket és maszkokat készítettünk, majd elkezdtek a ritmikát meg a táncot tanulni.

Nem egészen sikerült a rituális táncot úgy megcsinálni, ahogy szerettem volna, én ugyanis az impulzustánc (impulse dance) gyakorlását terveztem. Ez gyakorlatilag a természeti népek rituális táncgyűjteményeinek lenne egyfajta XX. századi megfogalmazása, ami abból áll, hogy az emberből külső vagy belső hatás vagy kényszer következtében kiváltott impulzusok az izmokon keresztül kisugároznak, és egyfajta formai képet nyerne. Ha a külső hatások ilyen oszcilláló, ismétlődő egymásutánban érik az embert, akkor az izmok átveszik ezt a ritmust – ettől lesz ritmikusán vonagló mozgása az emberek. Ennek a lényege az lenne, ami a természeti népeknek is volt: kommunikáció, azaz egy jel bejut az agyba, impulzusreakciót vált ki, amely képekben nyilvánul meg – ez az, ami látható. Aki adja a jelt, az majd látja a másikon kiváltott hatást – ez lenne az impulzustánc alapja. A műhely résztvevőinek is ezt kellett volna elérni: hagyni magukra hatni a zenét, a környezetet, a maszkot, hogy belőlük induljanak meg ezek az impulzusok. Időhiány miatt azonban ennek inkább csupán egy táncszínház változata jött össze.

A történet itt született meg menet közben. A helyszín is fontos elem volt, először meg kellett azt keresni. Találtunk is egy helyet, amely a tábortól egy kissé el volt zárva és mégis a közelében volt. Egy kis gödör – ezt a helyet napról napra be kellett lakni. Ezt a helyet magunkénak éreztük, ennek lényeges szerepe volt, mert mi hoztuk létre, és így másként kezeltük. Tehát a bemutatás tere is folytonosan alakult, egészen az utolsó napig.

Elégedett vagy-e mindazzal, ami született?

Végül is igen. Mert mi lehet a célja egy ilyen műhelynek? Az, hogy az emberek valami kreatív, cselekvő munkával töltsék el idejüket, és maradjanak is valamivel. Én úgy gondolom, hogy ez egy élmény volt a műhely résztvevőinek, nekem is ugyanúgy, teljesen függetlenül attól, hogy most nem színházban dolgoztam, hanem az erdőben, egy táborban, és nem profikkal, hanem amatőrökkel.

Kérdezett: GERGELY ZSUZSA

LÓRÁNT ANDRÁS:

PRODUKCIÓ:

TH-no izomközösség – a mozgásszínház műhely bemutatója.

Impulzustánc rituális elemekkel, kő- és virágáldozati rítusokkal, természeti motívumokkal.

Koreográfia: András Lóri; **zene:** Asztalos Zsolt, Hadnagy Árpád; **Előadták:** Bartha Réka, Boros Ajnácska, Csubánczy Anna, Zenóbia, Boda Edit, Lőrincz Ildikó, Becze Magdolna, Kentelki Kornélia, Székely Tímea, Rafain Kocsis Gabriella Anna, Keresztes Szabolcs (sámán), Czilli Balázs, Balázs Árpád, Molnár Levente, Balázs Zoltán. **Díszlet:** Starmüller Géza vezetésével: Székely-Benczédi László, Debreczeni Botond, Takács Csaba. **Öltözettervek:** Lőrincz László.

PERFORMANCE:

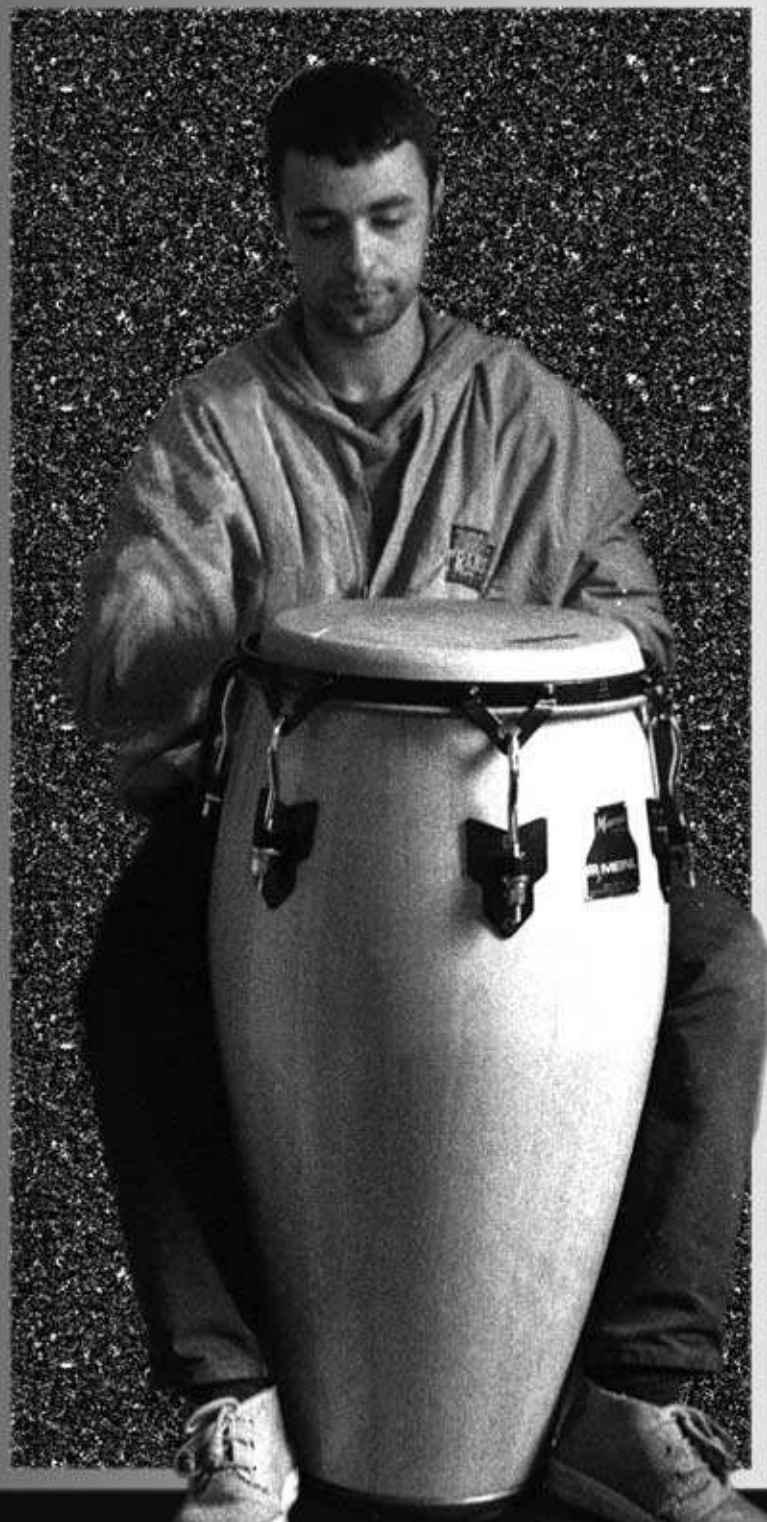
TH-no Muscle-community – a performance of the Motion Theatre Workshop;

Impulse-dance with ritual elements, stone and flower sacrifices, natural motifs.

Choreography: Lóri András; **music:** Zsolt Asztalos, Árpád Hadnagy; **performed by** Réka Bartha, Ajnácska Boros, Zenóbia Anna, Csubánczy, Edit Boda, Ildikó Lőrincz, Magdolna Becze, Kornélia Kentelki, Tímea Székely, Anna Gabriella Kocsis Rafain, Szabolcs Keresztes, Balázs Czilli, Árpád Balázs, Levente Molnár, Zoltán Balázs. **Scenery:** Géza Starmüller, László Székely-Benczédi, Botond Debreczeni, Csaba Takács. **Dress-design:** László Lőrincz.

other
languages
different
ways
of
expressing
close
encounters
of
the
third
kind

ATELIERUL DE TEATRU CINETIC ȘI CONFECTIONARE A INSTRUMENTELOR DE PERCUȚIE

Conducător coregrafic: András Lóránt, acompaniament muzical: Árpád Hadnagy și Zsolt Asztalos

În prima parte participanții au avut posibilitatea de a realiza instrumente de percuție și de alt tip sub îndrumarea lui Árpád Hadnagy, în a doua etapă au putut participa la un curs de muzică ritmică, cu Zsolt Asztalos (care bătea pulsuri afro-americane), în a treia etapă au avut posibilitatea să confecționeze măști și costume cu ajutorul lui László Lőrincz. În a patra etapă dansatorii interpretau „dansul impulsual” cu coregrafia lui Loránt András.

LÓRÁNT ANDRÁS:

Am planificat exersarea dansului „impuls” (impulse dance). Acesta ar fi un fel de adaptare pentru secolul XX al dansului ritual aparținând popoarelor primitive, care constă din iradierea impulsurilor prin mușchi, datorită unor forțe interne sau externe ajungându-se la formarea unor imagini. Dacă influențele din exterior (muzica), ating omul în mod repetat, atunci aceste impulsuri dau ritm mușchilor în același timp, și astfel se realizează mișcarea de convulsie a omului. Esența acestui dans ar fi aceeași ca și la oamenii primitivi, și anume comunicarea. Un semnal ajunge în creier și creează o reacție de impuls, care se manifestă în imagini – acesta este ceea ce se vede. Cel care dă semnalul va vedea reacția celorlalți – acesta ar fi baza dansului „impuls”. Cei care au participat la atelier trebuiau să relizeze acest lucru: să lase ca muzica, mediul și masca să aibă influență asupra lor, ca în interiorul lor să se genereze aceste impulsuri. Dar în lipsa timpului acest lucru s-a realizat mai mult sub forma unui teatru coregrafic.

Povestea s-a născut aici, în mers. Și locul de desfășurare avea importanță, prima dată trebuia găsit acesta. Am găsit un loc, care este destul de aproape de tabără dar totuși este cât de cât separată de ea. Era o mică groapă, care trebuia însofletită locuind-o în fiecare zi. Am simțit locul aparținându-ne. Acest aspect este foarte important, pentru că noi l-am creat și astfel ne-am raportat altfel la el. Deci și locul spectacolului se metamorfoza zilnic, până în ziua premierei.

După interviul realizat de SZUSZA GERGELY

The participants had to let themselves be influenced by music, environment and mask so that the impulses might come out of them.

The story was invented during the process of work. The scene was also an important element and our first task was to find it. It was a little pit – we had to live here day after day. And after all we felt that this place is our own – this was a very important element because we imagined and decided how this place would look like. So as a result we treated it in a specific way. And the scene of the performance suffered changes too till the last day when we had the performance.

TH-no Muscle-community – a performance of the Motion Theatre Workshop; choreography: Lóránt András; music: Zsolt Asztalos, Árpád Hadnagy; performed by Réka Bartha, Ajnácska Boros, Zenobia Anna Csubánczy, Edit Boda, Ildikó Lőrincz, Magdolna Bencze, Kornélia Kentelki, Tímea Székely, Anna Gabriella Kocsis Rafain, Szabolcs Keresztes, Balázs Czilli, Árpád Balázs, Levente Molnár, Zoltán Balázs. Scenery: Géza Starmüller, László Székely-Benczédi, Botond Debreczeni, Csaba Takács. Dress-design: László Lőrincz.

MEZEI ERZSÉBET

Székelykénén született 1947. január 29-én. Ősei bukovinai székelyek, akik 1883-ban települtek az Al-Duna vidékére, magukkal hozva egy sajátos hagyományvilágot, nyelvezetet, dalkincset, életformát. Ebben a környezetben nőtt fel, majd a becsei Todor Dukin gimnázium tanulója lett. Az újvidéki Tanárképző Főiskola képzőművészeti szakán szerzett oklevelet 1971-ben. Azóta Zentán él és tanít. A tanárkodáson kívül a képzőművészet területén szervezőmunkával foglalkozik. A zentai diákok képzőművészeti alkotóműhelyének létrehozója, és a már hagyományossá vált nyári kerámia tábor vezetője.

Pedagógiai munkájáért 1992-ben, 1994-ben és 1995-ben Újvidéken a vajdasági gyermekalkotások seregszemléjén díjat kapott.

Grafikával fokozottabban 1989-től foglalkozik. Legyakoribb kifejezőeszköze a monotípiás és a hidegtű. Első, bemutatkozó kiállítása 1991-ben volt Újvidéken. Ugyanebben az évben Kecskeméten a Katona József Grafikai pályázaton három pályamunkája a Lakitelek Alapítvány különdíját nyerte el. 1999-ben Újvidéken megkapta a Fórum képzőművészeti díját.

1999-től a zentai művésztelep grafikai műhelyének vezetője, valamint a zentai kézműves napok szervezője.

ERZSÉBET MEZEI

She was born at Székelykéve on 29th January 1947. Her ancestors were Bucovinian Szeklers who settled down in the region of Lower Danube in 1883. They brought along their specific tradition, language and store of songs and way of life. She grew up in this milieu and then studied at Todor Dukin Secondary School (Becse). She took her degree in 1971 at Teachers' Training College (Fine Art Branch – Újvidék/Novisad).

Since then she has been teaching and living there. Besides teaching she organises programmes in the field of fine arts. She is the founder of Students' Fine Art Workshop in Zenta and she organises the traditional summer pottery-camp. She was awarded a prize for her activity as a pedagogue in 1992, 1994, 1995 (Újvidék/Novisad, The Exposition of Children's Works from Vojvodina/Vajdaság).

She has dealt with graphics more seriously since 1989. She is mainly interested in dry-point and monotip. Her debuting exhibition was in 1991 (Újvidék/Novisad). In the same year three of her works (submitted to competition) won the extra prize of the Foundation Lakitelek (Kecskemét, Graphic Competition Katona József). In 1999 the Forum of Újvidek awarded her the prize for her artistic activity.

Since 1999 she is the leader of the graphic workshop from Zenta and she is the organiser of Craftsmen's Days in Zenta as well.

ERZSÉBET MEZEI:

In fact felting means that we have to compress wool. If we studied a wool-thread under a microscope we could see that – due to warm water and soap – it opened. This is the basis of felting and we take into account this quality of the wool. We take an amount of combed wool that is bigger (+1/3) than the object we would like to obtain. Then we put it together, we compress it, we stroke it, we roll it up in a textile material and we knead it until we obtain the wanted form (balls, gloves, hats, glasses case, carpet).

In beginning everybody tries to make a ball. When one finishes it he/she can decide if he/she would like to continue or not. The next step is to make and to felt a "flat". Then we make three-dimensional objects that are cavernous, such as gloves, hats and glasses case. In these we felt cardboard to obtain cavernous objects without using needle and thread. After this practice we make bags. We can continue with felted carpet. This is the order according to the degree of difficulty and we follow this order when we teach how to felt.

Dyeing was very popular in this camp as well. The specific way of dyeing (batik) we practised in this camp is part of the Negroes' folk art. We tie the cloth we want to dye and this way the initial colour will remain where it was tied. This can be repeated many times.

I taught string welling (using frame) too. The strings may be parts of felted objects – for example: handle of a bag. Besides these I have brought cornhusk from Vajdaság (Voyvodina/Yugoslavia) and we have made dolls.

**SZUSZÁMI ZSUZSA A NEMEZELÉS, BATIKOLÁS ÉS EGYÉB
KÉZMŰVES FOGLALATOSSÁGOK FORTÉLYAIRÓL
KÉRDEZTE MEZEI ERZSÉBETET**

A nemezélés tulajdonképpen gyapjútömörítés. Ha mikroszkóppal megvizsgáljuk a gyapjúszálat, akkor látható, amint a szappan és a melegvíz hatására ez kinyílik, mint a pálcika törzse, pikkelyes, ezek a pikkelyek egymásba kapcsolódnak. Mindez szabad szemmel nem látható, de ezen az elven alapszik a nemezélés, és erre építünk. Kirakunk fésült gyapjúból egy harmadával nagyobb darabot, mint amekkora nagyságú tárgyat akarunk, és forró vízzel, szappannal összeállítjuk, simogatjuk, tömörítjük, betekerjük textilanyagba, és gyúrjuk addig, ameddig a kívánt formát megkapjuk.

Nagyon sok praktikus használati tárgyat lehet készíteni nemezéből. Először mindenki a labda készítésével ismerkedik meg, ez a legegyszerűbb, legkisebb tárgy, aminek készítése többek között arra is szolgál, hogy mindenki megtapasztalja a nemezélés folyamatát, vagyis a kezébe vegye a gyapjút és érezze azt, hogy a szappan és a melegvíz hatására mi történik vele. Amikor már ezen túl van, akkor már azt is eldöntheti, hogy folytatni szeretné-e ezt a munkát. Utána következik a lapocskák elkészítése, tehát egy lap kinemezése, azután pedig a dimenziós tárgyak, amelyek öblösek, akár a kesztyű, a kalap, a szemüvegtok, olyan tárgyak, amelyekbe kartont nemezünk azért, hogy tű és cérna használata nélkül olyan tárgyat kapjunk, amelynek a belseje üres. A dimenziós tárgyak készítése után következik a tarisznya, ami már egy nagyobb forma. A sort folytathatjuk a

Futókutya a nemezén

nemezszőnyeggel. Bonyolultság szempontjából így néz ki a sor, és ebben a sorrendben tanítjuk a nemezést.

A nemezre nem lehet bármit ráépíteni díszítésként. Főleg a hagyományos nemezmotívumokat szoktak alkalmazni. Arról sokat lehetne beszélni, hogy hol honos a nemez (Kirgíziában, Mongóliában, Törökországban, Bulgáriában), manapság már nagyon sok helyen. Az ősmagyarok is használtak nemezdzolgokat. Ezeknek a motívumoknak az összegyűjtése folyamatban van. A kecskeméti, Didák István és Nagy Mari, bejárták az előbb felsorolt helyeket Távolkeleten, most készülnek kiadni a nemezminták nagy gyűjteményét. Már előbb is jelent meg néhány ilyen motívum könyvekben, főleg ezeket alkalmazzuk itt is. A nemez nem méltó arra, hogy bármit rárakjunk, vigyáznunk kell, hogy a hagyományos mintakincset használjuk. Például ilyen a futókutya – kis kacskaringó oda-vissza – ez sorminta. Van, emellett újabban spontán nemezminták, de ha valaki hagyományos formában akar dolgozni, akkor a régi mintakincs használatára törekszik.

A batikolás a néger népművészet része. A színeket elkötözzük, és így tesszük a festékbe, s a kötözés helyén megmarad az a szín, amit elkötöttünk. Ezt folyamatosan lehet több színen keresztül is csinálni. Hasonlít a többszínű hímes tojás készítésére – annál is letakarunk viasszal egy részt, s ez olyan színű marad, mint amilyen volt. A hímes tojás készítéséhez jobban hasonlít a jávai batik, ami szintén viasszal készül, ecsettel kell a forró viasszat felvinni a textilre és a kimaradt felületeket textilfestékbe kell mártani attól függően, hogy akarjuk-e, hogy összetörjön a minta vagy nem. Van a márványozás, amelynél a viaszt megtörjük, így beszívároghat a festék a részekbe, így válik ez márványmintássá. Főleg felületeket szoktak így kialakítani. A rajzos mintákat ecsettel készítik. Itt, tábori körülmények között, erre a fajta batikolásra nem nagyon van lehetőség, ehhez teknők, nagyobb edények kellenének, azokban kell a festéket feloldani, és a viszkózus anyag használata ajánlott. Mivel ezeket nem tudjuk itt beszerezni, a néger batikot, tehát a kötözésszerű technikát alkalmazzuk. Itt minden lehető fehér holmit megfestettek, s most már mindenki ezekben jár.

Tanítottam madzagszövést. Ez bordával való fonalszövés, s az így nyert madzag a nemeznek egy tartozéka lehet, például egy tarisznya füle. Ezenkívül hoztam Vajda ságból kukoricacsuhét, és csuhébábokat is készítettünk, kevesebb embert érdekelt, népszerűbb volt a nemezélés, azért mégis elkészült egy csomó baba.

DANCE AREA

GREAT TIME WITH NICE PEOPLE

**ZSUZSA SZUSZÁMI A ÎNTREBAT-O PE ERZSÉBET MEZEI
DESPRE TEHNICILE PÂSLĂRITULUI, BATICULUI ȘI A ALTOR
ÎNDELETNICIRI MEȘTEȘUGĂREȘTI**

De fapt constă din concentrarea lânii. Dacă analizăm firul de lână sub microscop se poate observa că în apă caldă și cu săpun se deschide, și având solzi, ca trunchiul palmierului, acestea se leagă între ele. Toate acestea nu se pot vedea cu ochiul liber, dar pe acest principiu se bazează meșteșugul nostru. Luăm lână pieptănată, cu o treime mai mult decât mărimea obiectului pe care dorim să-l realizăm și folosind apa caldă și săpunul o formăm, o netezim, o compactăm, o înfășurăm într-un material textil și o frământăm atâta timp, încât să se obțină forma dorită.

Pot fi realizate foarte multe obiecte practice. Prima dată fiecare învață confecționarea mingii, deoarece acesta este cel mai simplu și cel mai mic lucru, și cu această ocazie poate să cunoască etapele realizării unui obiect din păslă. Poate să ia în mână lâna și să simtă ce se întâmplă cu ea sub influența apei calde și a săpunului. Dacă a realizat mingea poate să decidă dacă vrea să continue sau nu. Acestei etape îi urmează realizarea foi de păslă, iar apoi a unor obiecte care sunt mai burtoase, ca mănușile, pălăria sau tocul de ochelari. Acestea sunt obiecte în care punem carton, ca să obținem carie în ele, fără a folosi acul și firul. După realizarea acestor obiecte vine traista, care este deja un obiect mai mare. Putem să continuăm acest șir cu scoarța din păslă.

Din punctul de vedere al dificultății așa arată șirul și învățăm păslăritul în această ordine.

Nu orice motiv poate fi aplicat pe păslă. Folosim mai ales motivele tradiționale. Se poate discuta foarte mult de unde provine păsla, dar știm că în Chirgizia, Mongolia, Turcia, Bulgaria ea este autohtonă, dar astăzi poate fi întâlnită în foarte multe locuri. Și vechii maghiari utilizau obiecte de păslă. Adunarea acestor motive este în curs de desfășurare. Cei din Kecskemét, Didák István și Nagy Mari, care au colindat locurile din Orientul Îndepărtat, pe care le-am enumerat, acum se pregătesc să publice un mare catalog al motivelor de păslărie. Au fost deja publicate câteva motive în cărți, pe care și noi le utilizăm. Păslea nu este potrivită pentru a se aplica orice motiv pe ea, trebuie să avem grijă să folosim motivele tradiționale. Un astfel de motiv este meandrul, spirala care aleargă în două direcții, care este un motiv în șir. Există pe lângă acestea și motive noi, spontane, dar dacă cineva dorește să lucreze tradițional el utilizează repertoriul tradițional de motive.

Este parte a artei populare a negrilor. Se bazează pe același principiu ca și vopsitul oului de Paști. În acele locuri unde dorim să se păstreze culoarea inițială legăm materialul textil cu o sfoară, după care îl punem în vopsea. Această operație se poate face continuu, trecând prin mai multe culori. Mai mult seamănă cu vopsirea oului realizarea baticului de Java, la care se întrebuintează ceara. Se acoperă cu ceară fierbinte acele zone în care dorim să păstrăm aspectul inițial. Dacă dorim să creăm o textură asemănătoare cu cea a marmurii, atunci sfărâmăm ceara pe textil, în așa fel ca vopseaua să pătrundă și în fisurile din ceară. Motivele mai grafice sunt realizate cu pensula. Aici, în condițiile de tabără n-am putut să lucrăm cu aceste tehnici, deoarece n-am putut să asigurăm vase mai mari în care să dizolvăm pigmenții și am fi avut nevoie și de mătase vâscoză. Deoarece nu am reușit să le procurăm pe acestea am utilizat tehnica negrilor, adică cel cu legatul. Au fost vopsite toate hainele albe din tabără, astfel încât toată lumea umblă acum în haine baticate.

Am învățat țesutul sforii. Acesta este țesutul cu ajutorul spatei. Sforile dobândite astfel puteau deveni accesorii pentru obiectele de păslă, de exemplu mânerul pentru traiste. În afară de aceasta, am adus din Voivodina cotoare de porumb pentru realizarea păpușilor de porumb. Pentru acest lucru s-a manifestat un interes mai scăzut decât pentru păslărit, dar cu toate acestea, până la sfârșitul taberei s-au adunat o mulțime de păpuși.

CAMP NEWS PAPERS

Minimum-party 0-0*

A tűz csiholója

Kézbevesz teremtés lesem önmagát. Szörnyen meglepett. Van ilyen. És akkor kipattant az isteni szikra...

Minimum egy partit!

Es akkor a legcsodásabb pillanegy elcsúszott, ment, megdőlött, elcsúszott a harmadik Puma Adidas-ér is, azaz? egyik kongyvási Káson (a másik pedig Csikószámon), és szűn az út.

Szaporodjatok és szaporodjatok!

Nad a két táborozó handikarcsi kezdett.

Színház? Irodalom? Nemeselek? Utas? Képzőművészek? Szó?

Es csaptak is hét határa szűn latoralmat.

Es látás isten, hogy ez így jó.

Azán kezdünk a főrt. Legalább egy talpatnyi föld jött nekünk.

Es így világosodni! Es nem lón. Es mégsem lón...

Es félmenek Áni tornyán.

Nemutathatom a műhelyemet?

Azán mekkorába vették az újat.

Nad ma es ének nem halta.

Minimu

Irodalom és viselk

INTERJÚ BERSZÁN

„Irodalom és viselkedésművészet” az általad vezetett műhely. Mit fed szerkeztél ez a név?

Egy szokatlan társítás van ebben a megnevezésben, mert egy viselkedésművészeteknek tánc és színjátszói művészeti ágakat neveznek, ahol a test végrehajtható mozdulatai lényegesek. Az irodalomról azt gondolnák, hogy nem sok köze van a viselkedésművészetekhez, mert egy tisztán az értelmezésnek a szférájában zajlik. Ez az, amit én nem tudok elfogadni, és kutatásaimban éppen azokat a mozgástereteket keresem és vizsgálom, az írás- és olvasásgyakorlatokban, amelyek kifelé a jelölők játékaiként értelmezési mozgásteréből.

Milyen kísérletezések születtek, ezek hogyan befolyásolták a jelenlévőket?

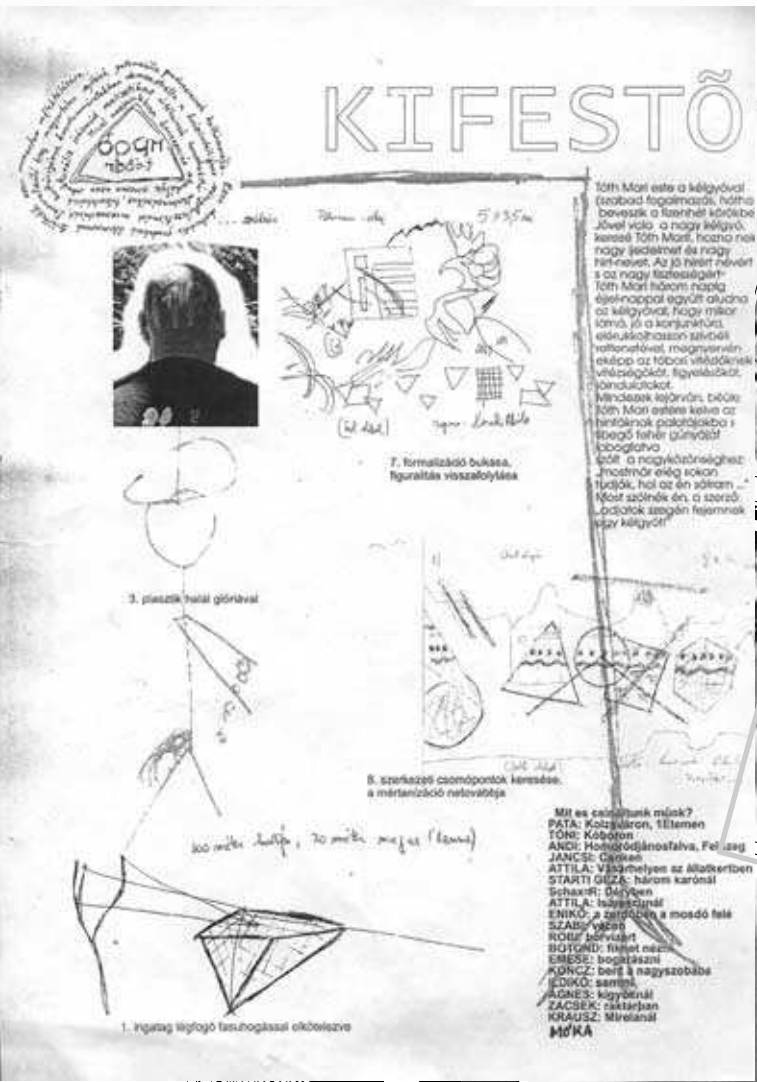
Nem lehet rögtön eldönteni a legmesszebbre vivő írás- és olvasásgyakorlatokat, mert olyan mértékű gyakorlatlan-ságból startoltunk, ahonnan először ki kell mozdulni. Ezért kezdtem egyszerűbb gesztusgyakorlatokkal. Például

Gobi-de

Ha legyőzöd a falu birkózóját, tiéd lehet egy pár tevé, jurta, asszony, hatsz kumiszt életet végig, ehetsz tevével, amit matrac alatt szűrítanak, mormotati, ez az igazság, a mormota-vadászat éjszaka, nincs ház, tévé, asztal, addig el-látás, amíg nem ségelysz, hurokkal fogod a lovat, plüssmakként tisztelnék, nincs Sírak...

Györfi Zoltán ilyen és hasonló élményekkel tért vissza Mongóliából egy hónapnyi túrázás után. Utazott orosz ka-

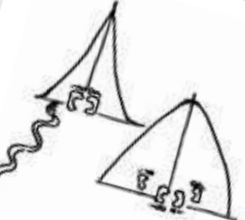

tonai kamionnal, orosz mikrobusszal, nyugati díszpellel, stopolt három napon át falvakban, a Gobi-sivatagban vizet és ennielót adott egy motorbiciklisnek, aki rosszul számolt a városban, és elfogyott az üzemanyaga, nem merete otthagyni a friss szerzeményét, lovon hozta neki a motorját, benzines volt a motor.

Egynemély képet arról a buli-, vagy tévé-, esetleg nagyeremben tekinthetnek meg.

Habár ez a műhely már említett nyert előző lapszámunkban, kiemelkedő tevékenységét ebben a számban sem hagyhatjuk méltatás nélkül. Az egyedüli műhely ugyanis, amelynek – anélkül, hogy bár halvány jelei mutatkoztak volna annak, hogy működnek is valamit – célkitűzései maradéktalanul megvalósultak. Ami elromolhatott, azt (nélkülük is) elrontották. (bz)

Mit es csináltak miuk?
PATA: Kórházban, Téliáram
TÖR: Kórházban
ANDI: Hosszúútjánál, Felső
JANCSE: Gólyán
ATTILA: Vízszármány az állatkertben
STARTI GÉZA: három karósi
Suhant: Dölygőn
ATTILA: Ismeretlen
ENIKO: a zardóban a mosó felé
SZAB: Vízben
ROD: Kórházban
BOTOND: Rikett néző
EMESE: bogárról
KÖNCE: bört a nagyszobás
EDVIO: székben
AGNE: kórházban
ZACSEK: kórházban
KRAUSZ: Mirelőn
MKA

Colțul lui Marius

Da, am delectat (am take off?)
Apteg: NPOI (lata o sal mai te...)
take off

No comment

Iszunk

Milyen kis édes... vajon ki lehet?

BÍRÓ ZOLTÁN

Született: 1969, Barolt (Barolt)
1984-1987: Középiskolai tanulmányok,
Sepsiszentgyörgy (Sfântu Gheorghe)
1989-1993: Kolozsvári Műszaki Egyetem,
Villamosmérnöki kar
Okl. erőszámú villamosmérnök
1993-tól: Kolozsváron él, tördelő, designer, a
kolozsvári 1024 Studio
kiadványszerkesztő cég tulajdonosa.

HÁ... VOLNA...

A tábori lap érdekessége: az áram kimaradása, hisz a Generátor működésének függvényében készülnek a tábori lapok. Ha végig működtek volna a számítógépek, akkor a tábori újság mindent leereagálhatott volna: a tegnapi esti üvöltözést, a ma reggeli futballmeccset, stb. Szükség lett volna még írócsapatra, jó tollú figurákra, akik meg mernek írni mindent és vállalnak minden bátran megírt történetet. Egy nyitásról lenne szó, a lapnak több rövidzárlatról kell szólnia – az alternativitásba itt minden belefért.

TAVALELŐTT BEZZEG...

Az a három lapszám, amit két évvel ezelőtt szerkesztettünk, tele volt ötletekkel, még ha stupidakkal is. Amolyan kamasz-tempós történetekkel, de akkor nagyon élvezte azokat mindenki, és mi szerkesztőként is inkább benne voltunk a tábori képben. Tavalelőtt is voltak generátor problémák, de mivel mindenki tördelhetett, aki akart, így sokkal gyorsabban lehetett dolgozni.

És itt spontán történetek voltak, ugyanis lehetőség adódott arra, hogy a kézművesműhelyből ráláss a színeszekre, átkiabálhattál nekik, és ők is visszaüvölöztek, amire a zenészek felkapták a fejüket és aláfestették mindezt, amiből lett egy szellemes, hangulatos akármí. Idén nem nagyon kiabáltak át egymásnak az emberek...

AMI MOST LETT...

Eltelt pár év, változott a résztvevők összetétele, most már nem mertünk úgy játszani, széttörni, kilépni a keretből. Az idei második lapszámunk egy totál szubjektív szám lett, amivel megmentettük magunkat, mert Papp Sándor Zsigmond is, meg jómagam is elég könnyedén és gyorsan tudunk írni, így ötlet hiányában a második lapszámba tábori naplóinkat tettük be, megmutatva, hogyan látjuk mi ketten ezt a történetet.

EGY KIS TÁBORI KRITIKA, AVAGY AZ ÚJSÁGBAN MEG NEM ÍRT RÉSZLETEK

Az idei műhelyek nagyon meg voltak vonalazva. Mindenki pontosan tudta, hogy mit akar csinálni, megvoltak az anyagi feltételek, elő volt készítve minden. Ez nem tetszett nekem. Amúgy nagyon jó műhelyek működtek, de például jobban tetszett nekem tavalelőtt az, hogy akkor több minden alakult spontánul. Akkor volt a műhelynek története, elkezdődött egy gypajufonallal és befejeződött két kalappal, miközben az emberek kitaláltak narrációkat, kapcsolódtak egy másik műhelyhez, ezt az átjárhatóságot idén nem láttam. Most inkább külön működtek a műhelyek jól meghatározott céllal. Talán a rádiójátékot betanuló színházműhely volt az, amelyiknek végül lett egy története: elkezdtek betanulni egy színdarabot, s végül kilyukadtak két hangjátéknál.

MÉGIS MI VOLT JÓ?

Ha jól meggondolom a dolgot, akkor ez az alternatív művészttábor igenis jó. Jó, hogy itt vannak az emberek és mindenféle dologgal foglalkoznak. Egészében az MP koncepciót jónak találom. Jó volt a színészcsapat, ötleteknek találtam a Zacsek installációit, határozottan szerettem, ahogy ő itt játszik különböző dolgokkal. És nagyon jók a focimeccsek, ezek jól összeverik a társaságot.

MIT KÉNE?

Arra lenne itt igény, hogy legyen az egész történetnek egy ritmikája, ami felgyorsul, élettel telítődik, s az egész egy összttáborrá alakuljon. Ehhez nyúlványok kellenek

egyik műhelyből a másikba, minden egyes műhely résztvevőinek közül kell legyen a másik műhely történetéhez. Nekem, mint az alkotótábor résztvevőjének impulzusokat kell kapnom a másiktól és én is ilyen impulzusokat kell adjak, ötleteket kell szolgáltatassak és kapjak. Kellenek ilyen csápok, amelyek egyik műhelyből átnyúlnak a másikba. A tábornak egészében véve kellene legyen egy egységes hangulata, egy alapja, egy premisszája, ami lehet egy gondolatváz, ami megengedi, hogy onnan szétfolyjon a történet.

DEMETER SZILÁRD

SZUSZÁMI ZSUZA kérdéseire válaszolt

SZILÁRD DEMETER

Born in: 1976, Szentegyháza (Vlăhița)

1995: Székelyudvarhely/Odorheiu-Secuiesc, Benedek Elek Pedagogical School Graduation; Képződmény School Newspaper, editor

1999: Babeş-Bolyai University, Philosophy from 1996: editor of the Kellék, Hungarian philosophical paper

from 1996: founder and editor of the Perspektíva, weekly student newspaper

from 2000: editor of the Korunk, Hungarian cultural magazin

actually: assistant at Christian University of Partium, doctorand at UBB

MP01 OR IN THE SHADOW
OF THE RISING EARTH

we grow on your ideas

DACĂ ...AR EXISTA...

Curiozitățile ziarului de tabără erau: întreruperile de curent, deoarece ziarele de tabără apar în funcție de funcționarea Generatorului. Dacă computerele ar fi funcționat tot timpul, atunci ziarul ar fi putut să reporteze tot ce se întâmplă în tabără: urletele de ieri seara, meciul de fotbal de azi dimineață, etc. Ar fi fost nevoie și de o grupă de jurnaliști, de oameni, care se pricep la scris, care au curajul să scrie tot și să-și asume responsabilitatea pentru fiecare întâmplare scrisă cu curaj. Ar fi vorba despre o deschidere – ziarul ar trebui să reacționeze la mai multe scurt-circuite – totul intră în alternativitate.

ÎN SCHIMB, ACUM DOI ANI...

Acele trei numere de ziar pe care le-am scos acum doi ani în tabăra MP erau pline de idei, chiar dacă multe dintre ele erau stupide. Erau mai mult niște scrieri teenager, dar la acea vreme le-au plăcut la toată lumea, și atunci și noi, ca ziaști ne integram mai bine în imaginea taberei. Și atunci erau probleme de generator, dar atunci fiecare avea posibilitatea să redacteze și astfel lucram mai repede.

Și acolo erau niște întâmplări spontane, pentru că din atelierul de meșteșugărie ai putut să vezi actorii și ai avut posibilitatea să le arunci câte un urlet, la care ei răspundeau la fel, în urlete, la care și muzicienii și-au ridicat capul și au relizat acompaniamentul muzical pentru acest dialog, astfel a luat naștere o atmosferă plăcută. În acest an nu prea au mai strigat oamenii dintr-un atelier în celălalt...

CE S-A REALIZAT ACUM...

Au trecut câțiva ani, s-au schimbat protagoniștii, deja nu am avut curajul să ne jucăm, să depășim, să ieșim din cadru. Al doilea număr din acest an al ziarului a devenit total subiectiv, încât și Papp Sándor

Zsigmond și eu scriem destul de repede și cu ușurință și astfel salvăm numărul lipsit de idei: am pus jurnalul nostru de tabără, în care am arătat cum vedem noi tot ce se întâmplă aici.

PUTINE CRITICĂ A TABEREI, ADICĂ CEEA CE NU S-A SCRIS ÎN ZIAR

Atelierele din acest an au fost prea bine conturate. Fiecare știa ce vrea să facă, erau asigurate materialele și instrumentele, totul era de-a gata. Acest lucru nu mi-a plăcut. De altfel, au funcționat foarte bine atelierele, dar acum doi ani mi-a plăcut faptul, că atunci foarte multe lucruri au primit contur în mers, în mod spontan. Atunci un atelier avea istorie: a pornit de la un fir de lână și s-a ajuns la două pălării, iar între timp oamenii au născocit tot feluri de narații, s-au atașat de un alt atelier. Anul acesta nu am văzut această comunicare. Acum atelierele au funcționat mult mai separat, cu scopuri concrete. Poate atelierul de teatru, care a realizat piesa de teatru radiofonică a avut o istorie: au început să se pregătească pentru un spectacol de teatru și au ajuns la două piese radiofonice.

TOTUȘI, CE ERA BUN?

Dacă mă gândesc bine, ideea acestei tabere de artă alternativă este foarte bună. Este un lucru foarte bun, că sunt aici oamenii și se ocupă de tot felul de lucruri. Consider, că concepția Minimum Party în general este foarte bună. Era bună trupa de teatru, consider că au fost inspirate instalațiile lui Zacsek, și în mod cert îmi place cum se joacă el cu diferite lucruri. Și meciurile de fotbal sunt foarte bune, pentru că adună laolaltă participanții.

DE CE AR FI NEVOIE?

Ar fi nevoie ca toate acțiunile să aibă un ritm, care să se accelereze, ca în cele din urmă să se transforme într-o tabără totală. Pentru aceasta este necesar ca între ateliere să fie o relație mult mai strânsă și ca la acțiunile unui atelier să fie nevoie de un participant din alt atelier. Eu, ca participant la tabără trebuie să primesc impulsuri și în același timp să dau impulsuri altora. Să dau și să primesc idei. Este nevoie de aceste legături dintre ateliere.

DEMETER SZILÁRD intervievat de ZSUZZA SZUSZÁMI

A KIND OF CAMP-CRITICISM OR DETAILS ABOUT WHAT ONE COULD NOT READ IN THE CAMP NEWSPAPER.

The workshops of this year were extremely organized. Everybody knew exactly what he/she wanted to do; there were circumstances, everything was prepared. I did not like this. Otherwise there were very good workshops but I liked much more the way before last year's camp was "organised". That camp was more spontaneous. In this year's camp the workshops were isolated and they had exactly defined aims.

NEVERTHELESS, WHAT WAS GOOD?

When you come to think of it you have to accept that this camp is good indeed. I like that all kind of people are present here and they do many things. I consider that the guiding line of the MP as a whole is good. The actors' group was good; in my opinion Zacsek's installations were full of ideas, I liked very much the way he played with different things. The soccer matches were very good; these helped people to come together.

WHAT DO WE NEED?

It would be good if the events had a certain kind of rhythm that gradually could speed up and could become vivid. In this way the camp would become an organic unity. To achieve this each of the workshops should have arms that reach the other ones. The participants of the workshops have to do with the others' happenings.

(...)

I – as a participant – have to get impulses from other persons and at the same time I have to give impulses of the same kind, I have to give and to receive ideas. Feelers would be necessary to reach across workshops.

Adaptation after the interview realised by ZSUZZA SZUSZÁMI with SZILÁRD DEMETER

Charta Minimumia II

avagy Hánykor kezdődik a Mona Lisa?

ÖSSZMŰVÉSZETI SZEMLÉ, 2000. NOVEMBER 4., KOLOZSVÁR

A koncept mű magára a művészetre reflektál, tárgya maga a művészet. Megjelenítési formája a gondolat, melyet segédeszközök továbbítanak (írott és élőbeszéd szövegek, fényképek, filmek, térképek, stb.), de a fizikális közvetítő rendszer nem feltétele a koncept art létének. Alapja kizárólag a művészi elképzelés.

Ezen a fesztiválon az alapkoncept, azaz a fesztivál mottója az egyik happeningünk címe: Hánykor kezdődik a Mona Lisa?

LEÍRÁS:

Közönség.

Várnak.

Megszólal valaki: Hánykor kezdődik a Mona Lisa?

Kinyílik egy ajtó.

Erős reflektorfény.

Az ajtó mögött elkezdődik Leonardo da Vinci (1452–1519) Mona Lisája.

A konceptuális művészet céljával tehát a művészet fogalmának, magának a művészetnek a vizsgálatát jelöli ki. Kinyilvánítja, hogy a műalkotás lényege mindig gondolati természetű, ehhez képest pedig másodlagos jelentőségű, hogy milyen anyagban jelenik meg, így a műalkotáshordozók a legkülönbözőbbek lehetnek (A Hánykor kezdődik a Mona Lisa? koncept nem tárgyasítható, mert lényege éppen megvalósíthatatlanságában van). A művészet vizsgálatának, az önvizsgálatnak egyik jellegzetes megoldása a műfaji kombináció (pl. a festmény eredendő síkszerűségét nyomtatékosítja, ha egy szoborrészletet helyezünk el rajta: ilyenkor válik nyilvánvalóvá, hogy a műalkotás témája maga a festészet síkbakényszerítettsége). A műfaji átfedések (mixed media, intermedia, multimedia) jelenléte a fesztiválon azzal az igénnyel párosul, hogy alkotás – befogadás tekintetében is a teljes viszonylagosság állapotát hozzuk létre.

Charta Minimumia II.

sau, La ce oră începe Mona Lisa?

PREZENTARE DE ARTĂ TOTALĂ – 4 NOIEMBRIE, 2000, CLUJ

O operă conceptuală se reflectă asupra artei, obiectul ei reprezentând însăși arta. Aparența ei este ideea, care este purtată de expediente (texte scrise sau rostite, fotografii, filme, hărți, etc.), dar existența concept art-ului nu este condiționată de purtători fizici. Baza acestei arte este în exclusivitate ideea artistică.

Conceptul de bază, adică motto-ul acestui festival este titlul unui happening al nostru: „La ce oră începe Mona Lisa?”

DESCRIERE:

Public. Așteptare.

Cineva întreabă: „La ce oră începe Mona Lisa?”

Se deschide ușa. Puternică lumină de reflector.

În spatele ușii începe să se deruleze Mona Lisa realizată de Leonardo da Vinci (1452–1519).

CHARTA THE TOTAL

DOREL GĂINĂ:

1. *My Magic Marilyn Monroe – the help* – instalăție, acție
2. *My Magic Marilyn Monroe – the next* – instalăție, acție
3. *Valahol / Valamikor / Bármikor (Somewhere, Sometime, Anytime)* – *Mona Lisa* – szövegmutogatás (text-showing)

LUKÁCS L. ÁGNES:

MP - fotókiállítás (photo-exhibition)

DRĂGAN CHIRILĂ DIANA – LUKÁCS L. ÁGNES:

Végső határ (Ultimate border) akció (action)

BIRÓ ISTVÁN:

...-banazigazság (invinoveri-...) – képinstalláció (picture-set)

hely és nézőpontkeresés. néző keresése pont (seeking for location and some points of view)

AKIK-CSOPORT (JÁNOSI ANDREA, KIS ÁRMÁND, HAVADI ISTVÁN,

BANTA ANNAMÁRIA):

Művészeti végkiárúsítás (Special Sell Offer of Artworks)

paródia / akció (parodistic action)

IRSAI LÁSZLÓ ZSOLT „ZACSEK”–KONCZ ÁRPÁD:

1. *Szempillantás (A Flash)* – konstelláció instaláció (constellation of installations)

2. *Krampusz (Little Devil)* – komplikáció instaláció (complication of installations)

LUKÁCS L. ÁGNES–IRSAI LÁSZLÓ ZSOLT „ZACSEK”:

Újraszületés (Borning Again) – instaláció (installation)

SZALKAY SILVANA:

1. *Bejövések / Kimenetelek (Enterings / Exitings)* instaláció (installation)

2. *Fűszőnyeg (Grass-carpet)* – instaláció (installation)

BILEC DIANA:

Touch Me, smell Me – instaláció (installation), happening

VERES MIHÁLY:

Csillemat – csillás tonomat (Train-jukebox)

Zeneautomata, mely csillével szállítja a zenét

A jukebox what carries the music with some little wagons

Astfel, scopul artei conceptuale este analiza conceptului de artă, a artei însăși. Declară, că esența artei este de factură ideatică, astfel materialul purtător este o chestiunea secundară. Așadar purtătorii operei pot fi de foarte multe feluri (Conceptul „La ce oră începe Mona Lisa?” nu poate fi concretizată nicicum, încât esența lui este chiar irealizabilitatea). Una din soluțiile specifice ale analizei artei, a autoanalizei este combinarea genurilor artistice. (De exemplu: plasticitatea picturii este accentuată de așezarea unei detalii sculpturale pe tablou, astfel devenind evidentă că tema operei este chiar reprezentarea plană a ei.) Prezența juxtapunerii genurilor (mixed media, intermedia, multimedia) în cadrul festivalului s-a întâlnit cu acea pretenție ca în privința relației creare-percepere să domine relativitatea totală.

Charta Minimumia II.

or When Does the Mona Lisa Begin?

TOTAL ART REVIEW, 4TH OF NOVEMBER, 2000, CLUJ

A conceptual work refers to art itself and its object is also art. A work of art of this kind is embodied by a conception that is carried out by different kind of aids (written or spoken texts, photos, films, maps etc.) but the physical vehicle is not string attached to conceptual art. The artist's idea is its exclusive basis. The basic concept and the motto of this (the 2nd) festival is the title of one of our happenings: When Does the Mona Lisa Begin?

DESCRIPTION:

Audience. Wait.

Somebody asks: When Does the Mona Lisa Begin?

A door is opened. Sharp flood-light.

Leonardo da Vinci's (1452–1519) Mona Lisa begins behind the door.

Conceptual art aims to study the concept of art and art itself. It declares that a work of art has always conceptual character and considering this the material used in it is of minor importance. So the vehicles of artefacts can be extremely different from each other. (The concept When Does the Mona Lisa Begin? cannot be objectified because its essence is in its unrealisable character.)

By mixing the artistic forms we can very specifically study art and ourselves as well. (For example: We emphasise the two-dimensional character of a painting is emphasised when we combine it with a part of a statue. In these cases it becomes clear that the theme of the artefact is just the inevitable two-dimensionality of the art of painting.) In the respect of creation –reception: we would like to create the state of complete relativity by using overlapping forms (mixed media, intermedia, multimedia) that are present at the festival.

ART REVIEW

SZÉKELY-BENCZÉDI LÁSZLÓ: *Performance*

KORODI ATTILA: *Pillanatok / Moments*

fotókiállítás / photo exhibition

SZABÓ ATTILA–VRANYECZ ARTÚR:

1. *Fénymérleg (Light-balance)*

installáció (installation) & happening

2. *Kalapács-paradoxon (Hammer-paradox)*

installáció (installation)

16.00

Élboy: *Mona Lisa 1. megidézése (The 1. show-up of M.L.)*

konzeptning

16.30:

Zéro de conduite – improvizációs muzsika

(improvisative music) MEZEI SZILÁRD (Yu) – brácsa (tenor-violin)

IRENA POPOVIC (Yu) – ének (voice)

DÉNES JÓZSEF (Ro) – gitár (guitar)

HOLLANDUS ZOLTÁN (Ro) – bőgő (double-bass)

19.00:

LÁSZLÓFFY ZSOLT (művészeti vezető/art director):

20. századi ütős kamarazene (cameral music of 20th century)

közreműködnek a Babeş-Bolyai Tudományegyetem

Színművészeti Tanszékének hallgatói (featured by the students of Theatre Faculty of BBU)

19.40

LÁSZLÓFFY ZSOLT:

Back to the Origins – audíció (audition)

fafúvos quartettre és élő elektronikára (wood-windinstrumental quartet & live electronics)

21:15

Élboy: *Mona Lisa 2. megidézése (The 2. show-up of M.L.)*

konzeptning

22:00

Buli (Party)

LŐRINCZ ILONA: *festett dia vetítés (painted diapositive projection)*

a buli alatt (in the party-time)

BEJELLENKEZÉSI-PÁLYÁZATI ŰRLAP: / APPLICATION-COMPETITION FORM:

Név / Name:.....

Végzettség / Qualification:.....

Foglalkozás / Occupation:

Munkahely v. egyetem / Job or study:.....

Életkor / Age:.....

Levélcím / Mailing address:.....

Telefon(ok) / Phone(s):.....

e-mail/web:

Mivel szeretnél foglalkozni a táborban? / What would you like to do in the camp?

.....
.....
.....

Mire lenne ehhez szükséged (nyersanyagok, környezet stb.)? / What would you need to achieve that (raw materials, environment etc.)?

.....
.....

Csoportban, vagy egyedül szeretnél dolgozni? / Do you prefer group work or individual activities?

Eddigi részvételek más rendezvényeken: / Where did you participate before (camps, festivals etc.)? Milyen feladatköröd volt ezeken a rendezvényeken, v. mit mutattál be ill. alkottál? / What was your range of duties in those programmes and what did you exhibit or created there?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Voltál-e már a Minimum Party táborban (ha igen, mely években)? / Have you ever been in MP camp? When?.....

.....

Elérhetőségünk/Contact us:

3400 CLUJ, STR. AVRAM IANCU NR. 21, ROMANIA TEL/FAX: +40 64 196561

**MPo1 OR IN THE SHADOW
OF THE RISING EARTH**

The 6th MP Creative Camp (27th July – 5th August, 2001) it's opened to creators in the following art domains: fine and action arts, theatre, music, photo, motion theatre, architecture, film, art and literary criticism and other experimenting workshops. The participants also may work individually, independently of these workshops.

As in the preceding Camps the MPo1 will drift in natural environment, promotes the total art attempts and the experimental arts and lay stress on the creative process (see the Manifesto of the Minimum Party Society on the back cover).

In order to avoid the transformation of the Camp into a festival, the MP Society decided to keep back the "spontaneous" participants from the Camp. That's why the participation fee is 15\$/person. But one could applicate with a project (details in the application form) in order to pay only a part of the fee.

If you want to participate in a creative camp like ours, complete the enclosed application form and send it to our address: 3400 Cluj, str. Avram Iancu nr. 21, România, Tel/Fax: +40 64 196561.

DEADLINE: 20TH OF JULY 2001.

MINIMUM PARTY 2001

MP01 / IN THE SHADOW OF THE RISING EARTH

MP01 AVAGY A FELKELŐ FÖLD ÁRNYÉKÁBAN

A 2001. július 27 és augusztus 5. között sorra kerülő VI. Minimum Party Alkotótábor műhelyei nyitottak a képző- és akcióművészetek, színház, zene, fotó, mozgásszínház, építészet, film, művészet- és irodalomkritika, illetve más, kísérleti jelleggel induló műhelyekben alkotók számára. Ugyanakkor adott a lehetőség a műhelyeken kívüli egyéni alkotómunkára is.

Az előző táborokhoz hasonlóan, az MP01 is természeti környezetben zajlik, támogatja az ösztönművészeti próbálkozásokat, a kísérletező művészetet és az alkotófolyamatra helyezi a hangsúlyt (lásd Minimum Party Társaság Kiáltványát a hátsó borítón).

A tábor „elfeszítválosodását” elkerülendő, a Társaság úgy döntött hogy igyekszik megakadályozni a spontán résztvevők számbeli növekedését. Ezért a tábor részvételi díja 15 \$/személy amely összeget bárki megpályázhatja az űrlapon feltüntetett alkotási projekttel.

Amennyiben Te is részt szeretnél venni egy ilyen alkotótáborban, kérünk, töltsd ki a mellékelt kérdőívet és küldd el címünkre: 3400 Cluj, str. Avram Iancu nr. 21, România Tel/Fax: +40 64 196561.

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ 2001. JÚLIUS 10.

MP01 SAU: ÎN UMBRA PĂMÂNTULUI RĂSARE

Din 27 iulie – 5 august 2001, atelierele taberei de creație așteaptă creatori din domeniile artelor plastice, acțiune, teatru, muzică, fotografia, teatrul cenic, arhitectură, filmul, critică de artă și literatură și alte valențe cu caracter experimental. Tot aici se acceptă și ocupațiile individuale din afara atelierelor.

Ca și în taberele anterioare MP 01 se va realiza în spațiu natural, promovând tentativele total art și a artelor experimentale, punând accent deosebit pe actul creator (vezi Manifestul Grupului Minimum Party pe coperta din spate).

Pentru prevenirea transformării treptate a taberei în festival, Grupul Minimum Party s-a decis să împiedice prezența participanților spontani. Din acest motiv se percepe taxă de participare de 15 \$/persoană, la care taxă însă se poate obține reducere în funcție de proiectul prezentat pe formularul de participare.

Dacă vrei să participi la o astfel de tabără, completează talonul de participare alăturat și trimite-l pe adresa noastră la: 3400 Cluj, str. Avram Iancu nr. 21, România Tel/Fax: +40 64 196561.

DATA LIMITĂ DE EXPEDIERE: 10 IULIE, 2001.

Figyelem! Dokumentációs csoportot toborozunk. Feladata lesz a tábor ideje és azt követő két hét alatt összegyűjteni a tábor eseményeit, a létrehozott alkotásokat, résztvevőket, helyszíneket megörökítő dokumentumokat (fényképeket, írott anyagot, hang- és videofelvételeket). Ha a csoport tagja akarsz lenni, jelentkezz személyesen a Minimum Party Társaság megadott címén.

www.minimumparty.net

www.minparty.cjb.net

e-mail: mparty@kolozsvar.ro

MINIMUM PARTY 2001

**MINIMUM PARTY
TÁRSASÁG**
Táborszervezők

**MINIMUM PARTY
SOCIETY**
Camp Organisers

KORODI SZABOLCS
főszervező / 1st organiser

építész doktorandusz, MP alapító
K-1 Építész Stúdió

EGRI ISTVÁN
pénzügy / found-raising

Alapítvány az Erdélyi
Magyar Civil Szervezetekért –
ügyvezető igazgató, MP alapító

MPO1

A felkelő Föld árnyékában
În umbra Pământului răsare
In the Shadow of the Rising Earth

SZERKESZTETTE / REDACTAT / EDITED BY:

Lőrincz Ildikó
Molnár István
Korodi Szabolcs

DESIGN:

Molnár István

FOTÓK / FOTOGRAFII / PHOTOS:

Lukács Ágnes
Szabó Csongor
Győrfi Zsolt
Égető Mária
Korodi Attila

SZKENNELÉS / SCANARE / SCANNING:

Végh Péter
Marius Mureşanu
Varga Rudolf

FORDÍTÓ / TRADUCERI / TRANSLATOR:

Hegy Réka (RO)
Boda Edit (EN)
Székely Sebestyén (RO)

INTERJÚK / INTERVIURI / INTERVIEWS

Gergely Zsuzsa
Máté Adél
Szuszámí Zsuzsa

KORREKTÚRA / CORECTURĂ / PROOF-SHEET

Boda Edit
Kilin Andrea
Bíró Zoltán

TÁMOGATÓK / SUPPORTERS:

InfoPress SA
IDEA Design&Print
Ministerul Culturii al României

Pre-press: IDEA

Készült a székelyudvarhelyi InfoPress RT nyomdájában
Printed by InfoPress SA – Odorheiu-Secuiesc, RO

© MINIMUM PARTY TÁRSASÁG – 2001. JANUÁR

JANUARY 2001 – © THE MINIMUM PARTY SOCIETY

www.minimumparty.net www.minparty.cjb.net
e-mail: mparty@kolozsvar.ro

LŐRINCZ ILDIKÓ
programszervező
program coordinator

BBTE Filozófia
Művészettörténet hallgató;
Transindex Internetes újság –
szerkesztő

NÓTÁROS MÓNICA
házigazda / hostess

közgazdaságtan hallgató

MOLNÁR ISTVÁN
arculattervező / design

fizikus, designer
MP alapító,
az egyik Élboy

VARGA RUDOLF
zene, rádió / music, radio

zenebuzi kertészmérnök
MP alapító, MP és Alt bulik
lemezlovasa

MUNKATÁRSAK – EDDIG... / STAFF – UNTIL NOW...

SZABÓ ATTILA
művészeti tanácsadó
art consultant
színművészeti főiskola,
rendezőszakos
hallgató; az egyik Élboy

Irsay László „Zacsek”
Lukács Ágnes
Szász Judit
Koncz Árpád
Lászlóffy Zsolt
Korodi Attila
Hegy Réka
Bíró Zoltán
Végh Péter
Nótáros Mónica
Nagy Imre
Nagy Szidónia
Spaciu Mónica
Maneszes Sándor
Pál István
Gyenge Zsolt
Sebestyén László
Popovics Szabolcs
Bayka Levente

Fábián Huba
György Mihály
Herczeg László
Kiss Szabolcs
Grácsa László
Szabó Sándor
Nagy Aletta
Czika Edit
Váradi Gabriella
Szabó Csongor

és mások / and others

BARTALIS CSONGOR
szabadidőprogramok
entertainment
mérnök, politikus

ELÉRHETŐSÉGÜNK
CONTACT US:

3400 CLUJ, STR.
AVRAM IANCU NR. 21,
ROMANIA TEL/FAX:
+40 64 196561
e-mail:
mparty@kolozsvar.ro